

ROMÂNIA — CEAUȘESCU!

Două nume intrate în conștiința popoarelor,
în dicționarele păcii, prieteniei și luptei pentru o lume
mai dreaptă și mai bună

„În ce privește vizita pe care am întreprins-o în cinci țări din Asia, ea a fost din toate punctele de vedere pozitivă(...) Vă pot spune că vizita în toate aceste țări s-a desfășurat cu rezultate bune nu numai pentru relațiile dintre România și statele respective, ci și pentru cauza păcii și colaborării internaționale.”

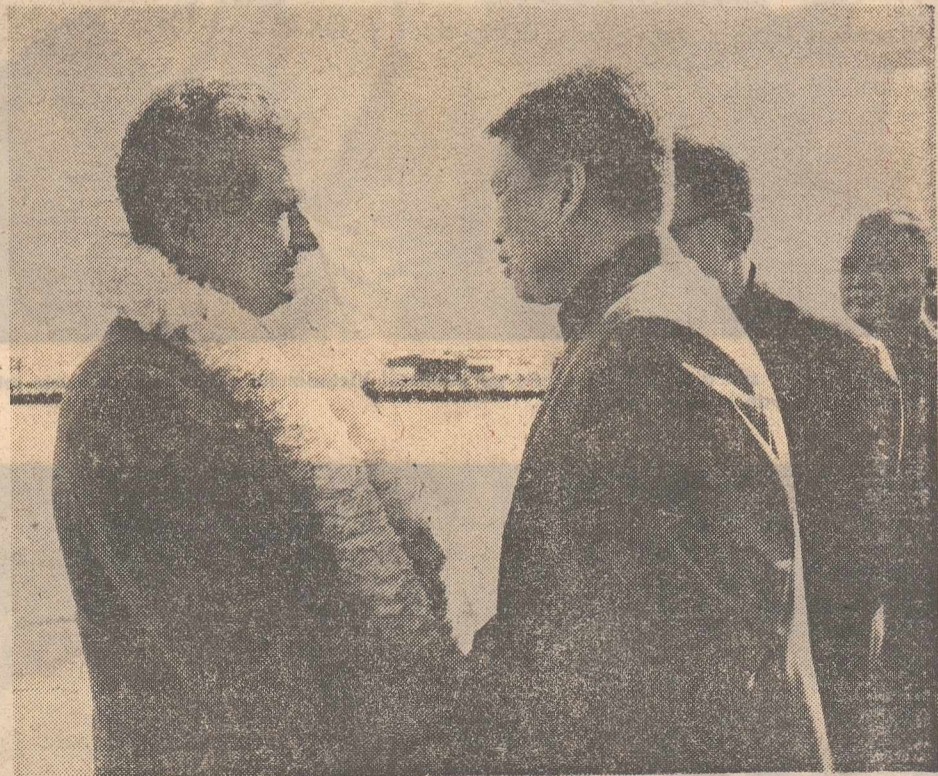
NICOLAE CEAUȘESCU

Ultimele două etape ale noii vizite istorice în țări din Asia

REPUBLICA DEMOCRATĂ POPULARĂ LAOS

KAMPUCHIA DEMOCRATĂ

ANUL XXVII - NR. 22 (1199) 1 Iunie 1978

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

ÎN DRUM SPRE
PATRIE
TOVARĂȘUL
NICOLAE CEAUȘESCU
ȘI TOVARĂȘA
ELENA CEAUȘESCU
AU FĂCUT O SCURTĂ
VIZITĂ LA DELHI
ÎN REPUBLICA INDIA

Relatare în pagina 6

1302

Noi dimensiuni prieteniei și

Desfășurată într-o ambianță sărbătorească, de caldă stimă și înțelegere reciprocă, cu rezultate rodnice pentru adîncirea continuă a relațiilor

„Doresc să-mi exprim satisfacția că, în cadrul convorbirilor pe care le-am purtat cu tovarășul Le Duan și cu alți tovarăși din conducerea partidului și statului dumneavoastră, am convenit să dăm un curs nou, tot mai viguros, relațiilor româno-vietnameze, să intensificăm schimburile și colaborarea economică și în alte domenii, precum și schimbul de experiență în construcția socialismului”.

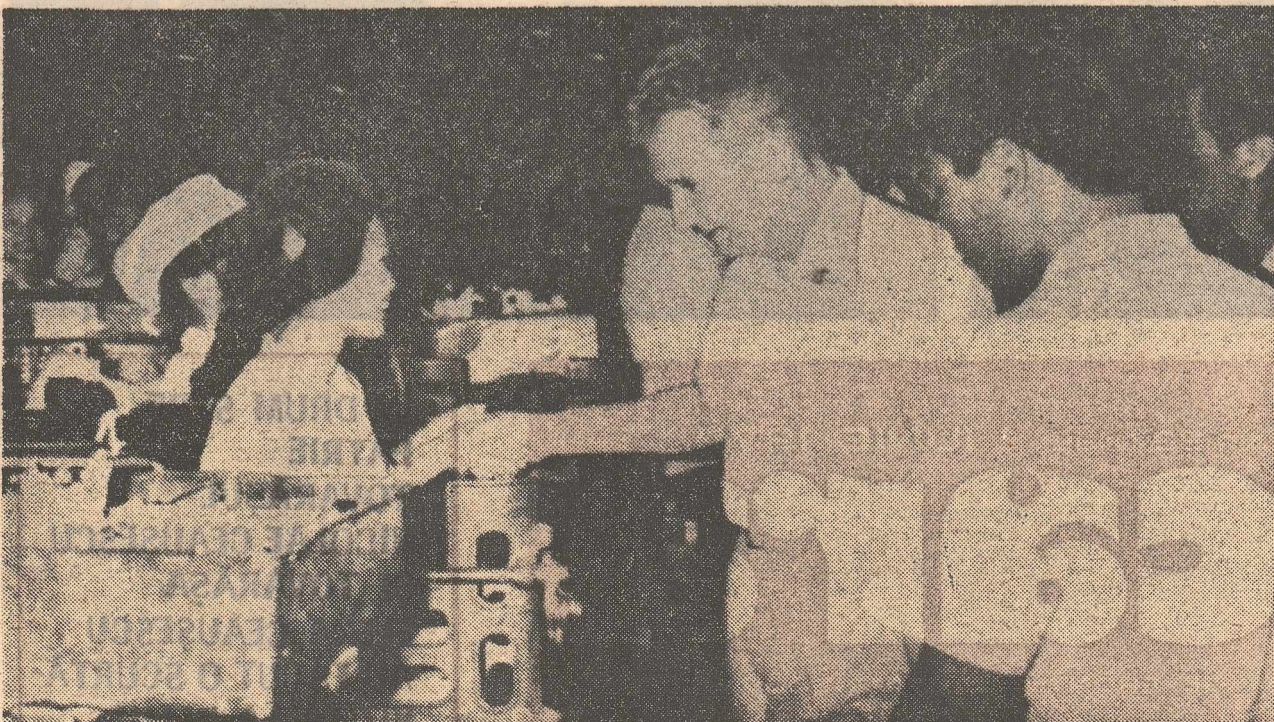
NICOLAE CEAUȘESCU

Marele miting al prieteniei româno-vietnameze, organizat la 25 mai la Hanoi, a reprezentat un cadru deosebit de expresiv pentru relevarea relațiilor de prietenie dintre partidele, țările și popoarele noastre

Prezența înalților soli ai poporului român pe pământul Vietnamului a fost salutăată peste tot cu manifestări de căldură și prietenie de mii de locuitori vietnamezi

La Fabrica de textile „8 Martie” din Hanoi — una dintre cele mai importante unități industriale vietnameze — tinere filatoare și țesătoare îi întâmpină cu emoție pe distinșii oaspeți români, le string mîinile cu căldură

Trainicele legături de solidaritate ce leagă Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Vietnam, Republica Socialistă România și Republica Socialistă Vietnam, poporul român și poporul vietnamez își găsesc o strălucită reafirmare, o re-dimensionare calitativă prin vizita pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a întreprins-o între 23 și 26 mai, în fruntea unei delegații de partid și de stat a țării noastre, pe pământul Vietnamului eroic.

După vizita în Vietnam din iunie 1971 a secretarului general al partidului nostru și după vizita în România a tovarășului Le Duan din toamna anului 1975, această a treia întâlnire la nivel înalt româno-vietnamez în mai puțin de un deceniu a mobilizat interesul și atenția unor cercuri largi ale opiniei publice din țară și de peste hotare, etapele sale fiind viu urmărite de numeroși oameni ai muncii din țara noastră, prieteni sinceri și apropiați ai încercatului popor vietnamez. Asemenea sentimente sînt cu atît mai mult de înțeles dacă reamintim faptul că prima călătorie a tovarășului Nicolae Ceaușescu la Hanoi se desfășura în condițiile în care milenarul pămînt al Vietnamului era sfîrtecat de bombe, iar întreaga națiune vietnameză era angajată într-un război crîncen. Acum, în condiții de pace, poporul vietnamez, strîns unit în jurul Partidului Comunist din Vietnam, acționează pe un alt front eroic, cel al reconstrucției, al refacerii economiei țării, al dezvoltării întregii țări pe calea socialismului, pentru ridicarea bunăstării tuturor celor ce muncesc. Evocarea acestor elemente capătă o importanță aparte în momentul în care se face o trecere în revistă a dezvoltării relațiilor româno-vietnameze, deoarece, în anii războiului împotriva intervenției străine, România s-a aflat — după cum se știe — năclintit alături de poporul vietnamez, și-a manifestat întreaga sa solidaritate cu lupta sa dreaptă, i-a acordat întregul său sprijin material, economic, politic și diplomatic.

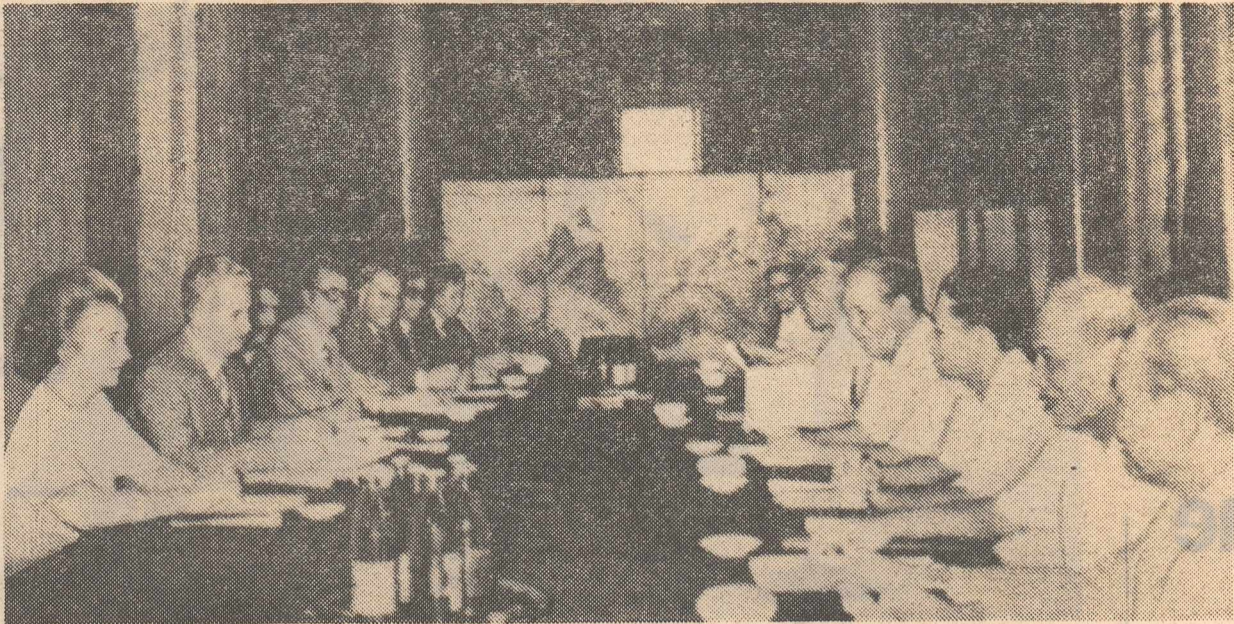
Noua vizită oficială de prietenie în Republica Socialistă Vietnam a delegației de partid și de stat a țării noastre, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, a înscris în desfășurarea ei momente deosebite: întâlniri cordiale cu conducătorii de partid și de stat din această țară, depunerea unei coroane de flori și vizitarea Mausoleului și Casei memoriale a președintelui Ho Și Min, vizite la obiective economice, social-culturale și științifice din orașul Hanoi, întâlniri cu reprezentanții ai oamenilor muncii. Relațiile de strînsă prietenie, colaborare multilaterală și solidaritate militantă dintre partidele, țările și popoarele noastre și-au aflat o vibrantă expresie în marele miting organizat la 25 mai la Hanoi, în sala din istorica Piață Ba Dinh, unde la 2 septembrie 1945, marele fiu al poporului vietnamez, Ho Și Min, proclama Republica Democrată Vietnam. La această festivă manifestare organizată în cinstea delegației de partid și de stat române, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Le Duan au rostit cuvîntări în care s-au referit pe larg la evoluția relațiilor româno-vietnameze, la baza lor trainică și la perspectivele tot mai favorabile create de noua întâlnire. Toate aceste manifestări au fost însoțite de calde expresii ale prieteniei, înalților oaspeți români făcîndu-li-se pretutindeni o primire aleasă, atmosfera caldă, prietenească, de stimă și încredere reciprocă fiind cîsemnată ca o constantă pe întreg cursul vizitei.

Analizînd toate aceste elemente, consemnînd ca pe un moment deosebit, culminant, semnarea Declarației privind întărirea continuă a prieteniei și solidarității, dezvoltarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Vietnam, dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Vietnam, se poate afirma cu deplină temei că prin întreaga ei desfășurare, prin rezultatele ei rodnice, vizita s-a înscris ca un moment de cea mai mare însemnătate în istoria relațiilor dintre cele două partide, țări și popoare.

În mod firesc, fiind angajate cu toată ființa în edificarea unei societăți ce-și propune ca scop suprem omul, fericirea și bunăstarea lui, cele două părți s-au informat reciproc în legătură cu realizările obținute în construcția socialismului în cele două țări — România și Vietnam. Rezultatele remarcabile obținute de poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu tovarășul

colaborării româno-vietnameze

vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Socialistă Vietnam s-a încheiat dintre partidele și popoarele celor două țări

Un aspect din timpul convorbirilor oficiale

Nicolae Ceaușescu, în dezvoltarea economiei, științei și culturii, în asigurarea progresului neîntrerupt, multilateral al țării se bucură de o înaltă apreciere din partea poporului vietnamez, după cum partidul și statul nostru, poporul român apreciază cu profundă satisfacție succesele obținute într-un timp scurt de Vietnam în vindecarea rănilor războiului, lichidarea rămășițelor neocolonialismului, în refacerea și dezvoltarea economiei, culturii, în realizarea celui de-al doilea plan cincinal, 1976—1980.

În dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie, solidaritate și colaborare multilaterală în toate domeniile dintre cele două partide și țări un rol determinant l-au avut întâlnirile și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Le Duan, înțelegerea și acțiunile concrete convenite cu prilejul acestor convorbiri. Subliniind cu satisfacție acest lucru, Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Vietnam reafirmă, prin reprezentanții lor cei mai autorizați, hotărârea de a face, în continuare, totul pentru întărirea prieteniei dintre cele două partide și țări, pe baza principiilor marxist-leniniste ale egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, intrajutorării tovarășești și solidarității internaționale.

Pornind de la constatarea că relațiile economice reciproc avantajoase se dezvoltă în ritm sporit, declarația reafirmă hotărârea de a intensifica schimburile comerciale, colaborarea economică și tehnico-științifică, de a găsi noi căi și modalități de cooperare în sfera producției materiale, de a valorifica toate posibilitățile de dezvoltare și extindere a conlucrării bilaterale.

Schimbul de vederi cu privire la problemele actuale ale vieții internaționale a evidențiat faptul că evoluția situației mondiale confirmă aprecierile conținute în Declarația comună româno-vietnameză din noiembrie 1975. Relevind schimbările profunde, revoluționare din lumea contemporană, dar și persistența unor forțe și elemente de forță care amenință pacea și securitatea internațională, Republica Socialistă România și Republica Socialistă Vietnam își exprimă hotărârea de a se împotrivi tuturor uneltirilor și acțiunilor imperialismului de a încălca independența, suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a statelor, se pronunță pentru renunțarea la folosirea forței sau amenințarea cu forța împotriva oricăror state, sub orice formă, în nici o împrejurare, sub nici un pretext. Cele două părți sprijină dreptul sacru la autoapărare al popoarelor împotriva agresiunii imperialiste și dreptul lor de a-și soluționa singure problemele interne, fără nici un amestec din afară. În acest context, este subliniat faptul că problemele privind relațiile dintre Vietnam și Kampuchea trebuie să fie rezolvate pe cale pașnică, prin negocieri, pe baza respectării reciproce a independenței, suveranității, integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și respectului reciproc.

Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Vietnam, hotărâte să contribuie la întărirea unității dintre partidele comuniste și muncitorești declară că toate partidele comuniste și muncitorești sînt independente, egale în drepturi, își elaborează politica pornind de la condițiile concrete din țările lor, călăuzindu-se după principiile marxism-leninismului, își acordă sprijin reciproc.

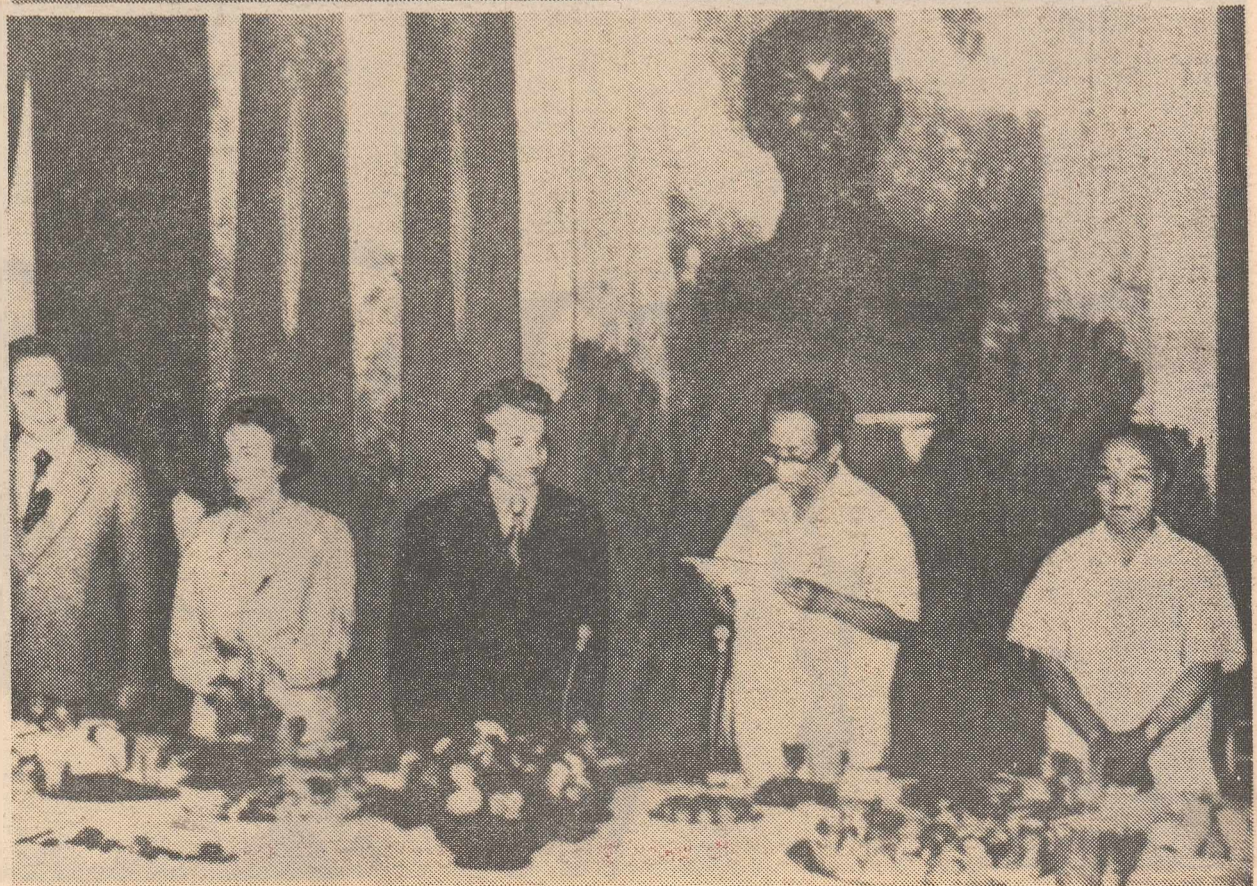
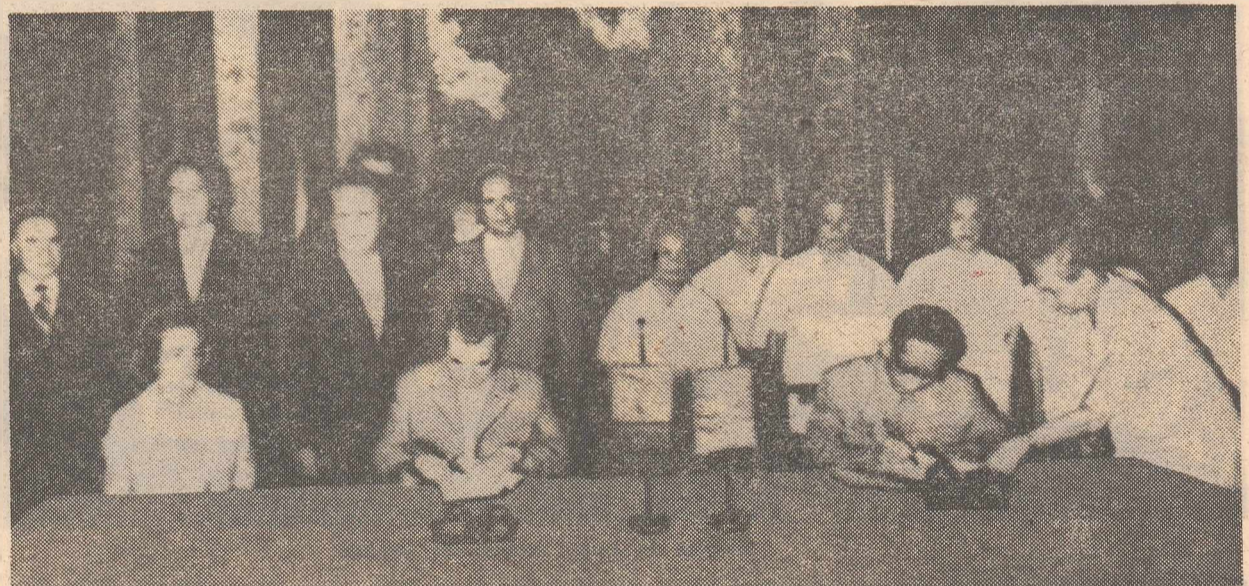
Enunțarea tuturor acestor aspecte care au avut o pondere însemnată în desfășurarea dialogului la nivel înalt româno-vietnamez subliniază marea densitate a problemelor abordate în timpul acestui dialog, complexitatea lor, convergența opiniilor în marile probleme ce confruntă omenirea, spiritul de responsabilitate față de destinul păcii, față de destinele popoarelor.

Cu satisfacția deplină față de rezultatele vizitei oficiale de prietenie a delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Republica Socialistă Vietnam, opinia publică din țara noastră vede în această nouă acțiune politică a țării noastre o nouă și importantă contribuție la pacea și progresul lumii, o nouă treaptă la edificarea relațiilor dintre două țări socialiste, dintre două partide comuniste, unite prin idealuri și interese comune.

DOINA IOVĂNEL

„Ambele părți și-au exprimat deplina satisfacție față de rezultatele vizitei oficiale de prietenie a delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în Republica Socialistă Vietnam. Au apreciat unanim că vizita efectuată și semnarea Declarației privind întărirea prieteniei și solidarității, dezvoltarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Vietnam, dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Vietnam, a convențiilor privind realizarea prin cooperare a unor obiective în domeniile industriei și construcțiilor constituie o nouă și puternică contribuție la întărirea continuă a raporturilor bilaterale româno-vietnameze în toate domeniile de activitate, în interesul popoarelor român și vietnamez, al cauzei socialismului și păcii în lume“.

(Din Declarația semnată la Hanoi de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Le Duan)

Imagine din timpul recepției oferite în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu

VIZITA OFICIALĂ DE PRIETENIE A TOVARĂȘULUI

**Puternic impuls
relațiilor
de strînsă
conlucrare
româno-laoțiene**

Pe aeroportul din Vientiane

Imagine din timpul convorbirilor oficiale

În onoarea înalților oaspeți români a fost oferit un frumos spectacol artistic

Vizita oficială de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a întreprins-o, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Republica Democrată Populară Laos în fruntea unei delegații de partid și de stat, la invitația Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Laoțian și a Guvernului Republicii Democratice Populare Laos, s-a constituit din primele momente și pînă la încheierea sa ca o acțiune politică cu profunde și binefăcătoare implicații asupra adîncirii și dezvoltării relațiilor de prietenie, solidaritate și colaborare dintre cele două partide, țări și popoare.

Fiind prima vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, precum și prima vizită a unui șef de stat străin în Republica Democrată Populară Laos, solia de prietenie și colaborare a României socialiste într-o țară situată la mari distanțe geografice îmbracă, în acest cadru, o semnificație remarcabilă. Acum, cînd s-a încheiat și este posibil un bilanț de ansamblu, se poate afirma cu deplină certitudine că această vizită, eveniment de seamă în analele țărilor noastre, a marcat un moment calitativ deosebit de important pentru evoluția raporturilor româno-laoțiene, deschizînd o nouă perspectivă relațiilor dintre România și Laos, impulsînd conlucrarea româno-laoțiană în interesul celor două popoare, al cauzei generale a socialismului și păcii.

Este deosebit de semnificativ faptul că, după constituirea Republicii Democratice Populare Laos, relațiile româno-laoțiene, puternic consolidate de lupta comună împotriva imperialismului, de sprijinul pe care România l-a acordat cauzei salvărdării, independenței și suveranității, a dreptului poporului laoțian de a fi stăpîn pe destinele sale, de a trăi în libertate, au cunoscut o evoluție ascendentă. Un moment de seamă în dezvoltarea pe plan superior a acestor relații l-a constituit vizita în România, în toamna anului 1976, a tovarășului Kaysone Phomvihane, convorbirile la nivel înalt purtate cu acest prilej, Declarația comună și acordurile semnate la încheierea vizitei.

Momentele principale ale noii întîlniri româno-laoțiene la nivel înalt, călduroasele manifestări de simpatie cu care înalții oaspeți români au fost salutați la primire de mii de oameni ai muncii la sosirea în orașul Vientiane, capitala țării, ceremonia depunerii unei coroane de flori la Monumentul soldatului necunoscut, întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu cu tovarășii Kaysone Phomvihane și Sufanuvong, dineul oferit în onoarea înalților oaspeți români și toasturile rostite cu acest prilej de conducătorii partidelor din cele două țări, dialogul cu muncitorii și specialiștii de la Fabrica de placeaje din

(Continuare în pagina 5)

NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ȚĂRI DIN ASIA

La 30 mai s-a încheiat vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Kampuchia Democrată

Baze trainice, perspectivă largă colaborării dintre popoarele român și kampuchian

Cea de-a cincea etapă în suita de vizite pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul partidului și statului nostru, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, le-a întreprins în țări socialiste din Asia, în fruntea unei delegații de partid și de stat a Republicii Socialiste România — prezența în Kampuchia Democrată — a fost caracterizată chiar din primele clipe ale desfășurării sale ca o „etapă istorică”. Inscruindu-se ca un moment deosebit de important pentru dezvoltarea viitoare a relațiilor româno-kampuchiene, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu la Phnom Penh a demonstrat, totodată, adevărul de atâtea ori confirmat de alte acțiuni internaționale de prestigiu ale țării noastre că state situate la mii de kilometri unul de altul pot construi între ele punți trainice de comunicare atunci când sînt animate de sentimente de prietenie sinceră, de interese comune. Popoarele român și kampuchian sînt angajate cu toate energiile pe frontul edificării orînduirii socialiste, al progresului economic și social. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în toastul rostit cu prilejul banchetului oficial oferit în onoarea delegației române, „în marea operă de edificare a noii orînduirii, de ridicare a bunăstării poporului, partidele și statele noastre sînt interesate să conlucreze îndeaproape, să facă schimb de experiență și să colaboreze pe toate planurile”.

Desigur, în aprecierea semnificației unui element atît de însemnat cum este sensul evoluției relațiilor dintre două țări, în primul rînd interesează conținutul, substanța faptelor din care se poate desprinde acest sens. Dialogul la nivel înalt româno-kampuchian a prilejuit un larg schimb de informații în legătură cu desfășurarea activității celor două popoare și partide, cu munca de construcție a socialismului în ambele țări. A avut loc, în această succesiune de relatări, o informare reciprocă în legătură cu succesele obținute în dezvoltarea economico-socială, cu privire la obiectivele majore ale celor două partide și state în etapa actuală și s-au făcut referiri la activitatea desfășurată pentru transpunerea lor în viață, țelul acestei activități fiind asigurarea fericirii popoarelor român și kampuchian, independența și suveranitatea națională a celor două țări.

În cursul convorbirilor a fost exprimată satisfacția reciprocă pentru relațiile de prietenie statornicite între cele două partide și state, în spiritul respectului reciproc, al egalității, neamestecului în treburile interne, al solidarității militante împotriva imperialismului. Pe această bază, a fost exprimată dorința comună de a se acționa pentru intensificarea prieteniei și solidarității, pentru dezvoltarea schimburilor și cooperării economice, tehnico-științifice, culturale, a schimbului de experiență, a conlucrării pe toate planurile. Colaborarea între partidele, țările și popoarele noastre — au relevat convorbirile oficiale — servește mersul înainte pe calea socialismului, este în folosul cauzei ge-

nerale a socialismului, a independenței națiunilor, a păcii și colaborării între toate popoarele.

În cadrul convorbirilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Pol Pot, în aceeași atmosferă de caldă prietenie, de stimă și înțelegere reciprocă au fost

examine unele preocupări actuale pe plan mondial. Au fost discutate apoi modalitățile și căile de soluționare a marilor probleme ce confruntă omenirea și, în acest context, a fost reafirmată voința celor două partide, a celor două țări de a acționa ferm, în continuare, pentru așezarea relațiilor dintre

state pe principiile independenței și suveranității, egalității în drepturi, respectului reciproc, neamestecului în treburile interne, pentru lichidarea subdezvoltării, pentru respectarea dreptului popoarelor de a dispune în mod su-

(Continuare în pagina 6)

Este semnat, într-un cadru solemn, Tratatul de prietenie și colaborare între Republica Socialistă România și Kampuchia Democrată

Aspect din timpul convorbirilor oficiale româno-kampuchiene

Cu prilejul scurtei vizite la Delhi, calde manifestări de simpatie pentru șeful statului român

Președintele Nicolae Ceaușescu și primul ministru indian Morarji Desai au purtat convorbiri privind dezvoltarea bunelor relații dintre cele două țări

Primirea călduroasă a înalților oaspeți români pe aeroportul din Delhi

În drum spre patrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu au făcut o vizită la Delhi, unde s-au întâlnit cu primul ministru Morarji Desai, răspunzând invitației premierului Indiei de a face, cu acest prilej, o scurtă vizită.

La aeroportul Palam, președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost salutați cu deosebită cordialitate de primul ministru Morarji Desai, care, după tradiția ospitalității indiene, a pus pe umerii înalților oaspeți români ghirlande din santal.

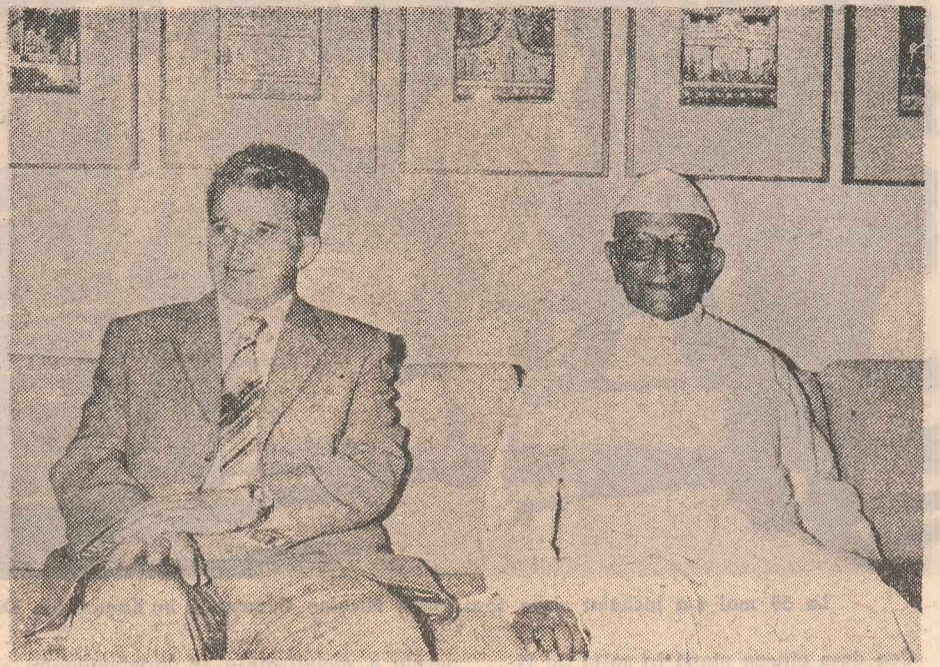
Expresie a interesului deosebit pentru prezența șefului statului român pe pământul Indiei, un mare număr de reprezentanți ai presei, zeci de fotoreporteri

și cameramani au ținut să consemneze evenimentul la fața locului.

Președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost salutați cu calde manifestări de simpatie de către M. N. Seth, secretarul general al Asociației de prietenie India-România, de un mare număr de membri ai asociației, care au alcătuit un impresionant cor ce interpretează un cîntec omagial, compus special, intitulat „Urare de bun sosît președintelui Ceaușescu”.

Răspunzînd cu plăcere invitației, președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost oaspeții primului ministru Morarji Desai, la locuința sa.

Aici, șeful statului român și premierul indian au purtat convorbiri, dialogul la nivel înalt desfășurîndu-se, de asemenea, în cadrul unui dejun de lucru.

În timpul convorbirilor între președintele Nicolae Ceaușescu și primul ministru al Republicii India, Morarji Desai

În cadrul convorbirilor desfășurate într-o atmosferă de cordialitate prietenească și înțelegere reciprocă, șeful statului român și primul ministru indian au apreciat ca deosebit de bune relațiile statornicite între cele două țări și au relevat că există largi posibilități pentru dezvoltarea în continuare a acestora, exprimînd dorința de a promova atît raporturile politice, colaborarea economică și tehnico-stiințifică, cît și conlucrarea ambelor state în viața internațională.

În timpul convorbirilor s-a procedat la un schimb de păreri în legătură cu problemele internaționale actuale, relevîndu-se necesitatea de a se acționa pentru o politică de afirmare a independenței și suveranității naționale a tuturor țărilor,

pentru realizarea aspirațiilor popoarelor de progres, bunăstare și fericire, condiție a salvării păcii și securității internaționale.

Președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au revenit apoi la aeroport însoțiți de primul ministru Morarji Desai și de celelalte personalități indiene care au participat la convorbiri.

Răspunzînd rugămintii ziaristilor indieni și străini, președintele Nicolae Ceaușescu a acordat o declarație presei.

Ceremonia plecării s-a desfășurat sub semnul aceluiași sentimente prietenești cu care au fost întîmpinați pe pământul indian președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu.

Puternic impuls relațiilor de strînsă conlucrare româno-laotiene

(Urmare din pagina 4)

Vientiane, vizitarea vechiului monument al artei laotiene, Templul Wat Phat Keo, spectacolul artistic organizat în onoarea înalților oaspeți din România au constituit tot atîtea prilejuri pentru delegația română de a cunoaște aspecte legate de viața și munca poporului laotian, istoria și prezentul acestei țări, de a împărtăși reciproc gânduri și impresii, de a se înfățișa proiectele și idealurile celor două popoare.

Căldura și ospitalitatea deosebite care au însoțit constant toate manifestările legate de prezența înalților oaspeți români în Republica Democrată Populară Laos, atmosfera de prietenie tovarășească, de înțelegere și respect reciproc au caracterizat și convorbirile oficiale pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a avut cu tovarășul Kaysone Phomvihane. Dialogul dintre secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele României, și secretarul general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Laotian, prim-ministru al guvernului laotian, a evidențiat satisfacția pentru dezvoltarea continuă a raporturilor dintre țările, partidele și popoarele noastre, reafirmînd hotărîrea comună de a ridica pe o treaptă superioară conlucrarea româno-laotiană, de a pune baze trainice unei largi și fructuoase cooperări economice și în alte sectoare de activitate. O asemenea evoluție servește dezvoltării economico-sociale și construcției socialismului în cele două țări, reprezintă o importantă contribuție la pacea lumii, la înțelegerea internațională.

Examinarea unor aspecte esențiale ale actualității internaționale în cadrul convorbirilor oficiale româno-laotiene a pus în evidență faptul că în lume se produc profunde transformări revoluționare, sociale și naționale, că popoarele își afirmă cu tot mai multă hotărîre voința de a fi stăpîne pe soarta lor, de a trăi liber și suveran în condiții de pace. În acest cadru general, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kaysone Phomvihane au reinnoit hotărîrea partidelor, țărilor și popoarelor noastre de a conlucra tot mai strîns în domeniul vieții internaționale, de a-și aduce întreaga contribuție la abolirea definitivă a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de așuprire și dominație, de a milita și acționa pentru instaurarea unor raporturi cu adevărat echitabile între state, pentru lichidarea subdezvoltării și statornicirea unei noi ordini economice și politice mondiale, pentru asigurarea unui climat stabil de pace, justiție și securitate, pentru soluționarea constructivă a problemelor ce confruntă omenirea, pentru o lume mai dreaptă și mai bună în care fiecare națiune să se poată dezvolta nestîngherit pe calea progresului economic și social.

Sînt toate aceste direcții importante de dezvoltare în continuare a relațiilor româno-laotiene puse în lumină de vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Democrată Populară Laos tot atîtea argumente și temelii pentru o evoluție superioară a raporturilor dintre cele două țări, în interesul popoarelor noastre, în interesul păcii și progresului lumii întregi.

A. SILIȘTE

Baze trainice, perspectivă largă colaborării dintre popoarele români și kampuchieni

(Urmare din pagina 5)

veran de bogățiile lor naționale, pentru edificarea unei noi ordini economice internaționale. A fost relevată ideea de acută actualitate că, astăzi, afirmarea liberă a popoarelor, respectarea strictă a independenței și suveranității fiecărui stat reprezintă o problemă de care depinde pacea, securitatea și colaborarea internațională.

Evidențindu-se hotărîrea comună de a contribui activ la întărirea unității forțelor revoluționare, democratice și progresiste, antiimperialiste de pretutindeni, a fost subliniată necesitatea soluționării conflictelor și diferendelor între state pe cale politică, prin tratative între părțile implicate, pe baza egalității depline, a respectului independenței și suveranității fiecărei națiuni.

În planul concret, al încheierii de documente, un moment remarcabil l-a constituit semnarea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Pol Pot a **Tratatului de prietenie și colaborare între Republica Socialistă România și Kampuchia Democrată**. Conducătorii de partid și de stat ai celor două țări au adoptat, totodată, un comunicat comun.

Au fost semnate, de asemenea, în cadrul aceleiași ceremonii, **Acordul de cooperare economică și tehnică pe termen lung, Acordul comercial de lungă durată, Acordul privind cooperarea în domeniul pescuitului marin între Republica Socialistă România și Kampuchia Democrată**.

Tabloul acestei vizite este însă departe de a fi complet dacă nu-i asociem și celelalte momente care au însoțit-o,

dacă nu relevăm manifestările pline de dragoste ale miilor de kampuchieni salutînd călduros prezența înalților soli ai poporului nostru pe pământul kampuchian, dacă nu facem cel puțin o trecere în revistă a impresiilor deosebite prilejuite de vizitarea Zonei de nord, o regiune în care străvechile tradiții istorice s-au împletit strîns cu lupta pentru libertate, suveranitate și independență națională și unde, în prezent, populația este angajată, la fel ca întregul popor kampuchian, în marea operă revoluționară de construcție socialistă în Kampuchia. Este vorba de prilejurile directe care s-au oferit delegației de partid și de stat a României socialiste de a cunoaște poporul unei țări prietene, istoria și faptele sale prezente, spiritul care însuflețește aceste fapte.

Desfășurarea vizitei secretarului general al partidului nostru, a președintelui României în această îndepărtată țară din sud-estul Asiei a fost urmărită de poporul român cu deosebit interes, cu satisfacție deplină. Remarcabilul bilanț cu care s-a încheiat noua solie de pace și prietenie românească, perspectivele certe pe care le deschide aceasta istoriei prezente a popoarelor române și kampuchiene se constituie ca repere fundamentale de apreciere a politicii externe a țării noastre, o politică mobilă și activă, care pornind de la interesele României socialiste, face în același timp totul pentru împlinirea unor idealuri supreme ale umanității — pacea și înțelegerea între toate statele, progresul tuturor popoarelor.

DOINA FRUNTELĂ

Oameni de suprafață, oameni de adâncime

Soarele răsare la ora 4,39 și apune la ora 19,46. Cotele apelor Dunării în ziua de... Ritmuri ale naturii care au devenit însăși ritmurile noastre, ale celor obișnuți să-și poarte corăbiile după poziția astrilor. În ceasurile de calm ale mărilor, linia orizontului, tremurătoare, te fascinează. O privești cu minile în buzunare, vântul îți flutură haina, îți biciuie fața. Și totul pare a-ți da sentimentul unei mari împliniri.

Numai că în același moment, sub pământ ori sub ape, sub linia orizontului, trudesc cu o inepuizabilă forță și vocație a curajului, echipați uneori cu masca de gaze ori cu tubul de oxigen, mineri și scafandri, toți acei cărora noi le spunem simplu oameni ai muncii. Ce i-a determinat pe unii să-și alege tocmai aceste meserii, care sînt bucuriile și greutățile lor? Unde fi putem întâlni? Firește, la locul de muncă.

DUPĂ CUM MERGE MINA, MERGE VALEA

După ce am străbătut prin 42 de tuneluri drumul eroic al unui cîntec, iată-ne la Lupeni, în luna mai, pe Valea Jiului.

Pomi încă înfloriți, verde crud. Dealuri și munți pe coastele cărora e firesc să vezi turme de oi. Sub pământ oameni a căror muncă ni se traduce la o primă vedere prin cifre de plan raportate. O veche tradiție a impus o zicală — cărbune și oameni de Lupeni. Mina Lupeni e considerată ca primă producătoare de cărbune cocsificabil din Valea Jiului.

— Tovarășe Titus Costache, sintezi director electromecanic al acestei întreprinderi miniere. Ce v-a determinat pe dumneavoastră să veniți aici?

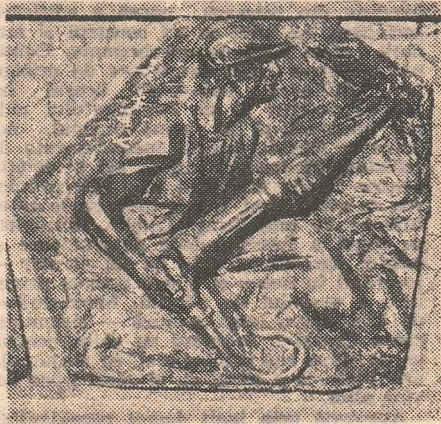
— Sînt de prin părțile Piteștiului. Am ales Institutul de mine pentru că acolo se dădeau haine. Dar mi-am dat repede seama că aici mă voi putea realiza ca meseriaș și am să pot vedea pe viu rezultatele strădaniilor mele intelectuale. Mulți care lucrează în galeriile Lupenilor și care îndată trebuie să iasă la pensie, au plecat din mijlocul cîmpului pe care îl arau și îl semănau. Și chiar foștii ciobani. Își zic cu mîndrie urmă de daci, vedeți-le portul, au cite o căsuță pe deal, mai grijesc de pămînt. Dar aici, dedesubt, ei răstoarnă întinericul în mari brazde de lumină. Poate că ei au simțit cel mai mult ce înseamnă să rupi bezele cu tirnăcopul. Ei știu ce înseamnă trecerea de la munca tenace, individuală, cu un procent de nocivitate crescut, la condițiile unei tehnologii noi. Înainte se impunea o măsură: minerul să fie voinic, rezistent. Astăzi, din ce în ce mai mult i se cere o pregătire specială. Gîndind, își ușurează munca. Dotarea tehnică a dus la policalificarea minerului. Firește, celui care lucrează în mină i se spune miner. Dar el este fie lăcătuș, fie hidraulician, fie electrician sau electronist la panourile cu sisteme integrate. Un așchiuță de miner, Costică Burghiu, se joacă astăzi cu energia a 290 kW cu ajutorul cărora o mașină dizlocă tot ce înfîlnește în cale. Totuși, operațiile de transport al materialelor către locurile de muncă, departe, prin galerii, presupun forță fizică și sudoare. Dar și către acele locuri vrem să introducem monorailul. Am trecut la mecanizarea intensivă pentru a fi eficienți economic, pentru a corela productivitatea muncii cu reducerea efortului fizic. Imaginea vechii mine: lungi galerii susținute de birne a căror rezistență era probată de ochi îngrijorați. La Lupeni au intrat în funcție acum patru susțineri cu pompe hidraulice. Vom găsi și modalitatea de a le muta, pe măsura înaintării, mecanizat. Este un succes că aproape 90 la sută din producția minei se extrage prin abataje frontale.

Inginerul Titus Costache ne explică simplu realizarea unei performanțe la nivel mondial: tăierea cu combina a stratului III, pînă acum exploatabil numai prin pușcare și cu destule neajunsuri. Combinatele diferitelor firme își rupeau cuțitul în stratul de steril intercalat, cu o rezistență de patru ori mai mare decît a cărbunelui. Impactul cu stratul sfîrșimă combina. Ce a făcut inginerul Titus Costache? A realizat un antidot — a redus viteza periferică de tăiere pentru a amortiza impactul cu sterilul dezordonat, realizînd astfel o „rupere“ a frontului cărbunelui, dar și printr-un cuțit corespunzător. Acest lucru se cotează la productivități de peste 30 la sută față de cele realizate. Tăierea cu combina

și susținerea tip scut a abatajului exprima gradul superior de mecanizare a minei. „În afară de policalificare, noi urmărim specializarea muncitorilor, ne spune inginerul Titus Costache. S-a observat că dacă nu e pătruns secretul utilajului, el nu este agreat de muncitor. Brigada lui Ion Gîrea din sectorul doi cunoaște atît de bine combina de pregătiri încît nu știu dacă aceasta nu a început să fie cumva o ființă. Noi trebuie să ne ridicăm la nivelul dotării, nu să coborîm dotarea la nivelul nostru. Pămîntul este generos. Se va lucra mult și bine în stratul trei din sectorul patru. Trebuie să știți că după cum merge sectorul patru, merge mina, și după cum merge mina, merge Valea.

ACASĂ LA IOAN SĂLĂGEAN UN MINER CARE NU VORBESTE MULT, DAR FACE MULT

Șefului de brigadă de la abatajul frontal, complexul doi, de mare capacitate de producție, de la sectorul patru al minei Lupeni i-am tulburat somnul din plină zi. Somnul bineme-

ritat și adinec al unui miner care abia a ieșit din șut. Ne anunșam vizita pe Aleea Trandafirilor, unde locuiește el într-un bloc, pentru a nu apare nepoftiți. De la fereastră ni s-au făcut semne prietenești. O casă aranjată de mină de gospodar. Ioan Sălăgean are 39 de ani și este vicepreședinte al Consiliului Național al Oamenilor Muncii și membru în C.O.M. al întreprinderii. A fost ales pentru că muncește exemplar, pentru că părerăa lui rostită rar și apăsător contează. Munca minerilor nu trebuie comparată cu alte meserii. E muncă la mină. „Cu ce ocazie ați venit aici, Ioan Sălăgean?“ „Cu ocazia de a munci, Am venit în 1958, de pe Someș, de la Bistrița Năsăud. Am lucrat la moară, la Sin Mihail de Cîmpie. Am lucrat la dăracul de lină și la presa de ulei. Mai înainte făcusem școala de mecanici agricoli. N-aveam bani prea mulți. Dar aveam 19 ani. A venit un băiat de la mină și mi-a povestit că e bine. M-am cerut la abataj. Nu eram hotărît să stau pe aici. Mi se părea greu și urît. Și dacă stai un an, doi, stai trei, între timp, timpul trece. Mi-am luat soție de pe la noi. (Aflu că la primul an după sosire s-a căsătorit). Am o fată de 15 ani și o alta de 19 ani. Din 1972 sînt șef de brigadă. Dar am fost și eu mai întîi vagonetar, ajutor de miner, miner. Inițiativa „noului angajat“ îmi aparține. Este vorba de stabilizarea la locul de muncă a cel puțin șapte noi angajați“. „Ce probleme are Ioan Sălăgean în C.O.M.“? „Uneori stratul de cărbune nu se poate exploata ușor. Nu-l exploatăm, luăm bani puțini. O stropire a tavanului nu este eficientă. Trebuie să încercăm o înămolire a lui. „Dar cînd ați luat cuvîntul la lucrările plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii cum a fost?“ „Am simțit că se uită țara la mine. Greu la început, dar m-am obișnuit“. Lui Ioan Sălăgean totul i se pare firesc. „Normal“, „firește“, „desigur“ fac parte din fondul său principal de cuvinte.

Destinul său este să aducă din adîncuri lumină. Să-și pună cămașă albă și să la parte la sfatul țării. Noroc bun!

CEA MAI MARE CALITATE A MINERILOR ESTE PERSEVERENȚA, V-O SPUNE UN OM DE LA CÎMPIE

Grigore Grăjdan, inginerul șef al producției de la Întreprinderea minieră Dilja, este un personaj. Scund, îndesat, stenic. Aflu cu satisfacție că a fost sportiv la lupte. „Nu scrieți asta. Pe cine mai interesează?“ Mai aflu că a venit la Dilja abia din septembrie, de la mina Petrila unde a lucrat 22 de ani. Îmi vorbește despre ea ca despre un templu. „Ce vînt v-a mînat spre Valea Jiului, Grigore Grăjdan?“ „Aveam vreo 15 ani și pisam sare într-o fabricuță din București. Nu puteam să pisez așa, toată viața, și am ajuns maistru oțelar la uzinele „23 August“. Am vrut să mă însor, bătrînel nu m-a lăsat, o poveste întreagă. Drept care am ajuns la Petrila. Mai întîi ca vagonetar, să știți. Aici am făcut și institutul. Soția mea este profesoară de limba română“. „Cum răsfoiește un miner o carte?“ „Cum, necum, la mine în casă sînt de răsfoit vreo 15 mii de volume. Dar pentru că vorbești de oamenii care lucrează sub linia orizontului... Mă gîndesc la versurile

Scriu cu acest cărbune

Aburul cald al muncii de aici
Atît de necesar în piinea țării
Pe care-o smulg pămîntului minerii
Te-ndeamnă astăzi cîntul să-l ridici.

Gustul sărat de vîlăș-nversunată
Ca fluxul mării veșnic să revină
Cînd luna jese peste Jiu mușcată
Ca piinea într-un schimb de noapte-n mină.

Scriu cu acest cărbune aspru dor
Acum adus de ei la suprafață
Poem inseninat ca ochii lor
Ce-o să înalțe vîmile din ceață.

Scriu cu acest cărbune un poem
În care-am ars grăbit să-l dau luminii,
Și risipit în cîntec nu mă tem —
Rămîne mai presus lumina piinii.

EUGEN EVU

lui Argezei: „...Unii-nvîrtesc securea, ceilalți desfoaie arini / Cu suflutele-n umbră și degetele-n soare“. Acolo se învață totul, exact așa cum te învață viața. În mină intri cu tot ce ai și greutatea pămîntului trebuie să apese în mod egal, pe umerii tuturor“.

O UNIVERSITATE SUBPĂMÎNTEANĂ — PETRILA

Deschidem ușa de fier forjat a blocului administrativ al Întreprinderii miniere Petrila. Toate se arată a fi așa cum le-a descris inginerul Grigore Grăjdan. Doi stâlpi cu mozaic, o gazetă de perete, la etajul I o lucrare în mozaic pe tema „ștafetei înălțimilor“. Citesc și aflu: „1.000 tone peste plan! Brigada condusă de comunistul Eugen Voicu, sectorul IV, aplicînd propria inițiativă „Brigada înalței productivității“ a extras 1.000 tone cărbune peste plan în această lună. La baza sporului de producție a stat productivitatea superioară celei planificate cu 2.000 kg pe post“.

Fac cunoștință cu secretarul de partid al minei, Marcu Androne, cu Benone Costinaș, inginerul șef topograf al minei. În curînd voi intra în subteran. Cum arată mina? Cota față de nivelul mării — 650 metri la suprafață. Actualmente se efectuează lucrări la 15 metri sub nivelul mării! „Tovarășe Benone Costinaș, cine vine la mină?“ „La mină nu vin minerii. Vin oameni și oameni, dar rămîn minerii. Unii vin pentru că tatăl și tatăl și tatăl, tot minerii au fost. Aceștia sînt osatura. De pildă, eu am venit din Apuseni. Tata a lucrat la minele de aur de la Abrud. În familia mea, din moși strămoși, au fost aurari. La vîrsta de zece ani am hotărît să mă fac miner. Dar aici sînt oameni buni, soșii tocmai din Moldova de prin '45-'46. Se-cui au venit o mulțime de la cîmp și s-au băgat pe sub pămînt. E muncă“. „Ce faceți ca inginer topograf?“ „Bine, eu sînt miner. Dar eu coordonez activitatea de topografie în subteran. Nu avem posibilitatea unei măsurători între două puncte vizibile ca pe sol. E dificil, trebuie mare precizie. Coordonăm activitatea tehnică, depunem eforturi să mecanizăm mina. Avem cinci combine în funcție și peste

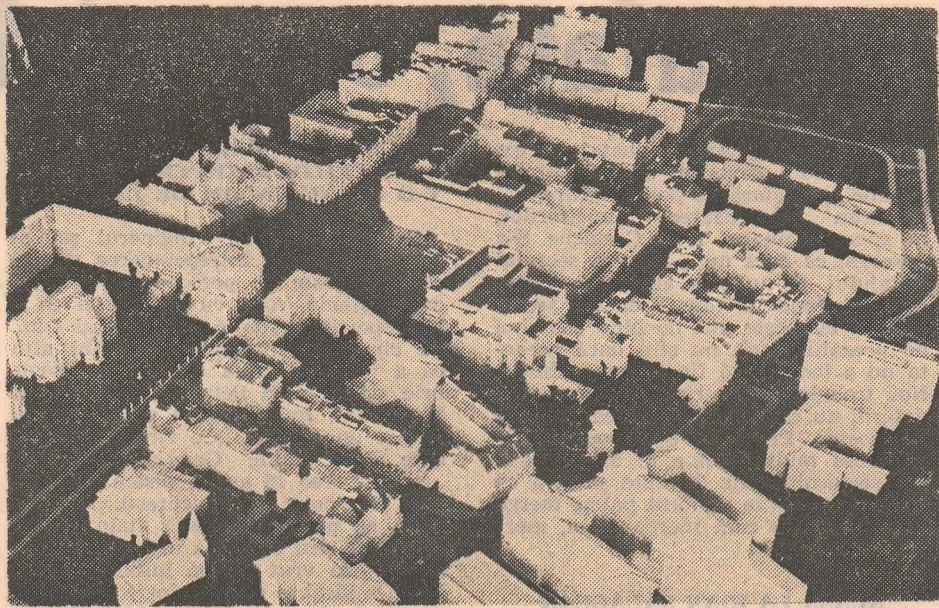
două, trei săptămîni vom avea și mai multe. „Ce înseamnă a face parte dintr-o formație de salvatori?“ „În mină, formațiile de salvatori sînt alcătuite din cei mai iscusiți mineri. Aceștia intervin în cazuri de avarii deosebite. Avem necazuri cu focul în subteran. Focul emană oxidul de carbon care este foarte toxic. În atari momente se lucrează cu aparate de respirație autonomă (oxigen sub presiune). Acești mineri lucrează precum scafandrii, în condiții deosebite. Tot ei sînt instruiți și pentru cazurile de prim ajutor dat celor în dificultate. Avem niște aparate de respirație artificială mai bune decît în unele spitale. Un salvator de nădejde este Alexandru Lupăscu. Păcat că mai rămîne în echipă doar încă un an! Lucrăm numai cu salvatori între 25—45 de ani. Și despre mai tînărul Nicu Vasilache se poate spune că este unul dintre salvatorii de nădejde. Ca peste tot acum, am trecut la policalificarea minerilor. Cu aceasta vom rezolva, într-adevăr, o mare problemă. Avem foști elevi ai școlii profesionale care ne sînt foarte necesari pentru că ei preiau repede problemele de electromecanică. Să știți că Petrila este o universitate la care se formează oameni. Oameni conștienți de valoarea muncii lor“.

Fac cunoștință cu viitorul meu însoțitor în lumea subpămînteană, Gheorghe Mavrichie, un bărbat de 36 de ani, maistru miner la sectorul V. A venit aici din '62 și e din Birlad. Sigur, a început și el ca vagonetar. Apoi școala de maistri, apoi căsătoria, apoi doi copii. Sectorul V, unde lucrează, își realizează zilnic sarcinile de plan și îl și depășește zilnic cu 25—30 vagoane. Toate acestea se datoresc unei mai bune organizări a sectorului, hărniciei și conștinței tuturor. Ne echipăm. Îmbrac costumul de miner cu sentimentul pe care îl ai atîngînd o haină trecută prin mari bătălii. Masca de gaze la șold, plus bateria cea grea care alimentează lanterna. Mergem în sectorul V să cunosc mina, să cunosc oameni. Fac parte dintr-un lung șir de mineri care intră în șut. Colivia ne trimite prin puțul centru ca un bolid la sute de metri adîncime, pînă la orizontul 14. Mai mergem pușin și ne îmbarcăm în colivia ce ne coboară prin puțul orb numărul 12. I se spune așa pentru că nu are ieșire la suprafață. Sună strident soneriile și străbătem adîncurile pînă la orizontul 14 A. Dacă nu-ți faci bine meseria de semnalist poți provoca accidente, mari pagube. Mergem prin galerii însoțiți de mineri care se despart la răscruce de drumuri subterane. „Noroc bun“, „Noroc bun“ — fiecare spre munca sa. Am rămas singuri și înaintăm cu precauție pe traverse lunecoase de vagonet, pe lingă mari guri de aerisire care vijiiie cumplite. E tot mai cald și mai dificil. Încerc sentimentul, că nu vom ajunge niciodată. Sînt sfătuit să beau apă dintr-un furtun înfîlțit în cale. Altul nu vom mai întîlni. Nu mi-e sete, dar beau. Beau de parcă atunci aş descoperi apa. Maistrul Mavrichie cercetează aerul cu un aparat de detectare a gazului metan ce se poate infiltra și produce explozii. Din loc în loc, băblițe pe care el notează cu creta concentrația gazului. Deschidem și închidem în urma noastră mari obloane de lemn care par a ne despărți de restul lumii. Mergem și nădușim, mergem pentru a întîlni o lume. Îmi dau seama că drumul spre locul de muncă e o muncă. Galeria se înfundă și sînt povățuit de blindul Mavrichie să mă strecur în jos printr-o spărtură pentru a pătrunde în abatajul figuri. Privesc în jos și amefesc. O fîntînă adîncă de 57 metri în pereții căreia minerii extrag minereul. Coborîșul, pe birne. În stratul 6 lucrează brigada lui Viorel Corchiș, cel tăcut și cu mîini de aur. Aici lucrează Gheorghe Rusu, miner foarte conștințios, venit din Vaslui de vreo 12 ani. Tot în sectorul V lucrează și Grigore Buțurcă, și Iosif Chisec, șefi de schimb. Ne stringem minile. Ce să-i întreb? La ce lucrează? De ce lucrează? Pînă cînd vor lucra? Ne-am înțeles din priviri. Valoarea muncii lor face cuvintele ușoare și de prisos. Refac drumul înapoi condus de același maistru Mavrichie.

Ne despărțim. Gheorghe Mavrichie se întoarce pe același drum al umirilor mele, spre adîncurile pămîntului. Merg singur, merg pînă cînd o lumină rotundă, cît un ban strălucind de sudoare, tremură în capătul galeriei.

ADI CUSIN

Craiova, eveniment arhitectonic

Craiova se desenează în inima mea ca o virtuală așezare de scaun. De fapt, cindva, chiar așa a și fost, nu era oare ea a doua capitală a Valahiei, capitala acelei Valahii-Mici, a Olteniei Banilor, a „Țării Banilor”? „Această țară a Mehedinților — scria Miron Costin, numind Oltenia — este ca o provincie deosebită. Capii săi se cheamă Bani. Ea are steag și muzică ostășească și pecete deosebită... De fiecare dată cind revin în acest oraș de pe malul Jiului, trăiesc sentimentul că răsfoiesc o carte, o carte cu file de piatră, o carte cu slove tainice de argint și fier, cu începuturi de rind marcate de monumente, acele majuscule arhitectonice care se află aici cu zecile și care te încintă prin noblețea și maiestruozitatea lor: sediul politico-administrativ al județului, operă a arhitectului P. Antonescu, sediul politico-administrativ al orașului, operă a lui Ion Mincu. Muzeul de artă, unul dintre cele mai frumoase palate în stil Renaissance ale țării. Universitatea, Liceul „Nicolae Bălcescu”, complexul hotelier „Minerva”, ca și multe altele, unele vechi de secole, monumente sau ansambluri monumentale de mari proporții, ca și edificiile miciute, gingașe, case-chivoturi, case-ghiocuri, case-podoabe de artă, intrate și ele — de mult — în manualul de artă.

Un oraș vechi, cum e Craiova, e o ediție principes de istorie și de spirit, cu secrete care scapă ochiului turistic, cu revelări de frumusețe ce se destăinuie în chip oșebit, arhitecților și artiștilor, cum celor mistuiți de patima vechimii scrise în piatră. Nu poți avea în bibliotecă, observă un cercetător-poet, nici Florența, nici Toledo, nici Colonia, nici Delftul, dar ispita de a trata un oraș ca pe o carte, consacrandu-i nu niște însemnări de călătorie ci o recenzie, e cu atât mai seducătoare cu cât nouă, prin vitregie istorică, ne-au rămas puține orașe-monument, orașe-istorie, orașe-muzeu. Printre acestea, multe puține cite sint, e și Craiova.

Și totuși...
Și totuși, Craiova nu e, n-a fost nicio-

dată ceea ce am putea numi, cu toată gura, un oraș frumos, adică un oraș în care frumosul să derive din tot, din panamele largi ca și din detaliu, adică dintr-un întreg cristalin, șlefuit, ritmat. Frumusețea Craiovei, a „albei Craiovei”, cum o numea un scriitor, este o exagerare de scriitori. O exagerare sau o iluzie ce s-a acreditat și în care, pină la urmă, au crezut și localnicii. Cu excepția clădirilor-monumente din centrul orașului și a caselor-unicate de artă risipite ici-colo, adesea prin locuri ferite, ce scapă privirii vizitatorului, filele cărții orașului n-au fost de piatră, ci de pământ. Pământul e frumos doar cind dă flori sau griie, nu cind se face zid. Majoritatea materialului de construcție a „albei Craiovei” a fost, de veacuri și pină nu prea demult, doar lutul, dar nu lutul prelucrat în Caldeea sau la Sumer, ci lutul muiat cu apă, amestecat cu pleavă și lipit pe nulele. Anul trecut, la cutremur, sute și sute de clădiri din lut sau din piatră veche, putregăită, redevenită friabilă, redevenită lut, s-au sfărâmat ca niște coji de ouă. S-a dovedit deci că „alba Craiovă” nu numai că nu e frumoasă, dar e și putredă. Clădirile-monumente, oricât de mărețe, nu pot compune un oraș, în înțelesul modern al cuvintului (în înțelesul Le Corbusier sau Niemeyer, să zicem), ele pot doar organiza un centru artistic, un vast parc urban în care edificiul străvechi să pună, ici-colo, prețioase accente de artă. Dar în rest?

Restul — adică o nouă Craiovă, oraș modern, oraș al epocii noastre — se construiește abia acum. Craiova, „alba Craiovă”, devine frumoasă abia acum, recenziile ei abia acum merită a fi scrise, cu fața nu spre trecut, ci spre viitor.

PRIVIND SPRE ANUL 2000, DAR ȘI SPRE EVII CE NE-AU PREMIERS

Cu fața spre viitor, dar și spre trecut. Craiova, la ceasul de față, e angajată într-un efort constructiv de o amploare

și o intensitate unice. Datele acestui efort, suprapuse pe o întreagă istorie a orașului, fac ca ea, întreagă această istorie, să pară, față de ceea ce se întâmplă azi, în acest an 1978, doar o prefață, doar un studiu introductiv, nu prea întins, la o mare carte.

Să notăm deci câteva date. Anul acesta în Craiova se vor ridica aproape 7500 de apartamente. Este cel mai bogat palmares dintr-o întreagă istorie, este cel mai mare volum anual de construcții de locuințe din întreaga epocă a edificării socialiste. La anul se va construi și mai mult: circa 8500 de apartamente. Continuă, printr-o largă deschidere de orizonturi, edificarea industrială, orașul lui „Electroputere” și al Combinatului chimic anexându-și, în acest cincinal, noi uzine și fabrici, puncte incandescente de referință pentru profilul de azi al cetății, pentru istoria devenirii ei: întreprinderea de utilaj greu, întreprinderea de autoturisme de mic litraj „Oltcit”, turnătoria de fontă a întreprinderii de tractoare și mașini agricole etc. Și, ca un corolar — rescriind în beton și piatră vechea privilegiate a orașului de pământ, îmbrăcându-l de fapt într-o nouă armură — sistematizarea Craiovei, începind cu chiar centrul ei, cu inima sau emblema ei, cu majuscula arhitectonică a cărții ei, al cărui tipar devine altul.

Aprobată prin înalt decret prezidențial, semnat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, această sistematizare e concepută în strînsă, firească, inextricabilă legătură cu amplul program de dezvoltare economică-socială a municipiului, deci făcută cu fața spre viitor, spre Craiova anului 2000, spre orașul cu peste 400.000 de locuitori (la ceasul de față: 240.000, în epoca interbelică: 50.000), dar făcută cu fața și spre trecut, spre acel trecut de care se reazemă ființa noastră, ascultîndu-se și regăsindu-se pe sine. Ființa Craiovei se reazemă în clădirile-monumente, cărora opera sistematizării li se subordonează,

ele fiind integrate organic, ca elemente-cheie, în viziunea arhitectonică a orașului viitorului. Un oraș în care totul va trebui să servească omului, ridicînd poema celui mai frumos elogiu al său: străzi largi, edificii de cea mai contemporană tinută arhitectonică, dar cu marca locului, nu stricînd, ci înobilînd portretul clasic, nu schematizînd trăsăturile constituite în timp, ci așezîndu-le altfel, adică strigînd hazardul și impunînd metoda, adică organizînd zona centrală, inima urbei, ca pe un vast, luminos cadran solar, bătînd orele noii epoci.

Ca să-și pună în perspectivă de Versailles palatul (actualul Muzeu de artă), vechiul stăpin, moșierul Jean Mihail, intenționa să dărîme jumătate din centrul orașului. Cumpăruse și mai voia să cumpere străzi întregi. Străzi pe care să le dărîme, neoferind în schimb nimic. Puterea muncitorească, dărîmînd case vechi, lărgind străzi, punînd în nobilă perspectivă de artă clădirile-monumente (inclusiv Muzeul de artă), zidește, de fapt, pentru cei ce muncesc cu conștiința îndeplinirii, în primul rînd, a unui înalt dezerat umanist. În zona centrală vor apărea, în anii ce vin, peste 1500 de apartamente. Se vor crea spații comerciale de circa 27.000 metri pătrați. Piața Unirii, piața centrală a Craiovei, se va lărgi, sediul politico-administrativ al județului, cel mai frumos dintre edificiile vechii Craiove, primind, peste drum, replica unui nou palat, a unei case de cultură de 800 de locuri, iar în latura stîngă a unui bloc cu șase etaje, cu parterul și primul etaj ocupate de galerii de artă. Strada Unirii, „Corso”-ul Craiovei, se va schimba structural, se va lărgi, păstrînd doar câteva edificii vechi (Complexul hotelier „Minerva”, Filarmonica etc.), împodobindu-se cu clădiri-monumente, cu partere comerciale, protejate de portice și de arcade, avînd deasupra lucarne, acoperișuri cu streșină și șarpantă. Va dispărea o întreagă verbină de vechi construcții, și măcinată de vreme, și lipsite de grație, vor dispărea acele case de negustori, de îmbogățiți, de parveniti, unele fade, impersonale, reci și sceli, altele țîpătoare, înzorzonate ca niște mahalagioace pătrunse prin fraudă la un bal mascat de „lume bună”. Piața și strada Unirii, piața „Minervei”, Piața Valea Vlăicii, Piața A.I. Cuza, Piața Revoluției (care se va crea în fața palatului Universității), întreaga centură de nouă arhitectură, de nouă civilizație, ce va îmbrățișa edificiile-monumente ale zonei centrale, vor fi tot atîtea cadre sociale la care frumosul, simțul estetic înalt, mîndria patriotică, demnitatea vieții socialiste, vor fi învățate cotidian, de toți localnicii. Este vorba despre o acțiune care înobilează arhitectonic nu numai centrul, ci orașul întreg, conceput ca un ansamblu de transformări în care noile cartiere, noile străzi și artere, noua centură de circulație a orașului, dar și Jiul, frumosul Parc al Poporului, amfiteatrele de dealuri din jur, feeria cromatică a luncii și a zăvoaielor, sint supuse unui nou echilibru, adecvat exigențelor epocii noastre. Se naște, practic, o nouă Craiovă, extrăgînd din vechiul oraș doar niște esențe, păstrîndu-i deci spiritul, dar refăcîndu-i întregul trup.

CTITORUL NOII CRAIOVE ESTE PRIMUL BĂRBAT AL ȚĂRII

Ctitorul noii Craiove este omul din fruntea țării. Este secretarul general al

Oameni minunați, excavatoriști din Siriu

S-au întimplat multe lucruri de cînd n-am mai fost pe la Siriu, pe șantierul a ceea ce va deveni, peste o oarecare vreme, una din cele mai mari hidrocentrale ale țării. Bunăoară, s-a întimplat ca năbădăioasa apă a Buzăului să fie silită de mina omului să se abată din albia ei seculară, devenind, pe o lungime de șapte sute de metri, un rîu subteran de ocazie. Galeria de deviere, care numără atîția metri cîți am zis, a necesitat excavarea a peste douăzeci de mii de metri cubi de pământ, cifră pe care lucrătorii șantierului o socotesc. Veți vedea imediat de ce, derizorie, căci excavațiile de pină acum pentru corpul barajului au depășit patru sute de mii, chit că lucrarea mai are trei sferturi pină a fi terminată.

S-a mai întimplat ca inginerul Cornelii Andrei, șeful șantierului, să albească pe la tîmple și să nu vrea să recunoască asta, să dea vina pe lumina care bate pieziș și care poate înșela privirea, apărîndu-se cu buletinul de identitate din care-i mai lipsesc destui ani pină la patruzeci. După care, cu casca de protecție prinsă sub braț, să recurgă la judecata unei oglinzi, făcînd haz de necaz și predîndu-se, nu fără a căuta explicațiile de rigoare. Nu oamenii m-au albit, zice, ei ploile. Uplem miezul barajului cu argilă, vreo sută de mii de metri cubi am și strîns, planul la zi cu ușoare depășiri, dar ploile ne dau mari bătăi de cap. Jumătate de oră de ploaie încurcă pentru două zile, argila nu se mai compactează, nu se poate circula pe ea.

S-ar putea să fie așa. N-avem nici un motiv să ne îndoim de spusele inginerului Andrei, dar acum, cînd peste Siriu toarnă cu găleata o ploaie care udă pină la piele în câteva clipe și care

dă apei Buzăului o ciudată nuanță verzui, ritmul muncii se arată neschimbat. Sub o pelerină, se aduc probele pentru cercetarea de laborator a granulometriei culese de la cariera Pascului. Ni se spune că, ora prînzului nefiînd departe, nu-s primele probe ale zilei. Roca e păcătoasă, zice careva, intercalațiile ei de șisturi o împiedică să fie tot timpul bună pentru umpluturi, în contact cu apa, șisturile se umflă, de aceea munca noastră trece, de cîteva ori pe zi, prin laborator. Pe spinarea unui deal, se depărtează de noi, ca într-o procesiune halucinantă, două buldozere care taie pîrtie unui excavator. Oamenii care le mînuiesc nu se văd, abia se văd utilajele, ca niște insecte. Unuia neantrenat i-ar fi frică, gîndim, să urce pină acolo cu pasul, dar mașinările nu par să se sinchisească nici de pantă și nici de alunecuşul ei. Cu călcătura domoală, dar sigură, ele își văd de treabă, arătînd din depărtări ca niște medalii ale muncii prinse la reverul muntelui. Jos, stația de beoane funcționează în mod normal. Camioane de mare tonaj, care pline, care goale, străbat șantierul în toate direcțiile, împroșcînd noroi și stîrnind văzduhul cu clacsoanele lor. Se aud explozii. Nu-i nimic, ne liniștește inginerul Andrei, se puscă la cariera Pascului.

Tot în ploaie ne e dat să-l cunoaștem pe comunistul Constantin Munteanu, locmai coborît din cabina unui excavator pe care-l recomandă „de patru și jumătate”, ceea ce vrea să însemne că exact atîția metri cubi de pământ pot încăpea în cupa lui. Excavatorul e unul dintre cele mai mari de pe șantier, iar stăpînul lui e unul dintre meseriașii cei mai renumiți de la Siriu. Cunoș-

tința lor datează de multă vreme, cei doi, om și mașină, petrecînd împreună o bună parte din viață. Constantin Munteanu a lucrat pe el și la Lotru, și la Porțile de Fier, și pe Someș, numai că biografia sa de excavatorist a început și mai devreme, în 1959, cînd s-a trezit că are de împlinit douăzeci și șase de ani și de făcut o canalizare la Vaduri. A făcut-o. Munca și partidul l-au trimis apoi la Bicaz, iar de la Bicaz a ajuns la Bacău, după nouă ani de excavat pămîntul, fără să fi folosit trenul sau mașina, ci numai utilajul său, trecînd pe la toate hidrocentralele de pe salba Bistriței. Cînd zice „măi tovarășe, noi am mers de la Bicaz la Bacău săpînd pentru lumină”, se simte că e mîndru, dar se mai simte că are și de ce.

La fața locului se află din 1975, sosit nu doar cu marea lui experiență în materie de dislocat pămîntul, ci și cu familia. Fata cea mare munceste tot pe șantier, la laborator, locuiesc la baracă și n-au de ce să se plîngă. La oglinda din hol e atîrnată o fotografie înfățișînd casa familiei Munteanu din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, mai bine-zis blocul în care excavatoristul a cumpărat, nu demult, un apartament, nu pentru că ar nutri speranța de a sta în el înainte de pensie, ci „pentru că e bine să știe omul că are unde trage în mod stabil în caz de concediu”. Dar și așa e, vom lămuri chestiunea pe dată, un fel de-a vorbi intrucît, fiind Constantin Munteanu posesor de Dacie 1300, nu prea are timp de casă nici în concediu, plăcîndu-i să bată țara în lung și-n lat, pe la prieteni. Prieteni, zice, am pretutindeni, șantieriști de-ai noștri, oameni care au pe masă ce-au și-n cămară, cu care eu am făcut o grămadă de hidrocentrale. Treaba ne-a răspîndit pe care încotro, noi am nimerit la Siriu unde, pentru că albia Buzăului e grea, de nu

prea prinde cupa din cauza bolovanilor, sint și satisfacțiile mai mari, alții s-au fixat pe la Lotru sau la Porțile de Fier, unii muncesc la canalul dintre Dunăre și Marea Neagră, dar aici ne aflăm cîțiva, Vieru, Turican, Mănăilă, Adrobotoaie, generația Bicazului. Știu ce-am făcut pină acum și sint mulțumit, căci munca noastră se vede. Știu ce fac în prezent, sap pămîntul după grafic și nu permit nimănui să treacă pe sub cupa excavatorului deoarece e interzis de regulament, dar ce voi face după ce de la Siriu va porni lumina nu știu. Voi pleca pe alt șantier, unde va fi nevoie de mîntea și de brațele mele, de experiența lui Costică Munteanu căruia eu cred că nu i s-a dat degeaba Ordinul Muncii, clasa a treia.

De unde e, de fel, Gheorghe Adrobotoaie, coleg de generație și de meserie cu Munteanu, nu-i greu de ghicit. Din Moldova, mai exact din Coșula Botoșanilor, de unde a pornit-o devreme la drum, cînd să se facă aviator. Într-o vreme, după ce lucrase ca brigadier pe șantierul tineretului de la Combinatul siderurgic Hunedoara, i s-a propus chiar să urmeze o școală de aviație. Numai că omul își schimbă gîndurile, îndrăgostindu-se de excavatoare și, ca să respectăm adevărul integral, de viitoarea soție, pe numele dînsiei Maria. Și-atunci, ride sugubă, ne-am căsătorit în trei, eu, Maria și excavatorul, ajungînd la Siriu după șederi, mai lungi sau mai scurte, la Bicaz, pe Valea Bistriței, pe Argeș, pe Someș și la Bucuș. Povestea cu căsătoria în trei nu-i deloc o figură de stil. Comunistul Gheorghe Adrobotoaie a vrut să demostreze că meseria de excavatorist nu e numai palpitantă și bănoasă, plătită după eficiența ei, ci și o meserie de familie. Drept pentru care l-a atras către ea pe fratele său mai mic, Nicu, în prezent pe Valea Oltului, pe șantierul de la Rîureni, apoi pe soția

partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Toți interlocutorii reporterului (bovarășii Vasile Bulucea, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean, Ion Duțulescu, vicepreședinte, Ștefan Negreț, prim secretar al Comitetului municipal de partid, primarul Craiovei, Ion Neagu, directorul Institutului județean de proiectări, arhitectii Viorel Voia, Teodor Cocheci, Gheorghiu Figler, Georgi Florin, Lizica Demetrescu, autori, împreună cu alți specialiști, ai soluțiilor arhitectonice ale noii Craiovei) și-au amintit, cu emoție, cu dragoste, cu recunoștință, preocuparea directă, atentă, indicațiile de un nestimabil preț, date în fața planșelor și a machetelor, întreaga grijă manifestată de omul din fruntea țării față de soarta Craiovei de azi, de mine și de poimine. Prezent, anul trecut, în dimineața de 6 martie, la doar două zile după cutremur, în mijlocul craiovenilor, recomandând măsurile de urgență ce se impuneau în acele momente grele, secretarul general al partidului, cu acea forță vizionară, de largă pătrundere în viitor, dublată de forța deciziei prompte, care-i sint proprii, a indicat ca echipe de specialiști să cerceteze în profunzime starea orașului, strădă cu strădă, casă cu casă, stabilind, în urma unor investigații atente și responsabile, ce trebuie demolat și ce trebuie ridicat în loc. Această operă de reconstrucție a Craiovei s-a conceput, conform indicațiilor secretarului general, în strânsă legătură cu problemele sistematizării orașului, deci cu fața la viitorul său, dar și cu grija — subliniată în chip special de tovarășul Nicolae Ceaușescu — de a nu împieta o tradiție, ci, dimpotrivă, de a-i sporii strălucirile. Orientările date de tovarășul Nicolae Ceaușescu au stat la baza unui vast program de măsuri adoptat de biroul Comitetului județean de partid. Proiectanții și arhitecții Craiovei, în colaborare cu specialiștii ai Institutului de arhitectură „Ion Mincu”, s-au străduit ca în truda lor, adică în documentele prezentate spre aprobare conducerii de partid și de stat, să pună tot ce știu, tot ce gîndesc, tot ce iubesc, tot ce visează, îmbinînd elementul tradițional cu elemente de arhitectură modernă, ordonînd toate aceste elemente — noi și vechi — într-o alcătuire nouă, de sinteză.

Inima Craiovei, azi, bate în ritmul febril al regenerării. Se sapă fundațiile primului bloc prevăzut în schița de sistematizare a zonei centrale. Se construiește, lângă el, un mare magazin, în prelungirea magazinului „Mercur”, și el construcție nouă, podoabă arhitectonică a Craiovei. Se conturează, în îndrăzneța formulă imaginată de arhitecți (adică flancat de blocuri cu 10 etaje), ansamblul urbanistic Valea Vlăcii. Constructorii sint în febră, arhitecții la fel, bătaia e încă la început, încă se mai cristalizează idei, se mai finisează detalii, se mai caută. Fiecare idee, fiecare detaliu au fost — și sint încă — gîndite și regîndite de zece ori, de o sută de ori, înainte de a deveni beton, piatră, var, lemn, cărămidă. O operă de asemenea anvergură — o operă care înseamnă o nouă Craiovă — se face o dată la niște secole, chiar la mai multe. Ea trebuie făcută cu conștiința duratei, deci cu fața spre niște secole. Și — îndeplinindu-se indicațiile secretarului general al partidului — chiar așa se și face.

ILIE PURCARU ■

sa. Maria, îl auzim, a zis că vrea să mă ajute câteva zile, dar cele câteva zile au devenit ani, iar ea se simte pe excavator, asta poate ar fi bine să n-o treceți în carnet, mai bine decît în bucatărie. Noroc că fiica noastră cea mai mare, Adriana, se pricepe la gătit, de-o mai ajuta și pe maică-sa, intrucît nu e ușor să hrănești, zilnic, șase guri. Familia Adrobotoaie, tată, mamă, două fete și doi băieți, locuiește tot la baracă. Casa zidită la Botoșani a fost ridicată cam în același scop al odihnei de după pensie, numai că pînă atunci va mai curge, pentru excavatoriștii Munteanu și Adrobotoaie, ca și pentru întreaga lor generație de bravi șantieristi, multă apă pe Buzău și, cu siguranță, pe alte riuri. Deocamdată, ei sint angajați aici, la Siriu, într-o superbă încheștare cu natura, într-o permanentă întrecere cu cifrele de plan, depășite în mod regulat. Amîndoi au, firește, bucurii și necazuri omenești, dar necazul lor cel mai mare e, după spusele celui mai tînăr dintre ei, „cînd duci cupa la camion și ea nu e plină”. Atunci, adică foarte rar, ei se tem ca vorbele înscrise cu var pe exteriorul galeriei de deviere să nu rămînă numai vorbe, spre rușinea lor și a meseriei de excavatorist.

Acolo scrie „Angajament muncitoresc : vom termina prima etapă a barajului cu trei luni mai devreme”, iar cel mai tînăr dintre cei doi rămîne Gheorghe Adrobotoaie, mai mic cu o lună decît tovarășul său de muncă. Ambii au cîte patruzeci și cinci de ani și fac parte din rîndul acestor oameni minunați numiți, simplu, excavatoriștii din Siriu.

Peste albia Buzăului a coborît înserarea.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

La Calafat, pe un șantier unde plouă cu bani, comandamentul umblă prin vale iar șoferii stau sus, după barăci

Cuprins în curbura Dunării, în locul unde fluviul se-ntoarce puțin către sud, cu fruntea în soare, ca un călător ostent care încearcă astfel să socotească durata drumului ce-i mai rămîne de străbătut, Calafatul era pînă mai de curînd un oraș care aștepta. În așteptare, singurul lucru pe care-l putea face prin propriile-i mijloace era să se îngrijească pentru a arăta frumos și curat. Ceea ce, la drept vorbind, i-a izbutit, fiindcă potrivit spuselor localnicilor la vremea cuvenită a anului Calafatul devine un incîntător oraș al rozelor.

Faima de buchet de trandafiri culcat pe brațul Dunării nu putea fi, însă, decît un răspuns ocolit întrebării „Ce mai e nou la Calafat”. Căci trandafirii nu puteau fi, evident, o noutate, nici măcar dacă erau mai mulți la număr și fuseseră puși cu cap de horticultor și cu inimă de artist.

Pînă, după cum ne spunea vicepreședintele Consiliului popular orașenesc, Mihai Ilieșiu, „i-a venit și Calafatului vremea”. Vremea aceasta s-a potrivit să fie chiar cincinalul în care ne aflăm :

— În cursul cincinalului trecut, orașului nostru i-au fost alocate 250 de milioane. Dar în cincinalul acesta investițiile se vor urca la vreo patru miliarde și jumătate. O sumă imensă.

Dar cea mai mare parte a investiției înseamnă construirea unei platforme industriale în adevăratul înțeles al cuvîntului, unde va funcționa întreprinderea „Biosinteza”, unica în țară pentru producerea biostimulatorilor, necesari mai ales agriculturii, sectorului zootehnic, și pentru combaterea dăunătorilor. Alături de ea se va mai înălța o mare fabrică de zahăr. Va fi o platformă integrată, cele două fabrici urmînd a avea unele dotări în comun. Și lângă ele se va mai ridica o centrală electrică de termoficare, atît pentru trebuințele zonei industriale cît și ale orașului care, am uitat să vă spun, în 1985 va avea vreo 25 000 de locuitori.

Bucuroși să aflăm toate acestea, ar trebui să mai spunem acum că merseam la Calafat să scriem un reportaj tocmai despre șantierele sale de investiții. Altfel decît am fi crezut, s-a nimerit să scriem o anchetă...

Pe locul viitoarei platforme, cîteva pilcouri de constructori ici și colo, în întinderea largă a pămîntului mătășos, nisipos, pe care vîntul îl ridică într-o pulbere măruntă și cenușie. Fără să-l cunoaștem decît după nume, întrebăm pe primul om cu care ne întîlnim în drum de locul unde se află biroul inginerului Ion Diaconescu, șeful șantierului, și aflăm că, intîmplător, chiar dumnealui este omul pe care-l căutam. Dar se grăbește spre oraș, fiindcă astăzi e marți și întotdeauna marțea pe la ora aceasta, din două în două săptămîni, se ține ședința comandamentului pentru investiții. Cum totuși șantierul există chiar și în absența șefului său, inginerul Ion Diaconescu hotărăște să aflăm pînă una-alta cum stau lucrurile de la Jean Pădurețu, normator-șef, om de ispravă și cu vechime, de-al trustului, bun cunoscător al problemelor șantierului. Acesta, un bărbat încrunțit, la vreo 50 de ani, se supune respectuos sarcinii primite din partea superiorului său, pe care n-o comentează decît cînd rămînem singuri, după aceea, silabisînd ceva confuz între gemă și oftat : „Eu sint mic, investiția e mare !”

Așa fiind, dar rămînerile în urmă ale Șantierului 5 fiind și ele destul de mari, încercînd să găsim o explicație ni se spune că șantierul trebuia să aibă, începînd cu anul acesta, trei loturi, deci și trei șefi de loturi, și în ciuda anunțurilor date la vreme în ziarul județean, nimeni nu s-a hotărît încă să vină la Calafat să se înhame la o asemenea muncă. În ordinea în care necazurile îi vin interlocutorului nostru în minte, mai notăm că șantierul a avut pînă acum fier beton de dimensiuni nepotrivite, deși în cantități însemnate, care s-au ridicat la zeci de tone. Apoi, pentru că Șantierul 5 n-a avut la început decît două depozite, în timp ce TCIF Dolj, instalat mai demult prin aceste locuri, avea mai multe, constructorii — ni se mai spune — s-au gîndit să depoziteze o parte din ciment la vecinii lor, fără să le treacă prin cap că vecinii se vor folosi, pentru propriile lucrări, de cimentul acela. În sfîrșit, pentru că tot omul știe că un șantier nici nu poate exista dacă n-are o balastieră la îndemînă, ni se mai spune că Șantierul 5 nu poate conta pe balastiera aflată chiar în apropiere, pe malul Dunării, ci trebuie să aducă balast, de exemplu, tocmai de la Vrața, de la

vreo 50 de kilometri. Il transportă cu șlepurile pe Dunăre în jos pînă în dreptul Calafatului, îl descarcă din ele și-l încarcă în mașini și-abia apoi, bineînțeles, îl aduc aici, la stația de betoane pe care Șantierul 5 și-a construit-o — trăgînd nădejde că nu fără folos — la vreo trei sute de metri de balastiera locală. Așa se face că una din cele două macarale ale șantierului a rămas în port iar dacă s-ar fi lucrat cu amîndouă în plin pînă acum, ni se spune, puteau fi deja montați stîlpii la turnul de răcire al „Biosintezei”. Acestei observații venite din partea normatorului șef îi mai adăugăm una, la care subscris și interlocutorul nostru, pentru că e martor, și anume că macaralele acestea, pesemne, sint frați siamezi, fiindcă neputînd lucra amîndouă odată nu mai lucrează nici una ! Mai exact, cea din șantier lucrează doar din cînd în cînd. Cît ne-am învîrtit noi pe șantier, e limpede, n-a lucrat. Acum însă a început să dea semne de viață. Este ora 11 și departe se vede venind comandamen-

tu.

Urcăm către niște barăci cocoțate sus, la capătul unui povîrniș de unde platforma se vede ca-n palmă. În două locuri s-au ridicat niște stîlpi de hale. În stînga, cum primim, este atelierul electric și mecanic de care se vor folosi atît „Biosinteza” cît și fabrica de zahăr. Către dreapta, unde se văd iarăși cîteva zeci de stîlpi de beton, ni se spune că va fi un depozit. Acolo unde stîlpii au rămas culcați la pămînt, este turnul de răcire la care s-ar fi putut începe lucrul, ne spune șeful normator. În sfîrșit, drept în fața noastră au început săpăturile pentru fundații la hala de lizină a „Biosintezei”. Cam asta e totul, deocamdată. Cei cincisprezece doizeci de specialiști din comandament trec înspre stînga, către cantina aflată în construcție și către dormitoarele care deja s-au ridicat — nouă din zece — solide, din beton. În spatele barăcilor lângă care ne-am oprit constatăm însă cu surprindere că oameni sint aproape tot la fel de mulți cît și pe șantier, la lucru, acolo jos, în vale. Vreo cîteva zeci de șoferi — aparținînd de SUGT Craiova, cu care Șantierul 5 colaborează — robotesc pe la mașinile lor și prin ateliere, iar mașini sint atît de multe încît aproape ne pare dificil să le mai numărăm. Normatorul șef al șantierului cade însă de acord că din ochi, cum se spune, numărul mașinilor care stau aici, după barăci, nu e mai mic decît al celor ieșite în cursă. Șoferii Gigel Mîndreț, de exemplu, și Ion Fulgă se chinuie amîndoi lângă mașina acestuia din urmă — un camion greu — să-l îndrepte tabla cabinei, zbîrcită rău de tot, și ușa din dreapta, cam scoasă din încheieturi. De vină, ne spune șoferul, nu este el ci electromotorul care i-a lipsit pentru a-și porni mașina. Neavînd electromotor, l-a rugat pe un coleg să-l remorcheze pînă se trezește la viață și namila aceasta de mașină a lui. Numai că autocamionului acestuia nu-i funcționează frînele cît are motorul stîns, așa că Ion Fulgă a venit peste celălalt, care-l remorcase, și-a izbit puțin mașina. Lipsesc așadar electromotoarele, lipsesc și piese de schimb — mai zic șoferii — urmarea fiind că ei nu ies întotdeauna la lucru și, lucrînd mai puțin, veniturile sint și ele pe măsură. Din cîte am înțeles, destul de mulți dintre ei nu și realizează retribuțiile lunare la care speraseră, venind pe șantier, și nimeni n-a stat să-și bată capul cu problema aceasta, nici măcar normatorul lor, al SUGT-ului, al cărui birou se află la Drobeta-Turnu Severin și al cărui nume, după cum zicea mecanicul Petre Stoiculescu, nici nu e cunoscut de către muncitori. Este ora 12 și comandamentul, care a trecut la nici o sută de metri de șoferii SUGT-ului, se află la această oră în ședință la Casa de cultură a orașului. În schimb, acum putem vorbi cu inginerul șef al șantierului, Aurelian Grigorescu, care nu participă la ședință.

„Șantierul — ne spunea inginerul șef — este bătrîn ca vîrstă dar se poate zice că în privința lucrului se află abia la început. Nici acum n-avem proiecte clare ! Eu nu știu, de exemplu, unde să duc oțelul beton de pe rampă, ca să nu fiu nevoit pe urmă să-l mut de culo-colo. Nu știu unde să fac gropile de var ! Pe astea le-am făcut de cîteva ori și am fost nevoit să le schimb mereu locul. Nu știu unde să fac stația de sortare și mereu mă ia cîte cineva la telefon că de ce nu am făcut-o, deși știe

că nu știu unde s-o fac ! Și nu știu pentru că, la un an după ce șantierul s-a înființat, nu avem încă, așa cum se cuvine, proiectele de organizare a șantierului. În partea economică, la devize, la decontări, eu cel puțin nici nu m-am mai amestecat, fiindcă acolo e varză totul. E varză, dom'ne, ce mai încolo-ncoace, și sint inginer-șef !”

A doua zi, la Craiova, inginerul Gabriel Ciupagea, Directorul general al Trustului de construcții industriale, ne vorbea la fel de neted :

„Ceea ce nu vrea lumea să înțeleagă este că investiția n-a fost bine pregătită. În ce ne privește, lucrăm la comanda clientului. Vrei fabrică, îți fac fabrică, dar să-mi spui cum să și-o fac. Și cum ai putea ști, dacă n-ai proiecte ? Fiindcă asta e buba, oricît am vrea noi să discutăm pe această temă : nu există proiecte ! Pentru fabrica de zahăr, într-adevăr, le-am primit. De-acum e clar, problema a intrat pe mina noastră, a constructorilor, și nu ne mai facem griji. Pentru „Biosinteza” însă n-avem proiecte decît pentru un atelier mecanic și pentru un depozit. Probabil că proiectanții din institutul de resort au bijbiit în partea de tehnologie. Omeneste judecînd lucrurile, întîrzierea aceasta ne apare de înțeles, fiindcă „Biosinteza” va fi o întreprindere unică în țară. Dacă ar fi fost o întreprindere „de serie”, sigur că am fi avut mai repede proiectele la îndemînă. Avem, ce-i drept, asigurări că anul acesta va fi rezolvată problema, dar, vedeți, ne-au ținut agățați, n-au spus de la început, ca să știm și noi pe ce lume trăim, să nu ne mai îmbătăm cu apă de roze. „Biosinteza” reprezintă o investiție de aproape două miliarde. Pînă acum ni s-au predat proiecte pentru lucrări de 90 milioane. Eu nu discut altfel, nu sint specialist în domeniul proiectării în chimie, dar întîrzierea predării proiectelor cu pricina a avut o sumedenie de consecințe. Una este că nu ne-am făcut planul, și oamenii nu au luat banii pe cît se așteptau, și asta nu e mobilizator !”

Ni s-a părut drept ca, la București, să trecem și pe la Institutul de inginerie tehnologică și proiectare pentru industria chimică, pentru a vorbi cu directorul Gheorghe Manolescu. Cum venisem să aflăm, de fapt, un răspuns întrebării dacă proiectanții i-au întîrziat pe constructorii, ni s-a spus că documentațiile pornite pînă la 1 mai a.c. către Șantierul 5 din Calafat erau în valoare de 119 milioane, în timp ce planul pe acest an al constructorului este de numai 80 de milioane, din care au realizat ceva mai puțin de jumătate ! Trei cifre care ne-au lămurit deplin asupra situației la zi a lucrărilor acestei mari investiții care se numește „Biosinteza”. Deși, după cum ni s-a spus cu sinceritate, și proiectanții au întîrziat la un moment dat predarea unor documentații, pentru că la rîndul lor așteptau soluția dată de Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini privind utilajele viitoarei fabrici. Aceste întîrzieri nu erau de natură să creeze însă dificultăți constructorilor.

Ce-ar mai fi de adăugat, mai ales cînd, după cum aflăm, în ședința de comandament din aceeași zi cînd am văzut și noi șantierul din Calafat, s-a hotărît recuperarea, chiar în acest an, a restanțelor ?

Gîndind la orașul acesta care a așteptat, cum spunea vicepreședintele Mihai Ilieșiu, „să-i vină vremea”, trebuie să ne reamintim că o investiție imensă, cum este cea de la Calafat, nu poate însemna la urma urmei doar faptul — mai simplu ori mai complicat — de a ridica o fabrică sau două, ci redistribuirea și modificarea perspectivelor unui întreg tablou social. Modificarea aceasta, de fapt, deja a început. Oameni de prin comunele din sudul Doljului vin să lucreze pe șantier. Cînd platforma industrială va fi încheiată, unii dintre ei, calificîndu-se, vor rămîne probabil să lucreze mai departe aici. Calafatul va avea locuitori mai mulți, cu tot felul de meserii. Acum însă orașul nu poate pune la dispoziția șantierului oameni cu calificările cerute în construcții și în numărul cuvenit. Fiindcă, așa cum spunem, cei mai mulți vin aici să învețe o meserie. Dar mulți vin și mulți pleacă, pentru că șantierul, cum spunem, încă n-a început să-și trăiască „viața”, aceasta însemnînd printre altele o muncă nu prea bine organizată și retribuții mai slabe.

DUMITRU ELIADÉ ■

Pină la pavilionul central străbatem alea străjuită de pini, trecem prin fața băncilor așezate pe margine, ocolim oamenii care stropesc răsadurile cu flori și asfaltul încins de soarele acestei dimineți de mijloc de mai. Pe bănci se odihnesc fete tinere și băieți și presupunem că prezența lor acolo este în legătură cu firma de la intrare — FACULTATEA DE PEDIATRIE, CLINICA DE PUERICULTURĂ — și nu ne înșelăm. Sint studenții conf. univ. dr. Lucia Vătășescu Butucea, directoarea leagănelui de copii. Dimineața devreme au consultat copiii, au stabilit diagnostiche, au prescris rețete și regimuri alimentare și acum așteaptă la umbra pinilor începerea examenului oral. În cabinetul directoarei, dr. Vera Mănescu, șefa secției de fiziologia copilului sănătos, confirmă ceea ce bănuiam: încredințarea funcției de director de leagăn de copii unui conferențiar universitar este un fapt fără precedent la noi în țară și semnificațiile lui vorbesc singure despre ce se dorește a fi azi un leagăn de copii.

Aflăm că principiile ce guvernau activitatea vechilor orfelinate au fost abandonate: mila, concepția conform

Leagănel de copii nr. 1 din București se află pe strada Minăstirea Casin, între Arcul de Triumf și Minăstirea Casin. Ca număr de copii, leagănel se situează pe unul din primele locuri din Europa. Concepția de organizare îi conferă valoare de unicat. Leagănel este condus de conferențiarul universitar dr. Lucia Vătășescu Butucea. În realitate este vorba de un centru complex de cercetare și educație; în incinta lui funcționează, de asemenea, secția pentru fiziologia copilului sănătos a Institutului pentru ocrotirea mamei și copilului și clinica de puericultură. Copiii de aici aparțin părinților cu boli contagioase, familiilor dezmembrate, unor părinți decedați etc. Legea nescrisă a orfelinatului este mila. Legea nescrisă a leagănelului nr. 1 este educația responsabilă, multilaterală, lucidă și tandră, educația științifică. Sint aici copii între șase zile și trei ani. De ziua lor, alăturăm gândului de dragoste ce li se cuvine omagiul muncii oamenilor ce-o fac intru fericirea lor prezentă și viitoare.

PENTRU EI TOATĂ LUMEA

E S T E M A M A

căreia compasiunea singură poate suplini vocația, și competența, și rigooarea științifică au fost eradicate din viața leagănelului și pentru asta au trebuit ani, simț pedagogic și muncă, foarte multă muncă. Se spunea și se mai spune, acum însă în necunoștință de cauză, că în leagăne copiii cresc handicapați. Practic, acești copii nu-și văd părinții ani de-a rândul și nu cunosc alte relații de viață decât cele din leagăn, aceleași obiecte, aceiași oameni, aceiași copii, aceiași pereți și aceeași curte. Același fel de îngrijire, oarecum aceleași cuvinte și mai ales un singur fel de dragoste. Dacă dragostea este o formă de energie, de cită

energie afectivă are nevoie o educație care să o împartă egal în cantitate și aceeași calitate acestor copii? Din teritoriul speculațiilor aceste observații au trecut definitiv în perimetrul cercetării științifice. Munca integrată a leagănelului, a secției de fiziologia copilului sănătos și a clinicii de puericultură are o singură finalitate, finalitatea fascinantă, după părerea dr. Vera Mănescu, când vom găsi tehnologia exactă și cea mai eficientă de creștere și dezvoltarea copilului sănătos, normal fizic și psihic și firește afectiv. Laboratorul aici se numește viață; instrumentul de laborator — observația.

Pină acum un timp copiii purtau ghetuțe maro și negre; și în maldărul de ghetuțe maro și negre s-a nimerit să fie o dată și o pereche de ghetuțe roșii. Grupa la care le adusesem s-a năpustit asupra ei, asupra perechii de ghetuțe roșii. Dar era o singură pereche. Copiii s-au descălțat și s-au culcat; educatoarele au dus ghetuțele afară și după amiază schimbul a constat că lipsește o pereche de ghetuțe. Lipsește perechea de ghetuțe roșii. Unde sint ghetuțele roșii? Le-am căutat

NICOLAE CRISTACHE ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

(Continuare în pag. a 14-a)

— Cine ești tu?
— Sint Răzvan.
— Ești cel mai mare?
— Da. Și nu plec de aici pină nu mă însor.
— Dar cine-i mai mare peste voi toți?
— Păi, tovarășa.
— Mă duci la dumnea ei?
— Dați-mi mâna să mergem.
Pornim. Copii la dreapta, copii la stînga, copii sus (la etaj), copii jos (la parter). E gălăgie. Gălăgia lor pare mai curînd preludivul unui concert, cînd fiecare artist își încearcă instrumentul. Ne-am acomodat repede, și urcăm scările sub conducerea lui Răzvan. Parafrazîndu-l pe poet, gîndim: cine n-are copii pe pămînt, n-are nici viitor. Viața fără de ei pare searbădă, cu toate că acela ce are copii pe pămînt știe că a crește și a educa un om nu e un lucru prea ușor, chiar dacă pruncul este membru de bază la creșa nr. 21 din București (asta tot de la Răzvan o știu).
— Așadar, tovarășa directoare Marcela Rădulescu, vă rog să acceptați ideea că la prima întrebare a răspuns „veteranul” creșei, Răzvan. Știm pe ce teren ne aflăm, cunoaștem cartea dumneavoastră de vizită. Trebuie să mai adăugăm că vă aflați cu sediul pe strada Grigore Manolescu nr. 22.
— Exact.
— Probabil că sinteți medic pediatru.
— Da, de 25 de ani.
— Nu vă întreb ciți copii ați îngrijit în acest sfert de veac, dar vă rog să spuneți ciți viitori oameni numără azi creșa pe care o conduceți?
— 262, socotînd împreună creșa de zi și cea săptămînală.
— Ce este o creșă?
— Unii spun că este o a doua familie. După mine e greșit. Copilul are o familie și eu socot că e suficient. Creșa, cred eu, este o instituție în care nu trebuie să se întîmple nimic, dar unde trebuie să se întîmple totul. Creșa este un loc unde se îngrijesc și se educă copiii sănătoși. Noi nu dăm copiilor mame ori tați și de aceea nu sintem o familie. Statul, care construiește asemenea instituții, precum sint creșele, este un stat puternic, generos, interesat

și implicat direct în procesul de creștere și de formare a generațiilor viitoare.
— Punctul dumneavoastră de vedere ni se pare nu numai interesant, dar și nou ca manieră de a gîndi. Mergînd pe linia judecății dumneavoastră, permiteți-mi o mică speculație, pentru a vă întreba dacă, prin absurd, ați vizita un oraș fără nici o creșă, ce ați gîndi despre el?
— Un oraș fără nici o creșă este un oraș fără viitor.
— Tovarășă directoare Rădulescu, este o realitate obiectivă faptul că nu

Răzvan (din grupa mare) acordă primul interviu

toți copiii merg la creșă. Și asta din două motive. Deocamdată nu sint suficiente locuri, pe de o parte, iar pe de altă parte, foarte mulți părinți sint de părere că adevărata educație se dă acasă, sub ochiul „avizat” și cald al familiei. Dacă v-aș aduce 2 copii egali ca vîrstă, dar educați diferit, dumneavoastră i-ați repera greu?
— Foarte ușor. Și asta nu pentru că sint de 25 de ani medic pediatru, ci pentru că educația pe care o capătă un copil la creșă e evidentă chiar și pentru un neofit.
— Ce-i deosebește?
— Copilul educat la creșă nu este timid. Știe cum să se comporte în fața celor mari, e manierat, spontan, curajos și cu personalitate. Ceea ce învață la noi învață temeinic, nu lăutărește. Să vă dau un exemplu. Zilele trecute unii copii au învățat o poezie despre albină. Cu acest prilej ei au căpătat toate noțiunile legate de ea. De unde culege polenul, cum face mierea, de ce mierea e dulce și nu amară, cum este organizat un stup. Noi ne desfășurăm planul de învățămînt organizat, pe baza unor programe analitice speciale.
— La creșă există catalog?

— Nu, dosar.
— De pe acum?
— La noi dosarele înseamnă niște fișe medicale, în care este urmărită evoluția sănătății copilului. Datele sint completate lunar ori trimestrial, în funcție de vîrstă.
— Pentru că sintem în mediul în care verbul a se juca este suveran, dați-mi voie să vă întreb, în joacă, dacă ați fi numită mai-marele în ale grădinițelor, ce măsuri ați lua?
— Aș cere constructorilor un alt tip de clădire. Acestea nu sint funcționale. Au camere prea mari, depozite prea

că nu sint tentați să meargă simbăta acasă. Ce-mi puteți spune despre această situație?
— E o problemă spinoasă, din păcate. Sint mame care vin și ne spun ca nu cumva să dăm copilul tatălui, sint tați care ne spun ca nu cumva să dăm copilul mamei. Și uite așa, sintem nevoiți să ținem cont de anumite susceptibilități de care noi nu sintem vinovați, iar rezultatele unor asemenea situații se întorc ca bumerangul împotriva noastră.
— Adică?
— Adică noi li învățăm să-și iubească în egală măsură părinții. Ei învață să-și urască mama sau tatăl, de la caz la caz. Asta, într-o anumită ipostază. Există altă ipostază cînd familia e aparent unită, dar copilul asistă la niște scandaluri urmate, de multe ori, de bătăi, cînd el, micul și nevinovatul prunc, cade victima meschinilor lor neînțelegeri. Ce putem face noi? Duminica creșa este închisă, iar copilul aparține familiei.
— Cine vă ajută în această nobilă și splendidă meserie?
— 72 de oameni minunați.
— Dați-mi cîteva nume.
— Toți.
— Nu se poate, alegeți.
— O fac cu inima îndoită: Georgeta Ghiță, Ileana Itu și Cornelia Diaconu. E vorba de un colectiv fruntas, bineînțeles, care lucrează cu sîrguință cu cea mai fragedă vîrstă a creșei noastre.
— Tovarășă directoare, de mult nu am mai păsît într-o creșă. La început, zgomotul m-a deranjat. Incepe să îmi placă această simfonie a vieții. Răspundeți-mi, vă rog, la o ultimă întrebare. Cît cheltuiește un părinte pe lună pentru întreținerea unui copil la creșă?
— Întrebarea ați pus-o greșit. Corect ar fi fost, cît alocă statul pentru întreținerea unui copil? Și pentru că nu sint iubitoare de cifre, vă spun principial: cam de 4 ori mai mult decît dă fiecare părinte. Asta înseamnă, concret, grija pentru generația de mîine.
DAN BIRLADEANU ■

Omul cu 40 de invenții profesor dr. ing. Vitalie Belousov

Oricine ia contact cu viața universitară a Iașului nu se poate să nu rețină, ca pe un element de prim ordin al structurii intelectuale de azi a marelui oraș românesc, existența Școlii de inventică, inițiativă locală devenită foarte cunoscută și populară în toate centrele de învățământ superior ale țării și, odată cu aceasta, și numele profesorului doctor inginer Vitalie Belousov. Fișa sa biografică poate fi și încărcată și simplă, de aceea voi alege doar câteva elemente: 120 de lucrări publicate și 40 de brevete de invenții, până la data consemnării acestei convorbiri (alte lucrări și invenții fiind în curs de elaborare sau brevetare); în 1965, încă mai înainte de a-și fi trecut teza de doctorat, a fost distins cu Premiul special al Senatului Politehnicilor din Iași; în 1966, subiectul tezei amintite: „Studiu și elaborarea procedurii de ascuțire cilindro-eliptică a burghiilor elicele”, cu importante implicații industriale. „O teză de doctorat, ca oricare altă cercetare, nu trebuie să se sfârșească odată cu susținerea sa, ci să continue în planul valoric, până la totala epuizare a posibilităților pe care le include, spune profesorul Belousov. Așa am obținut Medalia de aur și Diploma specială pentru nivel științific, la Tîrgul internațional de primăvară de la Viena, din 1970, împreună cu un colectiv de la I.M. Nicolina și de la Întreprinderea de scule Rîșnov, unde am aplicat în practică ideile și cercetarea cuprinse în teza de doctorat. Dar și după Viena am dus mai departe, pe același principiu, cercetarea, punind la punct un alt procedeu, aplicat la Întreprinderea mecanică Suceava: ELBITOR, adică eliptic-dublu-toroidal”.

— Știu că activitatea dv. cuprinde o arie foarte întinsă de probleme, cum ar fi realizarea sculelor productive, pentru frezarea suprafețelor plane, frezele cu ascuțire continuă, celebrele freze „Romascón”, realizare ce a provocat, la un moment dat, o animată dispută între produsele de notorietate mondială Walter și cele autohtone, cu un clar succes al celor românești și așa mai departe. De aceea, dorința mea este de a transmite, în locul unei liste care ar deveni foarte lungă, câteva idei, ideile care v-au călăuzit în munca de fiecare zi, atât în ceea ce privește preocupările personale cât și în munca dusă alături de studenți și pentru aceștia.

— Rog să-mi îngăduiți o precizare fundamentală: pentru Școala de inventică de la Iași, condusă de prof. dr. inginer Gheorghe Cașler, reprezentativ mi se pare faptul că, la ora actuală, stăpînim toată gama activităților tehnice, de la cercetare-concepție-prototip-producție pilot și de serie. Acesta a fost și punctul de vedere al conducerii județene de partid Iași, adoptat de noi și care explică, pe deplin, cu adevărată cuantumul de gândire proprie, rezultatele. Țineți seama de faptul că, la această oră, peste 40 de întreprinderi din țară folosesc frezele produse în atelierele Politehnicilor ieșene. Nu aș greși spunind, fără falsă modestie, că unicitatea sistemului nostru rezidă în producerea de mijloace de producție, ceea ce, pentru o instituție de învățământ este, sint convins, foarte mult. Desigur, există și un reflex material al acțiunilor noastre cifrat la zeci de milioane.

— Cum ați schițat portretul omului de știință modern?

— Mă voi referi, exclusiv, la domeniul tehnicii și nu voi aminti despre calități native, ci doar despre acumulări. Principala trăsătură trebuie să-i fie, după credința mea, o foarte înaltă pregătire fundamentală. Un mare volum de informații și capacitatea de a sintetiza, rapid, ceea ce este într-adevăr important. Am întâlnit, în cariera mea, oameni care afirmă că noi nu putem face cercetare la nivelul altora, deoarece nu avem aparatul lor, de aceea am inclinat spre creație, unde sintem egali cu oricine în lume, toți avînd la dispoziție același material spre con-

sultare. Biblioteca O.S.I.M. are, cred, milioane de lucrări, dar sînt încă foarte mulți ingineri și cercetători care nu știu nici măcar adresa acestui izvor de informare. O altă trăsătură esențială: puterea de a nu lăsa un lucru rezolvat doar pe hirtie. Prin 1958—1959, cînd urmăream să aplic prima mea invenție la Rîșnov, știam că va fi tratată cu un refuz, politic, dar bine fundamentat, teoretic. De aceea m-am dus cu o valiză încăpătoare în brațe, în care aveam proba concretă, convingătoare a noutății la care muncisem. În Gara Bartolomeu am și fost controlat serios deoarece eram suspectat că transport o... bombă. Și chiar că aveam la mine o bombă, dar de un alt gen. Am ascultat tot ce mi s-a spus; pe scurt: invenția este foarte bună, dar nu ne interesează! I-am cerut directorului de pe atunci, tovarășul Gurgui, acum Erou al Muncii Socialiste, să-mi dea cîteva muncitori și să-mi permită să fac o demonstrație cu mașina din valiză. Pe loc, ca urmare, s-a întocmit un proces verbal, s-au luat hotărîri, invenția a intrat în producție. Cei mai buni colaboratori aveau să-mi devină cei care se opuseseră cel mai aprig...

— Să nu vă surprindă întrebările mele, care pot părea să aibă un răspuns dinainte știut. Credeți în egoismul omului de știință?

— Nu sînt de acord, fără rezerve, că nu se poate munci decît în colectiv. Unele lucrări impun mobilizarea totală a unui singur creier. Nu din megalomanie, ci pentru a nu intra în ograda altora voi da un exemplu personal: în prezent, lucrez la sinteza sculelor așchietoare, carte nouă pe plan mondial și la care nici nu văd și nici nu simt nevoia unui colaborator. În cercetare, de obicei, mai mulți reușesc mai bine. În proiectare disting două direcții: proiectarea de rutină și cea creativă. În primul caz, studiez ce se petrece în lume (în mod critic), constat ce este mai bun și reproiectez de fapt. În acest fel se reduce decalajul tehnic și nu mă văd nevoit să cumpăr licențe pe valută, dar nici să colaborez la dezvoltarea fondului național de creație tehnică. Proiectarea creativă este diferențiată, documentarea (care și aici trebuie să fie foarte detaliată) nu urmărește depistarea celei mai bune soluții ci aflarea lipsurilor esențiale ale stadiului actual al tehnicii, pentru formularea unei teme de proiectare. Din acest moment încep să folosesc diversele metode specifice.

— Încercați să nu deveniți ermetic... numiți câteva dintre ele.

— „Asaltul creierelor” sau metoda Brainstorming, „Empatia” sau substituirea creierului cu obiectul creației, „Simectică”, adică metoda listelor interrogative Osborne etc.

— În ce măsură aceste metode noi sînt familiare ori străine studenților dv.?

— Vreți să flu foarte sincer? Da? Bine, atunci aflați că noi, profesorii, le foloseam încă mai înainte de apariția lor, fără să știm... cum se cheamă, sau că există. Priviți acest ziar din 6 martie 1974. Este „Viața studentescă”. În fotografie apar trei studenți: Grigore Berzunțeanu, Pavel Vasile și Teodor Molcuț pe care reporterul ni-i prezintă ca pe niște posibili inventatori. Între timp au și devenit! Alt exemplu: Tipu Vichentie și Ștefan Enache au avut, ca studenți, trei invenții. La cea dintîi, eu am fost vioara întâia, la cea de-a doua raportul a fost invers, iar la cea de-a treia au lucrat absolut singuri. Iată un mod corect de a-i sprijini. Consider că dacă din 200 de elevi ai unui profesor universitar 2 devin inventatori, procentul este foarte bun. Gîndiți-vă că astfel de oameni mai „scot” și alte facultăți din țară. Noi, cei de la mecanica din Iași, producem acum 1% din toate invențiile românești. Politehnica locală a produs 3 inventatori iar orașul, în totalitatea sa — 6. În 1977 numărul invențiilor realizate în cadrul politehnicilor noastre a fost de 80, dintre care aproape 30 la facultatea de mecanică.

— Apreciați drept perfect ori cores-punzător actualul sistem de avizare a invențiilor? Ce s-ar mai putea face?

— Îmi exprim doar o parte a răspunsului posibil: sînt convins că politehnica noastră — și desigur și altele — pot aviza, la fel de competent, orice invenție tehnică. Desprindeți dv. rezultatul... Filiera obținerii documentelor (omologare — brevete și certificate) este încă întortocheată.

— Ce v-a dat teribila și recunoscuta putere de muncă?

— Cînd am dat drumul la lucrările „din vale”, cum le zicem noi constructorilor în care muncim, unii ne-au prezis falimentul. „O să faceți producție, dar nu știință”, ziceau ei. A durat, într-adevăr, 2 ani pînă ne-am pus pe picioare. Prin ceea ce s-a realizat la noi ne-am străduit să răsplătim cineasta ce ne-a fost făcută de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a deschis chiar acolo primele cursuri. Deci: eficiența.

MANOLE CĂRȚAN ■

Așa cum „Flacăra” a anticipat acum 3 ani:

Viu interes peste hotare pentru o valoroasă metodă românească de combatere a parodontopatiei

La Viena a avut loc o manifestare științifică românească în cadrul căreia prof. dr. Grigore Osipov Sinești, conducătorul Centrului de parodontologie al Spitalului „Bucur” din Capitală, a prezentat o nouă metodă curativă și operație pentru combaterea uncia dintre cele mai complicate maladii dentare, parodontoză. Conferința a fost urmărită cu deosebit interes de specialiștii austrieci, precum și de participanții din alte țări la Simpozionul internațional de parodontologie desfășurat la Viena.

Știrea de mai sus, sosită pe telexprin-tatoarele Agerpresului, este reluată de toate zărele noastre de marți, informînd despre noutățile aduse de medicul român Grigore Osipov Sinești în tratamentul afecțiunilor parodontale, numite de specialiștii în modul cel mai divers, pyorhée în Franța, periodontal disease în America, boală ciudată, în cursul căreia dinții sănătoși se dezgolesc de gingie și cad fără nici o explicație plauzibilă, asemenea bobelor de porumb dezghecate de pe un știulete.

Începînd din 1975, mai exact din numărul său din 22 noiembrie al anului respectiv, revista noastră a scris despre asta și — la intervale regulate — a reluat tema cercetărilor doctorului Osipov Sinești, insistînd asupra noutății și originalității lor științifice, punînd în evidență meritele de deschizător de dru-

muri ale medicului român, socotit de cunoscutul specialist italian Franco Noveri, de la Institutul Odontoiatric din Torino, drept „primul care a scos parodontologia din mîinile simplului dentist, făcînd-o să se ridice la rangul de știință medico-chirurgicală”. Înainte de a explica, pe larg, în ce constă metoda doctorului bucureștean, înfățișată pentru prima oară lumii științifice internaționale în 1971, sub forma unei monografii, „La Parodontopathie Essentielle”, publicată la Paris, trebuie să spunem că, în răsîmpul care s-a scurs după 1975, demersurile noastre n-au fost totdeauna primite cum s-ar fi cuvenit în unele cercuri medicale și că nu puține au fost piedicile puse în calea activității lui Grigore Osipov Sinești, a în-cercărilor sale de a tipări lucrarea amintită în limba română, fapt care s-a

petrecut abia în 1977, a dorințelor sale de a fi sprijinit pentru închegarea unui nucleu de specialiști capabili să ducă mai departe și să dezvolte datele metodei sale. Pînă la urmă însă s-a întîmplat ceea ce era firesc să se întîmple într-o țară ca a noastră, în care adevărul, de orice natură ar fi el, inclusiv științific, nu poate să nu triumfe, iar munca doctorului Osipov Sinești a fost repusă în drepturile ei legitime, justificate de noutatea soluțiilor medicale propuse și, mai ales, de vindecarea a mii și mii de bolnavi. Desființat pentru o vreme, din cauza opacității uneia din fostele conduceri ale ministerului de resort, Centrul de parodontologie afiliat Spitalului „Bucur” din București și-a deschis porțile, spre bucuria numeroșilor pacienți, dar și spre bucuria inventatorului, la dispoziția căruia au fost puse nu numai condiții de lucru dintre cele mai prielnice, local, aparatul și așa mai departe, ci și acel prim grup de tineri îndelung solicițat, apți să alcătuiască, sub îndrumarea maestrului, școala românească de parodontologie, aflată astăzi în plină afirmare.

Ce anume a revoluționat Grigore Osipov Sinești în domeniul maladiilor parodontologice? Înainte de toate, el a fundamentat un termen nou, parodontopatia esențială, ca formă a parodontopatiilor, în ansamblul căreia s-a adresat unei anume forme clinice. Pe aceasta a operat-o și a vindecat-o — după cum o operează și o vindecă — pe baza principiilor biologice ale unei metode proprii, prin utilizarea unei biostimulatorii

„Os Minerale” (brevet de invenție 66 764/1974), urmați de un tratament neuroendocrin și de o igienă bucală aparte, asigurată de apa de gură medicinală „Paradenta” (brevet de invenție 55 853/1974). Operația lui Osipov Sinești durează, de regulă, nu mai mult de o oră, sustrăgîndu-se oricărui risc chirurgical și oricărei dureri, totul desfășurîndu-se sub anestezic. După ce se îndepărtează procesul inflamator din focarul parodontopatic, în septul interalveolar se introduc biostimulatorii, un fel de „pene” de os uman deproteinizat, pe care organismul le rezoarbe, depunîndu-le în osul din jurul dintelui operat. Metoda, care a primit în literatura de specialitate de pretutindeni numele medicului român, urmărește — și realizează — recondensarea osului alveolar și reactivarea vitalității gingiei bolnave, despre marile ei calități chirurgicale și terapeutice vorbind, fără puțință de contradicere, numărul foarte mare de vindecări. Pe măsură ce, prin intermediul centrului de la Spitalul „Bucur”, mai mulți tineri stomatologi au luat cunoștință de mijloacele de exprimare ale metodei Osipov Sinești, aceasta s-a extins în teritoriu, revista noastră scriînd, nu demult, despre înființarea unui cabinet cu profil la Focșani.

Subliniînd succesul de care s-a bucurat, la Viena, prezentarea metodei românești de combatere a parodontozii, în prezența unor șefi de clinici universitare, de spitale și de institute de cercetări din Austria, precum și a participanților unei selecte reuniuni de specialiști în problemele maladiilor parodontale din mai multe țări, să reamintim că de orașul respectiv se leagă o altă recunoaștere a activității și meritelor lui Osipov Sinești care, în 1971, primea aici Medalia de argint a Salonului internațional de invenții pentru biostimulatorii „Os Minerale”. Noua confirmare științifică vine să întărească un prestigiu medical dobîndit cu multă muncă și cu multă pasiune, recomandîndu-se totodată drept un semnificativ omagiu adus școlii românești de medicină, tot mai respectată și stimată în lume.

EMIL NEGOIȚA ■

EVENIMENT ÎN C

Astăzi s-a încheiat prima etapă a majorării retribuțiilor din acest cincinal

Ținând seama de rezultatele obținute de oamenii muncii, de toate resursele existente pentru creșterea producției, a productivității muncii și a venitului național, din inițiativa și sub conducerea nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-a elaborat Programul de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980, care asigură o suplimentare a prevederilor de plan și a hotărârilor Congresului al XI-lea privind nivelul de trai.

Începând de azi — odată cu mărirea retribuției a încă 1 500 000 de oameni ai muncii din industria cooperatistă, gospodăria comunală, comerț, învățământ, cultură și artă, presă, edituri, radio, cinematografie, cultură fizică, uniuni, asociații și celelalte activități care nu sînt nominalizate — majorarea retribuției din prima etapă, prevăzută în program, cuprinde toate categoriile de oameni ai muncii din țara noastră. Hotărît de Conferința Națională a partidului din decembrie trecut, acest nivel al bunăstării poporului român este atins, iată, mai devreme decît se prevăzuse, de fapt, inițial. Lucrul confirmă încă o dată raportul înțelept asigurat de conducerea partidului între acumulare și consum. Cu atît mai

mult cu cît devansarea unei astfel de prevederi s-a greutăților pe care economia unei țări în curs de dezvoltare, în pofida chiar a vitregiilor naturii, care ne sînt nu numai rezistența morală, dar și capacitatea de organizare, de sacrificiu. Unirea, iată marea noastră forță, în jurul partidului, unitatea de neclintit a poporului de uriașă sa lucrare care este România de azi și de mâine.

Acest nou moment de devans al dezvoltării creșterii, în continuare, a celei de-a doua etape a Programului de creștere, în întregime sa, pe lingă majorarea și alte pîrghii esențiale. Pensiile de asigurări sociale la sută, ca să nu mai vorbim de faptul că la pensiile nete este de 40 la sută. Creșterea veniturilor lucrătorilor stat, ale țărănimii cooperatiste — inclusiv a pensiilor în zonele de deal și de munte cu gospodăria particulară — 1978 marchează și introducerea unui sistem de pensio

La Ministerul Muncii:

O privire la nivelul țării

— **Tovarășe NICULAE MITROFAN, șeful inginer I, în cadrul Direcției generale a retribuirii din Ministerul Muncii; vă propun să începem acest dialog prin evidențierea celei mai deosebite caracteristici a creșterilor retribuției oamenilor muncii, în această perioadă a cincinalului 1976—1980.**

— Rețineți încă de la început că este una dintre cele mai mari creșteri realizate în toate cincinalele de pînă acum. Dacă o luăm numai din 1960 încoace, veți vedea că în perioada 1960—1965 retribuția reală medie a crescut cu 22 la sută, în următoarele două cincinale a crescut cu un procent de 20 la sută, în timp ce în planul cincinal actual se va realiza o creștere de 32,3 la sută. Cifra, pentru că vrînd-nevrînd trebuie să ne folosim de acest limbaj al cifrelor, este mult superioară față de cea prevăzută în Directivele Congresului al XI-lea, de 18—20 la sută, și chiar față de 20—22 la sută, cît este prevăzut în planul cincinal.

— **Lămuriți cititorii revistei noastre cum se realizează această creștere, prin ce căi?**

— Se realizează, în principal, pe seama creșterii retribuției nominale nete, în medie cu peste 40 la sută. Mă refer la retribuția nominală netă, întrucît, se știe, de la 1 iulie anul trecut, retribuția individuală nu mai este supusă impozitului.

Creșterea de peste 40 la sută a retribuției nominale nete se realizează în primul rînd prin majorarea cu circa 32 la sută a retribuției tarifare și, în al doilea rînd, prin măsura de trecere a personalului muncitor în trepte, categorii, gradații, funcții superioare, și chiar prin creșterea sporului de vechime.

— **Folositi-vă, vă rog, de un exemplu.**

— Este știut că retribuția tarifară netă a unui strungar de categoria a treia, treapta unu, a fost pînă la 1 august 1977 de 1 531 lei. În situația în care acest muncitor avea (și de cele mai multe ori avea) și o depășire de normă de 10 la sută, și un spor de vechime de 5 la sută, realiza o retribuție netă lunară de 1 760 lei. Dacă același muncitor, în cursul cincinalului actual, promovează în categoria a patra la nivel de bază, cu aceeași depășire de normă, dar cu un spor de vechime de 7 la sută (trecînd într-o tranșă de vechime superioară), va realiza în anul 1980 o retribuție lunară netă de 2 613 lei. Ceea ce înseamnă o creștere de aproape 48,5 la sută.

Aș dori să mai adaug faptul că majorarea retribuției tarifare se face, cum de altfel se cunoaște, în două etape: prima a avut loc în perioada 1977—1978, cînd retribuțiile tarifare au fost majorate în medie pe economie cu 17 la sută, iar a doua etapă urmează să aibă loc în cursul anilor 1979—1980.

— **Ce ne puteți spune despre diferențierea dintre ramuri?**

— În economie există totdeauna o diferențiere a retribuției pe ramuri industriale, în funcție de importanța socială a acestora, precum și de condițiile specifice în care se desfășoară activitatea în aceste ramuri industriale. Ceea ce trebuie neapărat să reținem este faptul că aceste diferențieri corespund unei anume etape de dezvoltare a economiei naționale, ele, diferențierile, suferind modificări de la o etapă de dezvoltare la alta, în funcție de schimbările care intervin la cei doi factori — importanța socială a ramurii economice și condițiile de activitate în ramura respectivă — care stau la baza ei. Din acest motiv, într-o etapă sau alta, o ramură sau alta beneficiază de o majorare mai accentuată a retribuțiilor. De altfel, acest aspect a fost lămurit magistral de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, din anul acesta, în care se spune printre altele: „Trebuie să se înțeleagă bine că ierarhizarea pe care le-am făcut au ținut seama de locul, de importanța, de efortul pe care-l fac oamenii muncii din diferite domenii de activitate, în condițiile actuale. Desigur, peste 5 ani este posibil ca ierarhizarea între ramuri să se schimbe, așa cum s-a întîmplat și de data aceasta. Nu am făcut o ierarhizare veșnică; ea corespunde nivelului actual de dezvoltare a economiei. De aceea, aș ruga să se țină seama că această ierarhizare nu poate fi modificată fără a produce dereglări între diferite ramuri de activitate în raport cu locul, importanța și efortul pe care-l solicită sectorul respectiv“.

— **Am înțeles că aplicarea majorării retribuțiilor tarifare nete se face cu un oarecare devans față de prevederi. Lămuriți, vă rugăm, și acest aspect.**

— Prima etapă de majorare a retribuțiilor nete a fost prevăzută să se aplice în perioada 1 iulie 1977 — 1 septembrie 1978. Se știe însă că, din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la sfîrșitul anului trecut s-a aprobat, prin Decretul 447, scurtarea acestei perioade; astfel încît, prima etapă de majorare a retribuțiilor tarifare nete s-a încheiat la 1 iunie 1978.

— **Care sînt avantajele obținute de oamenii muncii în urma aplicării în devans a acestor măsuri de majorare a retribuțiilor?**

— Urmare a acestei scurtări, personalul din industria petrolieră și de extracție a gazului metan, cei din domeniul lucrărilor geologice și de foraj au beneficiat de majorarea retribuțiilor cu șase luni mai devreme. Muncitorii din industria sticlei, porțelanului și faianței, cei din industria exploatarea și prelucrării lemnului, precum și cei din telecomunicații — cu patru luni mai devreme. Pentru devansarea acțiunii de majorare a retribuțiilor din acest an, s-au alocat suplimentar 2 miliarde de lei peste fondurile alocate inițial

pentru majorarea retribuțiilor în anul 1978.

— **Știm și noi, tovarășe inginer NICULAE MITROFAN, că la baza ridicării veniturilor oamenilor muncii, a venitului național, stă dezvoltarea în principal a economiei naționale. În ultimii doi ani, poporul nostru s-a confruntat cu destule greutăți, unele de dimensiuni nemaiîntîlnite. Mă gîndesc, ați înțeles, la cutremurul din 4 martie 1977, la inundațiile de mai înainte, la seceta de mai înainte. Cu toate acestea, eroicul nostru popor, sub conducerea clarvăzătoare și înțeleaptă a partidului comunist și a secretarului său general, a găsit de fiecare dată destule resurse în forțele sale vitale să învingă aceste greutăți. Ce credeți că a stat la baza majorării retribuțiilor, a devansării etapei de majorare a lor, în acești doi ani ai actualului plan cincinal?**

— Succesele despre care vorbim au fost posibile datorită capacității de organizare și de mobilizare a tuturor oamenilor muncii, datorită creșterii, cum remarcăm, a venitului național, creșterea care s-a obținut pe seama sporirii producției, a ridicării productivității muncii, prin reducerea cheltuielilor materiale și a celorlalte cheltuieli de producție, prin ridicarea gradului de folosire a utilajelor, a timpului de lucru și a spațiilor de producție. Este bine să ne amintim că în primii doi ani ai actualului cincinal, producția industrială realizată peste prevederi a fost de peste 38 miliarde lei. Tot în acești doi ani, venitul național a crescut cu 21,6 la sută. În anul 1976, vă amintiți, s-a desfășurat o amplă acțiune în economie pentru descoperirea și punerea în valoare a tuturor rezervelor de reducere a costului investițiilor, iar în anul 1977 a avut loc o acțiune similară pentru creșterea suplimentară a productivității muncii. La Conferința Națională a partidului s-a hotărît, de asemenea, ca printre-o mai bună organizare a producției și a muncii, prin alte măsuri, să se realizeze, peste prevederile cincinalului, o producție suplimentară de 100—130 miliarde lei. Așadar, prin disponibilitățile create pe această bază, a fost posibilă suplimentarea fondurilor prevăzute inițial pentru majorarea retribuțiilor tarifare nete pe cincinalul în curs, cu 40 miliarde lei. După cum înțelegem cu toții, majorarea retribuțiilor este o urmare a efortului eroic pe care îl face poporul nostru, este o urmare a vredniciei sale.

Totodată, așa cum ați remarcat și dumneavoastră, această majorare dovedește încă o dată preocuparea permanentă a conducerii partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, pentru creșterea nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii, pentru asigurarea unei vieți tot mai îndestulate poporului nostru.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Valeriu Lăbuneț a fost, bineînțeles, elev al Școlii profesionale din Hunedoara. „Cînd am terminat, prin 1946, cele 7 clase elementare, nu-mi aduc aminte să fi știut că există pe lumea asta o meserie de oțelar. Vreau să spun că nu m-am gîndit niciodată să devin oțelar. Ce să facem de-acum încolo,

— Cine sînt eu? Sînt mastru de lucrări, am pe mină milioane de lei. Sînt fiu de țaran. Cînd am venit în București nu aveam decît 7 clase elementare, acum am liceul și școala de maștri. Veți spune, poate, că mulți au.

Omul are astăzi vîrsta uzinei în care muncește. Desigur, o pură întîmplare, deoarece se pare că bătrînii Caraman, nu-și propuseseră să-i dea viață lui Ion Caraman tocmai în anul în care la Brașov lua ființă I.A.R.-ul. Legăturile devin însă reale și

RONICA BUNĂSTĂRII

at în pofida
nu le poate
la încercare
de orga-
za întregului
omân capti-
de miine.
ndiții bune
ului amintit.
retribuțiilor,
cresc cu 23
rul prevăzut
ricultura de
ăranilor din
ru care anul
cărui bene-

ficiari vor fi — creșterea alocațiilor de stat pentru copii în medie cu 30 la sută, majorarea ajutoarelor pentru mamele cu mai mulți copii; toate acestea exprimă nu doar grija partidului pentru ridicarea continuă a bunăstării poporului, dar și capacitatea economică a statului nostru socialist de a îndeplini sistematic un asemenea țel fundamental.

Cheltuielile social-culturale, în ansamblu, vor fi în perioada la care ne referim cu circa 46 la sută mai mari decât în anii 1971—1975, ajungând în 1980 la 10 000 de lei pe familie. Expresiv, de asemenea, în ce privește creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii este numărul de locuințe care va fi realizat în acest cincinal: un milion!

Vitalitatea sistemului nostru economic și umanismul orinduirii noastre sînt confirmate incontestabil de momentele, de treptele dezvoltării societății românești. Unul din cele mai firești, mai sigure, mai tonifiante amănunte ale acestei dezvoltări se numește Programul de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980. Pentru creșterea retribuției reale cu peste 32 la sută s-a prevăzut sporirea retribuției nominale nete cu mai

bine de 40 la sută, iar la stabilirea retribuției reale s-a luat în seamă indicele evoluției prețurilor și tarifelor care — lucru semnificativ! — nu va depăși în acest cincinal șase procente. Faptul că asigurăm stabilitatea prețurilor — în condițiile cînd, în multe țări ale lumii, începînd cu statele capitaliste dezvoltate, creșterea prețurilor și inflația se ridică la 10—30 la sută anual, ori chiar mai mult, fără a fi însoțite de majorări corespunzătoare ale salariilor, iar șomajul continuă să fie unul din cele mai amare adevăruri sociale — ilustrează, de asemenea, vitalitatea și umanismul, sistemului economic al orinduirii noastre.

Focalizarea energiei, a inteligenței tehnice, convertirea creatoare a acumulărilor cantitative într-o nouă calitate sînt favorizate de creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii și favorizează la rîndul lor o următoare treaptă în acest urcuș, pe drumul bunăstării și al progresului continuu.

ION GROZEȘTEANU ■

Inscriuri în cartea de muncă

Întrebat noi, brigadierii ce parti-
ăm la lucrările Șantierului națio-
tineretului Bumbesti—Livezeni.
un foarte tînăr, aveam doar 16
ie și altora, la fel de tineri, ni s-a
să venim la Hunedoara, să ne
im prin școala profesională în-
din meseriile de care avea nevoie
iatul siderurgic. Asta era prin
inului 1948, la cîteva zile după
act al naționalizării. Hunedoara,
spus, va fi un oraș grandios, un
înunat, care va crește odată cu
Veți fi copiii și apoi părinții aceș-
ș. Așa ni s-a spus. Cuvintele
emoționat. Ele continuă să mă
neze și astăzi, cînd sărbătorim cei
ani de la istoricul eveniment al
alizării. Mă emoționează mai ales
că toate acele cuvinte de-atunci
adeverit într-un tot. Orașelul
nci de la numai 7 000 de suflete
s la peste 100 000 de locuitori. Cît
combinatul siderurgic, ce să mai
! Sub ochii mei s-au ridicat cose-
lăria numărul 2, aglomeratorul,
le mari, bloomingul, termocen-
ca să dau doar cîteva exemple

mai cunoscute. Iar noi, copiii de-atunci,
iată, ne apropiem de pragul pensionării,
după ce ne-am dăruit, cu trup și suflet,
o spun cu toată sinceritatea, acestor flă-
cări care ard din însăși ființa noastră.
amănunt care nu este trecut, zic eu, în
cartea mea de muncă”.

Lipsește din cartea de muncă a oțela-
rului Valeriu Lăbuneț și amănuntul că
în luna septembrie a anului 1951, deci
la numai două luni de muncă, își cum-
păra primul său costum de haine. „L-am
cumpărat, avea să-și amintească inter-
locutorul meu, cu banii puși deoparte
din prima retribuție, pe atunci i se spu-
nea salariu, din luna august și cuaju-
torul cartelei. Așa era pe atunci, cu
cartele. Dacă aș fi vrut să-l iau la liber,
adică fără cartele, ar fi trebuit să dau
salariul meu de pe o lună și jumătate.
Astăzi, venit direct de pe băncile școlii
profesionale, un tînăr cîștigă, potrivit
aplicării primei etape de majorare a
retribuției, în jur de 2 600 de lei, cu
exact 1 000 lei mai mult decât cîștigam
eu prin 1963, după 15 ani de muncă”.

În cartea de muncă a oțelarului
Valeriu Lăbuneț nu sînt trecute nici

excursiile făcute în U.R.S.S., Polonia,
R.D.G., Bulgaria, Grecia și Turcia, după
cum nici faptul că pe strada Cărpeneș,
la numărul 12, într-o casă împrejurul
căreia rodesc și cresc merii, prunii și
cireșii, florile de toate culorile și, bine-
înțeles, obișnuitele legume ale unei gră-
dini în toată regula, în acea casă, deci,
locuiește, ca proprietar, oțelarul Lăbuneț
și soția sa, macaragist Evdochia Lăbu-
neț, de curînd pensionată.

Față în față cu propria sa carte de
muncă, în care este trecut doar un sin-
gur loc de muncă, cel de la cuptorul 4,
plus toate schimbările de funcție și, res-
pectiv, de retribuție, oțelarul Valeriu
Lăbuneț avea să tragă el însuși o con-
cluzie pe care, firească, am reprodus-o.
„Din cartea mea de muncă nu se des-
prind decît două lucruri mai importante.
Că am muncit o viață întreagă, fără în-
trerupere, așa cum au făcut și alții, și că
munca mea a fost din ce în ce mai bine
răsplătită, de unde și bunăstarea pe
care am încercat cît de cît să o prezint
în linii mari, deși ar mai fi încă foarte
multe altele de spus. Potrivit recentelor
majorări de retribuție din actualul cin-
cinal, majorări care, în prima lor etapă,

cu toate greutățile prin care a trecut
economia noastră, mai ales anul trecut,
cînd am înregistrat, dar am și recuperat
însemnate pagube datorate seismului, se
aplică, începînd cu data de 1 iunie la
toate categoriile de oameni ai muncii,
potrivit, deci, acestor majorări care la
noi, în siderurgie, s-au aplicat încă de
anul trecut, din luna septembrie, eu
personal, cu o categorie maximă de in-
cadrare, a șasea cu treapta a treia, am
cîștigat, în primele luni ale acestui an
următoarele sume: ianuarie — 4 105 lei;
februarie — 3 135 lei; martie — 4 160
lei; aprilie — 3 338 lei. Pe luna mai încă
nu s-au încheiat calculele, dar, după
cite știm, vom ieși bine, nu ca în februa-
rie sau aprilie cînd nu ne-am înscris în
parametrii de progresivitate. Așa cum,
la noi, în siderurgie, majorările din pri-
ma etapă au determinat creșteri sub-
stanțiale în ceea ce privește eficiența și
productivitatea muncii, sînt convins că
și în celelalte sectoare de activitate oa-
menii vor face totul pentru îndeplinirea
și depășirea sarcinilor de plan, singura
cale de a spori bunăstarea întregului
popor și a fiecăruia dintre noi, în parte.”

VICTOR NIȚA ■

bine, mulți, dar mulți încă n-au.
a construcții, se cîștigă bine,
a cînd se primesc banii unii se
î în circumi, la început, pentru
două, dar dacă rămîn acolo pînă
tă de ei, luni vin aproape bol-
lucru, nu le mai arde de nimic.
unca fără nici un chef, iar de
persoană, ce să mai vorbim,
ită că mai trebuie să și învețe,
ună la punct cu noile tehnolo-
cet, încet, uită disciplina.
mești nerealizarea personală doar
na băturii?
neînțeles că nu. Sînt și unii oa-
are n-au pic de ambiție, care
reși, care nu-și iubesc meseria.
n-o iubesc, mai bine n-o mai
enind în București, eu am intrat
ofesională. Prima care s-a ni-
Am început să lucrez la absol-
tr-o uzină. Muncă frumoasă, nu
Dar pe mine, crescut la țară,
proaspăt, cu ochii încințați de
cîmpiei — sînt din Cucuruzul
v — mă atrăgea parcă altceva.
sit șantierul și am înțeles că

aici e de mine. Am luat-o de la ince-
put simțind că acum nu-mi mai este
îngăduită ezitarea sau tînguirea. M-am
angajat ca fierar-betonist în 1960, scrie
în cartea de muncă, tot m-ași întrebat
de ea. După trei ani am început liceul
la seral pe care l-am absolvit cu bine,
scrie și asta în cartea de muncă, apoi
am primit un post de șef de echipă și
m-am apucat din nou de învățatură:
seralul la școala de maștri. Este în-
tr-adevăr un efort mare să stai pe șan-
tier toată ziua și seara să te apleci pe
buchia cărții. De asta vorbeam la ince-
put de voință. Statul are grijă de tine,
îți creează condiții, dar dacă tu nu știi
să le folosești ești primul vinovat. Zic
primul fiindcă pe tineri trebuie să-i
mai îndrume cîte ceva. Eu am lu-
crat în echipa lui Andrei Dumitru și
cîte n-am aflat de la el. Mă lua în cite
o după amiază cu el și îmi povestea fel
de fel de lucruri dar totul avea un țel.
Cînd l-am văzut desfăcînd o plasă de
sîrmă gata fasonată, numai pentru că
un element era o idee mai gros ca

celelalte, am înțeles ce înseamnă con-
cret o adevărată răspundere în muncă.

— Și după ce ați absolvit școala de
maștri, ce a fost mai departe?

— Ce să fie, a urmat o nouă însem-
nare în cartea de muncă, iar eu am
primit o lucrare de care să răspund
personal: finisarea unei scări la blocul
C1B. Următoarea lucrare: o creșă și
grădiniță cu 300 de locuri, aici, în Ber-
ceci. Apoi am lucrat în Șulea, la Par-
cul tineretului, pe Drumul Găzarului;
după cutremur am făcut consolidări la
blocul Romarta. În 1973 m-am căsăto-
rit cu Olga, o fată pe care o cunoș-
team de 10 ani. Evenimentul nu este
înscris în cartea de muncă, glumesc,
nici n-ar putea fi dar el se leagă cu
toate celelalte. Am un copil de un an
și două luni, soția a trebuit să între-
rupă munca pînă l-a făcut mare pen-
tru a-l da la creșă. A fost în casă un
singur om care aducea bani, eu, dar
tocmai la timp retribuția muncitorilor
din construcții, ca de altfel a tuturor
oamenilor muncii, s-a majorat; am

primit și o alocație mai bună așa încît
banii ne-au ajuns. În cîteva săptămîni,
cel mic pleacă la creșă și totul reintră
în ritmul de dinainte. Am uitat să vă
spun: am primit și casă de la întreprin-
dere, așa că acum sînt bucureștean.

„Mai era ceva. Doream să știu cu
cît a crescut exact retribuția maistrui-
lui Tănase Roșu de la șantierul 2 al
grupului de șantiere 5. Am discutat la
conducerea întreprinderii cu unul din-
tre directori, inginerul Nicolae Mila.

— Retribuția tuturor lucrătorilor ca-
lificați sau necalificați, muncitori sau
cadre tehnice a crescut ultima oară,
adică conform ultimei hotărîri de partid
în domeniul ridicării bunăstării mate-
riale a celor ce muncesc, între 16,6 și
20 la sută. În ceea ce îl privește pe
Roșu el primește acum mai mult cu
527 de lei. Și face totul ca să-i me-
rite. Este unul dintre acei oameni care
înțeleg că pentru toți înseamnă și
pentru tine.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

ai strîns în perioada războiului,
n Caraman ajunge elev la școa-
esională de ucenici industriali de
ă cunoscuta firmă brașoveană.
Început, care ține de biografia
o chestiune sentimentală neîn-
tă în Cartea de muncă nr. P.R.
act ce marchează începutul
ografiilor comune. Mai exact, la 1
1945, Ion Caraman intră în pîi-
meseria de strungar certificată
oma școlii amintite. Este prima
ecută în documentul de muncă.
ul cu care mă angajasem
41 820 lei, bani fără nici o
deoarece ne găseam înainte de
stabilizare. În 1947 cîști-
eva zeci de milioane cu norma,
pui costa cinci milioane de lei,
um cu milioanele și eram săraci
Rămîneau însă bucuriile unui
In 1946, la 24 ianuarie, Ion Ca-
intră în rîndul membrilor de
după cîteva luni se logodește,
omatul întreprinderii și face un
cinci pîini duble, ca să aibă ce
enilor; în 26 decembrie primul
romănesc I.A.R.-22 învinge

scepticismul unora și confirmă vocația
și dăruirea celor mulți.

Răsfoim mai departe cartea de mun-
că a lui Ion Caraman. În 1947 pleacă
să-și satisfacă stagiul militar. „Am fă-
cut-o, la Sinaia, fiind în garda regală.
Mincam în fiecare zi mazăre și am vă-
zut de aproape cum s-a constituit re-
publica”. Se reîntoarce la uzină, după
doi ani. În 1951, tot strungar fiind, sa-
lariul i se mărește la 418 lei. Era un
început. Trebuia refăcută țara, trebuia
întemeiată o industrie.

În 1955 salariul unui strungar, deci
și al lui Ion Caraman, era tot de 418 lei.
„Un kilogram de pîine era doi lei, preț
care a rămas la fel dar veniturile mele
au crescut de cinci ori și mai bine. E un
fapt”. Producția de tractoare se diversi-
fica: plugul tractat era înlocuit cu plu-
gul purtat, mecanisme similare cu cel
hidraulic permițînd introducerea acțio-
nării cu ajutorul tractorului a mașinilor
agricole pentru cultivare și recoltare.
Începe construirea primelor blocuri de
locuințe, fapt care schimbă fața perife-
riei acestui oraș turistic. În 1957 —
prima etapă de majorare generală a

salariilor. Ion Caraman primește acum
847 de lei. „Creșteam și noi odată cu
uzina. Filele cărții de muncă ne infor-
mează prompt: strungarul Ion Ca-
raman devine reglor. „Am primit în sub-
ordine o formație de lucru. După cum
vedeați în act, peste un an am luat ca-
tegoria a 8-a. În 1965 îmi crește retri-
buția: 1 499 de lei. Construim pe atunci
hala S-1 300, noua sculărie și se mărea
cartierul cu alte blocuri. După trei ani
mi-am cumpărat televizor. Are zece ani
și nu l-am reparat niciodată. Tractoare
românești, televizoare românești, o în-
treagă industrie constructoare de ma-
șini ce purta emblema „România”.

— Ca să nu ne mai întoarcem mereu la
cartea dumneavoastră de muncă, spuneti-
mi, tovarășe Ion Caraman, cum anu-
me se poate vorbi, cum se poate de-
monstra mai elocvent creșterea aceasta
paralelă de care îmi vorbiți mereu?

— Păi, destul de simplu, deși nouă
ne-au trebuit peste treizeci de ani să
ajungem aici. Cîne cunoaște Brașovul
din anii '40 observă foarte bine

și singur diferențele. Și pentru că vor-
bim de creștere paralelă, ajungem la
viața noastră. Așa cum ați văzut, pînă în
1974 au fost șapte majorări generale de
salariu. Aveam atunci, cartea de muncă
este martoră, 2 355 de lei. Anul trecut a
fost a opta și cea mai spectaculoasă. Eu
primeșc acum o retribuție netă de
2 417 lei, dar lucrez în acord global și
venitul meu lunar este aproximativ
4 000 de lei. Muncesc la „Tractorul” de
38 de ani. Am plecat, după stabilizare
pentru că pînă atunci ne jucam cu
hîrțile nu cu banii, de la 400 de lei. și
am ajuns azi la retribuția amintită. Tot
acest complex, industrie dezvoltată,
oraș nou, retribuții din ce în ce mai
mari, totul seamănă cu un om sănătos
și puternic. Nu știu cîte țări din lume
și-au permis ca, plecînd cu industria
aproape de la zero, și în ceea ce privește
tractorul românesc putem afirma că
acel zero este absolut, să construiască,
să dureze pe temelii puternice o viață
a oamenilor săi pe măsură realizărilor
economice.

RAZVAN BARBULESCU ■

Anghel Dumbrăveanu

Aprindere de nervi

Intotdeauna singur.

Pe neașteptate,
Îți taie calea o față
Luminind
Scara interioară
A unei iluzii.

Te întrebi
Ce poate-nsemna acest mesaj
Aproape indescifrabil -
Un suris neînțeles de pur
Încit te intrigă
Gîndul c-ar putea să vină la tine.

Aproape o aprindere de nervi.

Cum Oltul

Saturate de gloria ce le-a fost refuzată,
Împăcate cu sine în cruda lor neîmpăcare,
Poemele mele

Pot fi ntilnite în stoluri de vrăbii,
Pe drumuri circulante de care cu griu,
Ori sub streșini,
În larma copiilor, în lumina
Zăpezii.

Ale acestui spațiu,
Cum Oltul, de-a pururi.

Fereastra corăbierului

Cineva intră-n cetate și-nțreabă de tine.
Copaci patrulează pe străzi.
Lovindu-se de clopote.
Se aude că furnizorii de dalii
Adăpostesc seducătorul ceșii. Din dragostea
lui

Cu o lebădă s-au născut fluturii galbeni
Ce stăpînire burgul o vară. Acum,
Copiii călăresc cercuri și sălcii, femeile
Își trădează bustul, bărbații cei tineri
Sărută flori senzuale prin parcuri. Și încă
N-ar fi nimic, de n-ar dansa cu iolele serii
Sub fereastra corăbierului, lucru despre
care se scrie,

În legea orașului, că e cu desăvîrșire oprit,
Iar cei vinovați
Vor fi lăsați pradă flămîndelor vise de
noapte.

Drumul ce te apropie

Un țipăt enorm sfișie lumea.
Mă trezesc din somn : pămîntul

Respiră ușor, abia se clatină frunza
Arțarului sub care tinăr visam.

Ce spaime te chinuie ? Și ce blestem
Ai de-mpîlnit ? Unde se duse
Lumina-mpăcată în care lucram ?

Un vint ațîță mereu moartea și creșterea.

Sînt o lume de nervi.
Vor veni și vor bea din această fîntînă.
Abia se clatină frunza arțarului
Sub care ascult drumul ce te apropie.

Și cine trage pe roată un gînd ?

Un cal galopînd

Sînt atîtea lucruri pe care nu le-am făcut :
n-am iubit pe nimeni în luna lui mai,
numai pasărea ce vine în taină
să moară cîteva ceasuri cu mine,
n-am lăsat floarea să mă sărute pe gură
cînd mă cerea într-un vis
și n-am încheiat pactul cu diavolul,
lăsîndu-l să-mi țesele caii
și să care stele cu sacul.

Acum crește iarba
pe miinile mele
care știură cu mîngîieri
să-mbolnăvească femeia.

S-aude un cal galopînd
prin ziua de ieri.
Unde-o fi pasărea care murea
în fiecare noapte cu mine ?

Pentru ei toată lumea este mama

(Urmare din pagina 10)

peste tot ; ne-am făcut și de rîs : am dat dispoziție să fie căutată toată lumea la poartă. Pînă la urmă am găsit perechea lipsă sub salteaua proprietarului. De la această întimplare am luat întreaga serie de măsuri care se impunea și care a decurs din investigația psihologică a tuturor fenomenelor asemănătoare.

Altădată a fost nevoie să stabilim un mod unic de adresare. Psihologul pe care l-am consultat era de părere că în leagăn n-ar fi indicat să folosim cuvîntul mamă. Mama este una singură : aceea care va prelua copilul. Cum să privezi copilul de acest cuvînt fundamental ? Mama este mai mult decît o persoană : mama este un sentiment, un fond întreg afectiv, care necesită a fi format și dezvoltat. Pentru ei toată lumea este mamă, cînd toată lumea care se învîrte în jurul lor merită acest titlu. Munca noastră merge de la simplu la complex și lucrurile simple nu se termină niciodată și mereu o luăm de la început și lucrurile începute nu le abandonăm. Ioana, numele nu-l dăm fiindcă acum nu se mai află la noi, Ioana la un an cunoștea, înregistrate pe bandă de magnetofon, 600 de cuvinte și la trei ani recita pe dinafară Scrisoarea III, avem și copii cu o dezvoltare psiho-motorie întîrziată ; stabilim grupele pe baza virsiei biologice.

Avem bani cît ne trebuie, afirmă dr. Lucia Vătășescu Butucea, avem bani și avem înțelegere și chiar dacă n-a fost ușor să avem și una și alta și uneori a trebuit să reclam, da, da am pîrit în stînga și în dreapta, fabrica de marmură, depozitele de îmbrăcăminte, și am fost și severă, trebuie să recunosc că am fost foarte severă, fată ne apropiem de sfîrșitul celui de-al doilea deceniu și la consiliul popular al sectorului și la municipiu sînt oameni care ne-au înfiat pur și simplu și disciplina e una liber consimțită și devotamentul e regula noastră de viață și muncă, și sîntem mindre să spunem azi că meseria noastră se cheamă a fi mamă cu diplome de mamă, doctori în meseria de mamă și viața noastră de-acuma nu mai are decît un singur sens, unul curat și limpede : nu să îngrijim copii temporar fără mame și tați, ci să creștem cetățeni destoinici, sănătoși din toate punctele de vedere, oameni adevărați.

★
Mă numesc Elisabeta Rogojanu. Colegele îmi spun Beti. Lucrez aici de 20 de ani. La șase fără zece sînt la leagăn. Copiii dorm. Ca să ajung la șase fără zece, eu mă trezesc la patru

și jumătate. Am un fiu în clasa a cincea și cînd eu plec el rămîne cu bunica, adică cu mama mea. La șase fix încep cu termometrele ; fiecare copil își are termometrul lui. Îngrijesc paisprezece copii. Cînd ajung la ultimul, primul e gata ; notez temperatura fiecăruia într-un caiet special, aduc lenjerie nouă, duc la olițe, pe rînd, paisprezece copii, ei stau pe olițe și eu le schimb paturile, aranjez lenjeria nouă, apoi îi spăl, mai înainte însă no-

tez în caiet, vă rog să mă scuzați, ce fel de caca a făcut fiecare, pentru medic, îi spăl deci, la fel, pe rînd, pe fiecare dintre cei paisprezece, și-i îmbrac, nu plîng, sînt liniștiți și foarte cumînți, atît timp cît îi spăl și-i îmbrac, pe urmă însă, cînd îl așez în paturile lor, simt că se apropie ora mesei și încep să țipe, dacă nu știu a vorbi țipă, țipă pînă ce aduc mîncarea, biberoanele ; biberoanele sînt individualizate, fiecare copil are hrana lui proprie, după prescripția medicului și prescripția medicului ține cont de ceea ce notăm în caietul nostru ; încep cu cel ce țipă cel mai tare, fiecare țipă altfel după cît de foame îi este și e normal să încep cu cel care țipă cel mai tare, îl iau în brațe și acesta se liniștește, ceilalți au, ceilalți țipă mai departe pînă le vine și lor rîndul ; după ce-au mîncat toți și s-au liniștit în pătuțurile lor, pe cei mai mărișori îi duc în locurile de joacă, cu ceilalți procedăm cu fiecare altfel : celor mai mici le captăm atenția cu diferite obiecte, ei învață să le deosebescă la început, apoi să și le dozească și în cele din urmă ajung să și le însușească, acestea sînt exercițiile de dezvoltare psiho-motorie ; la fel procedăm și cu cei mai mărișori ; pe aceștia îi învățăm să treacă de la trasul obiectelor la împinsul lor, în acest

stadiu copiii dobîndesc personalitate și aceste exerciții sînt foarte importante ; apoi s-a făcut ora 10 și începem pregătirea pentru gustarea de dinainte de masă, îi schimb pe cei ce trebuie schimbați, îi spălăm pe toți și de la bucătărie aducem gustările care de asemenea sînt diferențiate pe copil ; conform foii medicale, celor ce mîncă bine la prînz le dăm o gustare mai consistentă, nu lipsesc în nici un caz sucurile de portocale, de fructe, mierea de albine, legumele proaspete ; mîncarea pentru cei mai puțin pofticioși este mai ușoară ca să poată asimila în întregime calorile prevăzute

la masa de prînz, de asemenea individualizată. După gustare, unii se culcă, cei mai mulți, alții se joacă, iar noi ne așezăm pentru a completa foile de evidență individuală, pentru fiecare copil, cît a mîncat, ce a mîncat, cît a rămas, starea generală, observațiile noastre, pentru ca medicul să poată întocmi fișa pentru a doua zi, apoi merg să iau lenjeria, o sortez, o număr, o împart, fac curat în salon, geamurile sînt deschise, copiii încep să se trezească, îi duc la olițe, îi las pe olițe și fug la bucătărie, pregătesc mesele, îi spăl pe toți paisprezece, îi schimb, îi îmbrac, aduc mîncarea, unii mîncă acum la mîsuțe, pe alții îi țin în brațe, cei de la mîsuțe, cu babeșicile la gît, dau desigur jumătate pe jos, alții protestează, mai vor, le mai aduc, papa, papa, deschide gura mare, ține cana, fiecare vrea primul, îi spăl, cine trebuie schimbat îl schimb, îi culc, fac iarăși curat, mă pregătesc să dau în primire schimbului care urmează și trebuie să dăm în primire în așa fel încît cele trei schimburi să acționeze ca o singură mamă. Cînd ajung acasă, băiatul meu doarme sau își face lecțiile ; spăl ce-i de spălat, apoi m-apuc să gătesc...

Atît fetele cît și băieții poartă ghețe albastre cu alb. Fetele poartă rochițe de diferite culori ; băieții — pantalo-

nași scurți și bluze de asemenea de culori diferite. Acum stau rînduiți lângă perete ; peretele este înalt, de aproape trei metri ; camera este luminoasă : trei dintre pereți sînt din sticlă ; pe mocheta verde sînt desenate cerculețe de cretă albă. Cornelia Ioniță împarte stegulețe și copiii intră în cerculețe privind către oamenii mari care s-au adunat să-i vadă ; capetele rămîn întoarse pînă ce educatoarea începe să cînte și copiii atunci încep și ei să cînte și să ridice steagurile, după cum le poruncește Cornelia Ioniță și Cornelia Ioniță le poruncește cîntînd, în sus spre lumină, în dreapta spre scaunele, în stînga spre fereastră și ei, copiii în jur de doi ani, în ghețuțe albastre cu alb se îndreaptă acum spre scaunele așezate în semicerc, își ocupă locurile știute și femeia din picioare dezvoltă un tablou și întrebă : cine ghicește ce animal am eu aici ? Iepurele, iepurele. Bine, și aici ? Ce-are iepurele aici ? Picioarele. Nu aici, aici... Colpul, Marius : colpul. Uite coada, și colpul. Ochii. Ulechile. Mustățile. Picioarele și copiii se duc să pipăie cu minuțele și după ce pipăie cu minuțele, unii peste alții, fiecare primește cîte un iepuraș jucărie. Ce mîncă iepurele ? Salată. Molcovi. Și mai ce ? Salată și molcovi și ei primește acum cîte un morcov de-adevăratelea pentru un iepure de-adevăratelea și morcovii și salata și copiii se îmbulzesc peste iepurele de-adevăratelea și oamenii din jur împrejurul camerei rid, fiindcă acești oameni sînt specialiștii pentru copii, pentru copiii sănătoși și frumoși și normali, cum sînt acești copii, temporar fără părinți, și care au uitat de oamenii mari, așa cum uită toți copiii de doi ani de părinți și de oamenii mari cînd au în față un iepure viu, iar ei le dau morcovi de-adevăratelea și salată de-adevăratelea și ei înșiși se transformă acum în iepurași, după ce s-au spălat și s-au schimbat, s-au preschimbă în iepurași dansînd în jurul educatoarei care cîntă în mijlocul lor și ei țopăie și se împleticesc și se trag de urechile lor de iepurași...

N-am rămas să ascult concluziile specialiștilor, fiindcă, repet, acești medici și specialiști pentru copii bolnavi, ei pentru copii sănătoși pentru ca aceștia să fie cît mai sănătoși și cît mai normali, cei mai sănătoși și cei mai normali copii și fiindcă impresionant e faptul în sine, faptul că toți acești specialiști și acești medici și acești cercetători n-au decît o singură preocupare : cum să procedeze cu maximum de eficiență pentru a repune în drepturile lor naturale acești copii ce nu știu și unii nu vor ști niciodată că s-au născut handicapați de un destin potrivit.

Fascinația arheologiei

IV.

Soarele scaldă piramida și în același timp misterul ei sporește. E, poate, o lege a tuturor enigmelor asta. Cu cât vorbim mai mult de surusul Giocondei, cu atât el devine mai inexplicabil. Cu cât luminăm mai intens cu proiectoare fața Sfinxului cu atât buzele lui se încheșează parcă într-o muțenie de nepătruns. Să credem că a pune fără încetare întrebări poate deveni mijlocul cel mai sigur de a nu avea nici un răspuns? E greu să spunem „da”, după ce l-am ascultat pe Hamlet. Însă, uneori, ne trebuie probabil răbdarea de care vorbea continuu Rilke, pentru a lăsa tăcerea să rodească, departe de zgomot și de agitațiile derizorii. Piramida Soarelui nu strivește decât pe cei care nu-și suportă tăcerea și simt nevoia să vorbească orice, numai să nu aibă vreme să tragă vreă concluzie pentru ei... Deși, pînă la urmă soarele sau singurătatea piramidei descoperă totuși uneori călcii vulnerabil și cura de modestie începe să-și facă efectul. Dacă străzile lumii ar fi străjuite de piramide, probabil multe lucruri ar arăta altfel... Dar putem continua să fim aroganți. Nu e nici un pericol. Piramidele sînt puține și le putem ocoli. Peste cîteva ceasuri și noi vom fi departe de ele...

Nu, important nu e ca piramida să fie mai puțin impenetrabilă. Cum nici Sfinxul nu există pentru a ne da interviuri. Sau Gioconda. Misiunea lor e să tacă și să rămînă enigme. În tăcerea lor va fi astfel destul loc pentru toate întrebările noastre... Unele care ne privesc personal, altele care îi frămîntă pe arheologi... Cînd Cortés a debarcat în Mexic, aceste piramide de la Teotihuacan erau îngropate în pămînt. Trecuseră opt secole de cînd orașul, capitala unei culturi ce durase un mileniu, între secolele III i.e.n. și VIII e.n., fusese abandonat de locuitorii săi. Aztecii credeau că aici se afla un cimitir de regi care, murind, se transformau în zei. De fapt, nu greșeau decît amestecîndu-i pe zei în această tăcere... Ce i-a determinat însă pe cei ce populasera cîndva Teotihuacanul să-l părăsească? O catastrofă? Incendiul care ar fi ars întregul centru ceremonial? Seceta sugerată de obsesia zeului Ploii în basorelieful din templul lui Quetzalcóatl? Arheologii n-au descoperit în ruine nici un semn de decadență. Dimpotrivă, frescele și ceramica par să confirme că orașul a fost părăsit în plină dezvoltare. Atunci? Și de ce locuitorii săi au acoperit cu pămînt piramidele, ca păsările care își îngroapă ouăle? Ce sperau? Să se întoarcă? Să-și apere astfel monumentele? Să nu fie profanate? Dacă au plecat, au plecat oare în grabă sau treptat? Și ce-i mai interesa ce se va întîmpla cu o piramidă la care oricum nu vor mai reveni?

Întrebări cărora nu le răspund decît vîntul și soarele. Dar, îmi spun din nou, piramidele există probabil pe lume nu pentru a aștepta răspunsuri de la ele, ci pentru a ne pune întrebări. După cum cerurile lui Bruegel au parcă rostul să ne atragă atenția asupra a ceea ce se întîmplă jos, pe pămînt. În fața lor nu mai putem repeta versurile lui Browning „Domnul este în cerurile sale. Pe pămînt totul e bine”. Nu, cerul e gol, iar pe pămînt sînt destule lucruri incurcate...

În fond, de ce-am dori ca Gioconda să deschidă buzele și să-i auzim glasul? Cînd ea trebuie să aibă glasul tuturor femeilor care au murit sau care se vor naște de-acum înainte? De ce ne-ar interesa ce cuvînt ar rosti buzele ei? Cînd în tăcerea pictată de Leonardo freamătă toate cuvintele lumii și putem să-i atribuim oricare dintre ele? O singură vorbă pe buzele Giocondei le-ar înlătura pe toate celelalte posibile. Misterul ei i-a permis lui Oscar Wilde să spună că Gioconda e mai virtuosă decît stîncile printre care șade. Și, într-adevăr, am putea să ne imaginăm că ea a văzut primele dimineți ale lumii, că a văzut cum se ridică Parthenonul și i-a zărit pe vizitogii lui Alaric intrînd în Roma, i-a văzut pe Dante plecînd în exil, a privit rugurile lui Savonarola și i-a văzut apoi pe dominican spinzurat la Palazzo Vecchio. Tocmai tăcerea ei ne îngăduie să-i atribuim toate cuvintele și tocmai taina ei ne îngăduie să-i atribuim toate tainele. Sînt tentat, urmînd aceeași logică a inimii, nu a cronologiilor, să cred că Piramida Soarelui este mai veche decît vulcanii din jur. Ea a apărut în prima dimineață a lumii sau în prima ei noapte cînd oamenii au simțit dorul soarelui și s-au apropiat de cer minaiți de acest dor. Și dacă este așa, înseamnă că Piramida Soarelui n-a văzut numai ce s-a întîmplat sub acest cer sprijinit pe conurile vulcanilor. A văzut nu numai sacrificiile umane făcute aici în virful piramidei, ci și singele vărsat pe lespezile de marmură ale Greciei, pe pietrele Romei, pe rugurile și sub ghilintele Europei. A văzut nu numai Tenochtitlanul arzînd, ci și Roma și biblioteca din Alexandria devorată de flăcări. A văzut nu numai manuscrisele aruncate în foc de conquistadori, ci și operele de artă aruncate pe rug în plină Renaștere la Florență. A ascultat nu numai suspinele celor sacrificați pe piramidă, ci și cîntecele și rugăciunile închișiștii lingă flăcările care îl ardeau pe Giordano Bruno. De ce-am vorbi numai de cruzimea toltecilor și aztecilor? De ce-am uita bîte pietre de sacrificii au fost minjite de sînge în lume? Cel puțin toltecii și aztecii trăiau o iluzie tragică, incredințați că ajutau stelele să-și îndeplinească misiunea. Dar Nero? Dar toți cei care l-au luat drept exemplu? Cine are dreptul să vorbească despre barbarie? Această Piramidă a Soarelui a văzut barbaria dărîmînd zidurile Romei, îndreptînd tunul spre Parthenon și punînd pistolul în ceafa oamenilor, a văzut lumea amenințată de profeții cinismului și ai sîrmei ghimpate, a văzut toate acestea, așa cum și Sfinxul le-a văzut cu fața lui de Socrate al deșertului. Și dacă tace, este numai ca să ne lase să ne punem singuri întrebări. Și dacă soarele scaldă piatra și nici o umbră de sînge nu se vede, este pentru că deasupra tuturor ruinelor și tristeților trebuie să înflorească speranța. Altfel ar fi cu neputință să suportăm adevărul. Ne-ar ucide. Avem arta pentru ca adevărul să nu ne ucidă, zicea Nietzsche. Poate, ar trebui să spunem că în același scop avem speranța...

În timp ce urc treptele piramidei te număr, deși cifra se găsește cu siguranță în oricare dintre broșurile ce se vînd la intrarea în incinta arheologică.

OCTAVIAN PALER ■

„Un teatru fără ambiția competiției naționale nu poate exista”

● **Interviu cu regizorul Eugen Vancea, director al Teatrului de stat din Reșița**

— Stimate tovarășe Eugen Vancea, înainte de a fi — de un an de zile — director al Teatrului de stat din Reșița, ați fost, peste 20 de ani, regizor al acestei instituții. Ce v-a adus și mai ales ce v-a reținut la Reșița?

— Am devenit regizor în 1956 (cu o promoție care avea să dea mai tirziu nume strălucite), într-o perioadă cînd vieții noastre îi erau foarte necesare aceste „personaje”, cadrele de specialitate. Venisem la Reșița — pe care n-o știam decît din cărți — cu tentația pionieratului, a realizării profesionale într-un centru muncitoresc de notorietate și noblețe. Reșița — un permanent șantier, inclusiv în plan uman — m-a angrenat. Au contribuit poate și condițiile oferite, și sprijinul organelor locale de partid și de stat, și recunoașterea participării mele printr-un Ordin al Muncii, ori chiar faptul că m-am căsătorit cu o reșițeană... De la acele începuturi romantice, am realizat peste 70 de spectacole și, bineînțeles, multe alte activități tangente: de la programe ocazionale, la îndrumarea formațiilor de amatori etc.

— Au cumva teatrul, regizorul de provincie o condiție aparte? Mai ales că la Reșița teatrul este singura instituție profesionistă...

— Noțiunile acestea sînt anacronice, întrucît teatrul românesc e unul. Autentice evenimente culturale s-au întîmplat și în provincie, cum tot aici sînt lansate personalități ale scenei.

— Totuși: simpla existență la periferia geografică are anumite consecințe.

— Aș putea, eventual, constata că un regizor dintr-un teatru aflat undeva la periferia geografică a țării se simte parcă mai responsabil, prin însuși faptul că e obligat să gîndească profund, precis, să stea de vorbă mai mult cu sine pentru a găsi ceea ce alții uneori imprumută. Eforturile și satisfacțiile se topeșc într-o puternică dorință de afirmare a teatrului în competiția națională.

— Teatrul dv. e angajat în această competiție?

— Am bucuria — pe care mi-o descifrez în modestia instituției noastre — că teatrului reșițean a început să i se recunoască valoarea spre care a tîns. În ultimii ani s-au realizat reprezentări apreciate de public și de presa de specialitate.

— În ultimii ani, unii dintre tinerii sosiți aici au și plecat...

— Probabil — sau sigur — nici în viitor nu vor rămîne toți. M-ar bucura dacă un actor ar fi promovat pe o scenă mai importantă, mai bine cotate ierarhic, dacă am lansa de aici personalități autentice. Dar m-ar intrista mult dacă un actor valoros al teatrului nostru ar pleca la un teatru unde încă nu trepidează, nu sună aceste apeluri, nu există această atmosferă de teatru despre care vorbeam mai înainte și pe care o creăm la Reșița.

— Să revenim, totuși, la posibilitățile afirmării și la barierele din calea lor...

— Am vorbit generos despre teatru pentru că-l iubesc. Cu pasiune. Și, cînd ești îndrăgostit, vezi mai puțin lipsurile iubitei. Sînt înarmat însă cu tot ceea ce este greutate în dezvoltarea unui teatru din ce în ce mai bun la Reșița, indiferent care ar fi ea. Foarte multe inițiative sînt împiedicate de lipsa sălii permanente de repetiții și spectacole. Exercițierea datoriei de factori educativi a mai multor instituții pe o singură scenă devine de la zi la zi tot mai anevoioasă. Trepidația vieții culturale reșițene din ultimii ani a dus la constientizarea necesității de a se construi un nou lăcaș de teatru. Dacă era luată mai devreme, această inițiativă putea sprijini azi împlinirile colectivelor, repertoriului, publicului...

— Prezența instituției dv. trebuie să fie — și a fost, dealtfel — vie nu doar pe scena de la sediul, în unele zile, ci permanent, în viața oamenilor muncii.

CRONICA FILMULUI

Panoramic

Ce au oferit cinematografele bucureștene spectatorilor, în ultimul timp, mai exact în săptămîna care s-a scurs?

Pe cele aproximativ 45 de ecrane ale Capitalei — 35 de săli propriu-zise și în jur de 10 grădini-cinematograf — informațiile din presă indică proiecția unui număr de 31 de filme artistice de lung metraj (incluzînd, printre acestea, patru pelicule de arhivă prezentate în cadrul Cinematotecii și excluzînd un însemnat număr de scurt-metraje documentare, sportive sau de desen animat). Trebuie să recunoaștem că, cifric, numărul este impresionant; valoric însă, chestiunea rămîne discutabilă. Să o luăm însă pe rînd.

Este îmbucurător că dintre cele 35 de filme de lung metraj, 10 sînt producții ale cinematografiei naționale; proporția vorbește de la sine. Criteriul programării totuși este cam ciudat, întrucît dintre aceste 10 filme, numai cîteva, cred, își merită, pe ecranele bucureștene, o proiecție atît de îndelungată: **DOCTORUL POENARU** (intrat dealtfel recent în premieră), **RĂTĂCIRE** și, pentru o anumită categorie a micuților spectatori, **MAMA** Elisabetei Bostan. În schimb **EDIȚIE SPECIALĂ**, **PROFETUL**, **AURUL ȘI ARDELENI** sau **SEPTEMBRIE**, filme valoroase și care, sînt convins, nu și-au epuizat numărul cuvenit de spectatori, au fost retrase...!? Poate pentru a fi reprogramate în sezonul estival, atunci cînd, din motive lesne de înțeles, nu vom beneficia, cel puțin cîteva luni de zile, de nici o premieră românească?!

Și, totuși, în afară de acest aspect, care sînt evenimentele cinematografice ale ultimului timp? Neîndoios, extrem de puține. Privind panorama titlurilor ultimei săptămîni, rețîm, cu stringere de inimă, cîteva: **UN OM CU IDEI** (mai ales, dacă nu chiar numai pentru extraordinara interpretare a lui Yves

Moment din piesa lui Horia Lovinescu, „Autobiografie”

— Mă bucur că la Reșița teatrul a devenit o necesitate a cărei recunoaștere se manifestă inclusiv în indicii de spectatori și cifrele de plan. Avem o stagiu permanentă în județ (o mai bună dotare a sălilor ar sprijini și mai mult eforturile noastre) și organizăm zăm turnee în țară. Sîntem, de asemenea, prezenți în colectivele de oameni ai muncii în numeroase ocazii.

— Ați avut, acum cîteva ani, un studio experimental și l-ați abandonat. Vă cunosc foarte multe inițiative și mai îndepărtate — inițiative încă nerealizate... Revin deci la observația anterioară.

— Sîntem și noi conștienți că nu facem destul pentru acest oraș foarte interesant, fără liniște, mereu altu modelator de conștiințe omenești, de valori material dar și spirituale, nu facem destul pentru oamenii acestui oraș, deci, cu cele 5 sau 6 premiere dintr-un stagiu și cu toată implicarea în alte evenimente artistice. Trebuie să dăm mai mult și mai substanțial să participăm mai decis în această neliniște a orașului în acest șantier de suflete. Pentru că m-ați întrebat de studio, de acest laborator de creație pentru actor și loc generator de idei dramatice, pot spune că nîm gîndim la o serie de spectacole cu adresă directă public, prin conținut și expresie scenică. Teatrul și mijlocul uzinei nu-i un lucru nou. Dar unde s-ar pute face el mai bine decît în Reșița? Spectacolele politice, document, estival sînt posibilități pe care le-am vrea fructificate. Ne tulbură, de asemenea, gîndul să înțiem — în prelungirea atitor festivalurilor care adu serviciul teatrului românesc (Oradea, Galați, Brașov, Bacău etc.) — un festival cu profil apropiat specificului orașului nostru, așadar, mediului industrial.

— Mai exact...

— Nu știu acum ce denumire ar putea avea, dar e limpede că el ar promova o dramaturgie autentic inspirată din acest mediu, ar sprijini deci și repertoriul încă neconvîngător în această sferă și nișă modalității teatrale mai aparte: teatrul în uzină, teatrul epic, poemul ori teatrul-document și alte forme dinamice, agitatorice, care să-l atragă pe spectator să-l implice în magma fierbîntă a vieții de azi.

GHEORGHE JURMA I

Montand ?); **ALT BĂRBAT, ALTĂ FEMEIE** (de fapt **ALT BĂRBAT, ALTĂ ȘANSĂ**) al lui Lelouch (care se menține — și foarte bine — și reprogramat cu insistență — tocmai pentru că este un foarte interesant film despre America, realizat cu ochii unui european); **DRAGOSTE ȘI STATISTICĂ**, și într-o oarecare măsură, **TRANSAMERICA EX PRESS** (mai ales pentru valoarea dialogului și cîteva situații comice luate separat de restul filmului). Cam puțin...!

Rămîne să mai semnalăm prezența „Zilelor filmului italian”, programate la sala „Studio” — fapt o retrospectivă selectivă a unor filme realizate de **Mauro Bolognini** în anii 1960... și totodată un recital **Claudia Cardinale**, alături de alți cîteva interpreți de seamă al cinematografului: **Marcel Mastroianni**, **Jean-Paul Belmondo**, **Pierre Brasseur**, **Lucia Bosè**, **Gina Lollobrigida**, **Pietro Germi**, **Philippe Leroy** ș.a. (unul dintre aceste filme a și fost programat la cîteva cinematografe din Capitală: **MATELLO**; inițiativa este lăudabilă).

În încheierea acestor rînduri, o constatare: cinematograful „Doina” din centrul Capitalei, a cărei direcție a fost preluată nu demult de către poet Ion Iuga, dovedește — așa cum altădată dovedea „Viitorul”, sub aceeași conducere — că atunci cînd un om informat și mai ales pasionat declară celei de-a 7-a arte ia în mîini repertoriul unei săli chiar și dacă pînă atunci destul de obscure, el se șeste să facă din această sală un veritabil lăcaș cultural. Iată, în acest caz, cum în săptămîna la care ne-am referit, la „Doina” s-au pîut viziona programe pentru copii formate dintr-o selecție a unor desene animate clasice semnate de **Walt Disney** de dimineață și pînă către prînz, după-amiaza fiind destinată maturilor prin acel extraordinar film sovietic numit **CHEAMĂ-MA ÎN DEPARTAREA LINOASA**. Asta fără a mai vorbi de acțiunile tineretului, sau de expozițiile de grafică pe care organizează conducerea acestui cinematograf în cîntă.

HORIA PATRAȘCU

RUBRICA MEA

România te iubesc!

Genul imnic, ilustrat în vechime de Pindar și în momentul preromantismului de Hölderlin, implică o deosebită facultate de entuziasm și manevrarea precută a hiperbolei, cu alte cuvinte o sinteză între încărcătura afectivă și simțul măsurii. Sint calitățile pe care le întrunește culegerea de versuri ale poetului progresist grec Iannis Manikas, **România te iubesc**, în traducerea Antei Augustopoulou-Jucan (Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978). Este o selecție din trei volume, primul cu același titlu, al doilea, **Din călătorie**, și al treilea, **Pacifică**.

Elogiul României se deschide cu poemul titular și continuă cu o închinare **Eroilor luptători de la 1848**, alta **Poetului român Tudor Arghezi**, apoi **Către muncitorul român, La aniversarea lui Dimitrie Cantemir, Lui Constantin Brâncuși, București, Cunosc o fată din Cluj, Feroviarilor români, Mătușa Mărioara, Dunărea, Mihai Eminescu, Cîntece pentru antifasciștii români, Partizanului român, Valea Prahovei, Moldova, Acest pod al lui Traian, În Delta Dunării**.

Varietatea subiectelor și a locurilor atestă o cunoaștere adâncită a țării, a culturii și a mișcărilor sociale de la noi, simpatia pentru culmile spiritualității noastre, dar și pentru aspectele familiale și intime, surprinse de pasionatul pelerin.

Iată cum este cîntată Capitala noastră :

„Spuneți-mi, prieteni bucureșteni, / putem făuri visuri / asemeni puilor de rîndnică / în clipele cînd își încearcă aripile? // Nu există prejudecăți. / Voi zbura peste frontiera / fără pașaport. / Cîntă bucurie, / cînd voi ajunge lîngă voi! // Națiunile noastre sînt înrudite, / sîntem rude noi grecii cu voi românii. // Soarele mă ajută, / nu lasă în-

serarea să vină, / pentru că mi-am încercat aripile / cu drag, fără prejudecăți. // Fermecător București, / oraș fericit, / mereu visez la tine. / O, București, / cel înzestrat cu înțelepciune și armonie!“

La lumina iubirii de oameni și de locuri, totul e văzut de entuziastul poet în culorile cele mai luminoase și mai vii. O notă intimă de înțelegere a durerilor celor umili străbate în micul poem **Mătușa Mărioara** :

„Mică e lumea și nemărginită gîndirea / și agale-agale păsește / pe cărarea care duce spre sat / mătușa Mărioara din Humulești. // Ca o zeitățe sfărîmată, / cu părul alb revărsat / pe umerii brodați ai ei / înaintează pe cărare. // Din depărtare se aude un cîntec / care risipește tăcerea solemnă. // De ani de zile, străbate ea ăst drum; / vine să se roage la mormîntul fiului ei“.

Poezia păcii, din ultima culegere, nu este declarativă, ci alătură oamenilor muncii (**Minerul, Modestei surori de caritate, Pescarul cel sărman**), luptătorilor (**Definutul, Antifascistul**), peisajelor și splendorilor vegetale, un incântător moment folcloric, cu specificul peloponesiac :

„Fetele din Karnesi / dansează pe dealul Cucului / lîngă bisericuța lui Ai-Iannis / și pletele lor blonde / flutură în vînt. // Au dansat sirtos, / balos și kalamatianos / și o fată frumoasă / cu rochie în dungi / conducea dansul. // Un cioban / dulce cînta din fluer, / iar fete și flăcăi / dansau strîns îmbrățișați. // Aprinde singele / vinul cel alb de Karnesi. // Cînd zorile trandafirii se-arată / se duc cu toții pe cîmp / să strîngă grîul blond. // Și apoi iar petrec cei din Karnesi / cu dansuri, cîntece și vin.“

Culegerea se încheie optimist și energic, cu un răspicat **Nu, violenței** și cu un cîntec însoțit : **Miine soarele va răsări pentru toți cei din Balcani**.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

P.S. Parcă era mai corect : **România, te iubesc !**

Domokos Géza la 50 de ani

Am uneori senzația că anumite cifre nu pot sta credibil lîngă anumite nume. Și într-adevăr, cine, afară de răceala detașată a calendarului, ar fi putut așeza cifra 50 lîngă numele lui Domokos Géza? Nici unul dintre cei care-l cunosc. Oricăruia i s-ar fi părut că ar comite o greșeală. Ținută falnică, bine încheagată, ca a unui efeb, debordînd de tinerețe, de energie și vivacitate, fire veselă, comunicativă, dinamică și întreprinzătoare, atentă cu cei din jur și prietenoasă, Domokos Géza este acum, cînd află că are 50 de ani, ca și cu trei decenii în urmă, cînd generația noastră era tînără și zveltă, puțin parcă să alege pe spicele grîului nesecherat ca Linos, fiul Uraniei, fără să le aplece. Copilăria generației noastre cunoscuse anii grei ai războiului care ne pîngărise țara, ne scerese pe cei dragi, ne împovărase pretimpuriu de griji și privațiuni. Apoi seceta, evocată magistral de Labiş pentru noi toți. Adolescența activă și visătoare s-a contopit organic cu anii romantici ai reconstrucției,

cu anii unui „ev aprins“, căruia i-am dat „a însuflețirii noastre vămă“, făcînd „să răsune valea de la Bumbești la Livezeni“. Au venit anii de studii și ai începuturilor literare. Scrisul militant devenise un mod de existență. Domokos Géza se afirmă ca unul dintre cei mai străluciți publiciști de limbă maghiară din România. Înzestrat cu un remarcabil simț al realității și cu un pertinent spirit de observație va fi reporter special la Előre, unde va ajunge redactor șef adjunct, va fi redactor șef la revistele Pionir și Ifjúmunkás și apoi directorul prestigioasei edituri Kriterion. A scris volume de publicistică, **A patra amintire**, note de călătorie : **Cel mai prețios salut**, a tradus excelent din limba română în cea maghiară, a creat un tulburător scenariu de film, a semnat numeroase eseuri și studii despre literatura în limba maghiară din România, a fost prezent în presa scrisă și vorbită impunîndu-se ca o personalitate distinctă. Împrejurările vieții au făcut să-l cunosc mai îndeaproape ca editor pasionat, plin de fantezie, întreprinzător, grijuliu cu tot ce se petrece cu cartea de la scrierea ei pînă la difuzare și citire chiar. Mulți confrăți întru editură se pot, cu folos, inspira din zelul, priceperea, pasiunea acestui arhitect de carte frumoasă, care în contextul atît de generos creat de politica națională justă a partidului și statului nostru socialist, se răspîndește în sute de mii de exemplare pînă în cele mai îndepărtate colțuri de țară, contribuind la continua întărire a frăției dintre toți fiii plaiurilor românești. O activitate utilă și frumoasă care întinde cu îndreptățire o floare în buchetul pe care vrem să îl oferim prietenului și colegului Domokos Géza, acum cînd, după evocarea atîtor realizări, credem și noi că a împlinit 50 de ani, dintre care mulți de muncă și împliniri.

ION DODU BALAN ■

Blaga... Muzica? De la Enescu încoace, nimic... Sculptura? Nici vorbă, după Brâncuși e gol... Și așa mai departe, cursiv, degajat, cu naturalețe și — de ce nu — credibilitate, se anulează totul. De ce să ne intereseze poetul X dacă tot nu se compară cu... (și urmează un nume mare), de ce să citim proza lui Y, dacă nu este ca... și urmează alt nume mare). O conștiință sigură de sine a mizeriei contemporanilor, a incapacității lor, alimentează aceste atitudini-tip, foarte răspîndite și care, în fond, trădează o tristă atrofie a spiritului. Cine prefăce pe Eminescu, Arghezi ori Blaga în inaccesibili termeni de comparație își justifică de fapt, și încă într-un fel nobil, suficiența, lenea, spiritul anticultural. Obtuzitatea ia un aer solemn, se exprimă prin verdicte irevocabile, numele mari sînt invocate în chip de ghilotină. Cei care procedează astăzi așa sînt înrîși succesorii celor care altădată au respins, cu aceeași dîrză opacitate, poezia lui Eminescu și apoi lirica lui Arghezi, pentru că nu semănau cu...

Obșnuința de a invoca pe clasici pentru a nega pe contemporani nu este nouă, dar forța de înrîurire i-a rămas considerabilă. Nu mai spun că aducerea clasicii în actualitate sub această formă autoritară și inhibitivă, dogmatizarea lor duc la transformarea tradițiilor în restricții și a impulsului creator în sterilitate virtuozitate; mai important mi se pare efectul psihologic la nivel social, implicat în indemnul la apatie spirituală, pe care îl determină invocarea clasicii în chip de piscuri intangibile.

De cele mai multe ori declarata conviețuire cu clasicii ascunde însă o meschină, penibilă ignoranță, o necunoaștere flagrantă a realităților culturale și artistice contemporane. Cînd cineva respinge cu vehemență poezia de azi invocînd un clasic trebuie să înțelegem de fapt că n-a mai deschis de multă vreme o carte de versuri — nici măcar a invocatului clasic.

MIRCEA IORGULESCU ■

CRONICA LITERARĂ

Valeriu Armeanu:

„Lanul cu vedenii“

Ultimul volum al lui Valeriu Armeanu evidențiază preocuparea pentru decorul halucinant mitic al satului, proiectat în copilărie. Ipoteză pur lirică, satul devine astfel un refugiu sentimental. Poetul n-are amintiri obișnuite, ci „vedenii“ — adică închipuiri provocate de introspecție. Numai aparent el revine trup și suflet în trecut, de fapt se reîntoarce în sine însuși. Imaginile corespund acestei

răsfrîngerii interioare, încît tabloul e compus mai mult din metafore decît din detalii concrete. Uneori se revendică de la un fel de suprarealism magic, de figurație vag folclorică. Rezultă nu atît un univers inedit cît o viziune insolită, autentică totuși — din moment ce nu elimină prin idealizare contrastele. Cele două registre fundamentale sînt nostalgia și spaima. Primele versuri anunță exact ce se va întîmpla în întregul volum : „Sînt încă umede / aceste icoane de fum / în care bat herghelii... / O secetă / despre care ne vorbea cîteodată mama / cu ascunse fetișuri / ce se iveau / la lumina lămpii. / Racle au curs pe rîu / cu oseminte cu tot. / Dar oamenii aceia, costelivi, / cu tălpile goale, / scuturînd sudoarea prin grîu? / Parcă ieri s-a petrecut totul, / într-o umbră spaimă / cu gura strepezită de griji.“

Lumea aceasta pare un eden vrăjit, culegerat de fantasmă și duhuri. Totul vibrează ca o procesiune de lumină. Se conturează un tărîm autohtonizant : „Se aude lumina / cum își sparge stupii-n pămînt... / la răsplintii / fumegă buturuga cu miere.“

Lucrurile s-au despuiat de orice materialitate. În focul lor poetul pune parcă amintirea unor cuvinte cîndva pierdute, „stîburi, în fond, calcinate de vreme“. Frapant acest amănunt. Poetul nu disprețuiește cuvintele. Încearcă doar să le revitalizeze metaforic, invocîndu-le deodată cu basmul copilăriei. Ceva anume îl îndeamnă pe poet să exclame : „Cuvintele, / o, ce animale de pradă...“. De fapt, aproape totul e paradoxal în poemele lui Valeriu Armeanu. Fabulosul bunăoară irumpe în plină notație prozaică : „Îl simt pe tata / cum trece cu felinaru' / la cai, / mirosul de ovăz / le umflă nările, / iar Vircolacii / stau de vorbă cu mama / în tindă.“ De magia populară ține oarecum și simbolismul șarpelui sau al Scorpiei. Șarpele e un semn rău, aduce moartea. Poetul valorifică deci numai sensul global, etic. În timp ce „Scorpiea“ e asociată unui personaj livresc : riga Crypto din cunoscuta baladă a lui Ion Barbu. Umedul însă, crepuscularul reprezintă doar accidente în tărîmul imaginat de poet. Cu mult mai multă insistență acesta aciamă lumina. Aspiră la o mitologie (poetică) solară : „În văzduh cîntă / luierii de lumină, / alcoave de ger / ai săltat către ziuă / sau poate o plămădă de aștri / vorbea despre viața de vie.“ Totuși, nu în registrul serafic reușește să fie convingător poetul. Mai viguros ni se pare în acest ritual păgîn de purificare : „Femeile se rugau să vină ploile, / ploile o să spele totul, ziceau, / și iarba mirosea ca o burtă de ciine / ce se stropește cu var / și se-ntinde pe gard / să mai gonească din molime“. Metaforele sînt la fel de căutate și aici. Nu și obscure.

Memoria justițiară nu-l lasă pe poet să-i uite pe cei care s-au ridicat „împotriva foamei și a stăpînilor“. Iată un poem demn de luat în considerare : „I-am văzut la margini de rîu / crucificați și goi, / miroseau a mere și-a fin, / în pieptul lor cînta o cîteră / ca un vînt. / Iarna îi bătea cu piroane de cîlți / peste moarte, în cămăși / le cădea cîte-o grindă de plîns. / Stîlparele ce cu verdeața lor / ne prejmuie, ce cu negura lor / se scutură pe pămînt. / Era trupul lor tînăr / și bun de uns dragostea unei nopți... / N-am să uit / atît de repede plugul / care-a scos tîgvele pe miriști.“ Poetul înalță strămoșilor eroi un imn de pomnire veșnică. Ei n-au murit. Fînța lor s-a risipit toată în roadele și miresmele pămîntului. Imaginile de astă dată sînt mult mai spontane.

Veghea poetului se împlinește însă în cuvînt și inspirație. Aici, în caligrafia versului, se consumă toate elanurile conștiinței sale. În ciuda arhitectonicii uneori contorsionate, poemele par scrise curat și mai ales frumos (pînă la calofiliile). Aerul ușor ermetic provine din insolitul asociațiilor. Este aici și mult rafinament, notă ce parcă se accentuează de la un poem la altul. Explicația trebuie căutată în asemănarea izbitoare (de registru liric) a metaforelor. Ceea ce la început e de-a dreptul șocant după un timp se banalizează și devine apoi curată stereotipie (metaforism previzibil). Dar a scrie în maniera propriei tale maniere este un lucru permis întrucîtva în poezie. Rămîne ca opera viitoare să confirme maniera însăși. Deocamdată «vedeniile» lui Valeriu Armeanu ne captivează mai puțin prin „frumusețea“ lor și mai mult prin substratul existențial sufletec, ce ne înfioară cu adevărat : nostalgie, mister, spaimă.

CORNEL MORARU ■

OPINII

Opacitatea în literatură

Nu despre vandalisme pornite din minți întunecate vreau să vorbesc. Manifestări extreme, acestea ne contrazic în primul rînd sentimentul de firesc și de normalitate, obligîndu-ne la o dezaprobare totală. Spiritul nostru este violentat cînd aflăm că un ins pătruns într-un muzeu a sfîșiat o pînză celebră : va fi fost cu siguranță, ne spunem, un alienat. Un dement ; ceva ieșit din comun, în orice caz. Formele aberante ale anticulturii sînt de obicei acte spectaculoase brutale, **evenimente** ; influența lor este limitată, dincolo de șocul emoțional pe care îl provoacă nu se află nimic. În schimb, trecem cu îngăduință sau cu nepăsare pe lîngă infinit mai numeroase forme inofensive ale spiritului anticultural, provenite din insinuarea acestuia în gesturi mărunte, în atitudini banale, în reacțiuni obișnuite, atît de obișnuite încît au ajuns să pară normale sau măcar acceptabile. Dar cu adevărat „eficiente“ — o eficiență în sens negativ, desigur — acestea sînt. Prin ele se creează o mentalitate, se determină o opinie supraindividuală, o stare de spirit. Cu atît mai ușor cu cît cel mai adesea este încurajată înclinația spre comoditate, spre o pasivitate încîntată de sine. Înnoibilată : o lene cu fumuri, „superior“ motivată.

Unul din cazuri îl reprezintă ignorarea de către unii a valorilor contemporane, dacă nu chiar disprețuirea lor, sub pretextul unei admirații nețărînite pentru cultura „clasică“. Se afectează o existență orgolioasă și cu aspect inchizitorial, de la înălțimea căreia sînt respinse cu un simplu gest cărțile, spectacolele, revistele, expozițiile, concerzele de astăzi, considerate inferioare în raport cu acelea de „altădată“. Poezia contemporană? Ar fi ceva, dar nu se compară cu Eminescu, Arghezi,

Soarta unei tinereți, în hățișul meschin al unor ambiții

Într-o scrisoare adresată redacției, tinăra muncitoare Elena Baghiu, de la Întreprinderea de stat AVICOLA Piatra Neamț, se plinge că persoane cu munci de răspundere din unitate au față de ea atitudini necorespunzătoare, iar conducerea întreprinderii — sesizată — în loc să intervină ferm pentru normalizarea atmosferei a luat măsuri netemeinice și nedrepte tot împotriva celei care reclama.

De curând, am fost la Piatra Neamț și am încercat să limpezim mai multe împrejurări legate direct de acest caz. Directorul Nicolae Dobrin și inspectorul de personal Vasile Sava ne-au pus la dispoziție un dosar încărcat și nu mai puțin incurcat. Încărcat **deși**; incurcat mai ales **pentru că** — așa cum spuneau interlocutorii — mai multe documente au fost luate (!?) cu ocazia unor anterioare verificări ale situației Elenei Baghiu, verificări însoțite de răscolirea aprigă a hîrtiilor. De la 1 noiembrie 1973 pînă la 20 aprilie 1976 E.B. a desfășurat activitate de laborant în cadrul centralei termice. O adevărată cu nr. 1315 din 26 octombrie 1977 precizează: „sus-numita a urmat un curs de muncitori laboranți, timp de 8 luni, în anul 1974—1975, pentru care nu i s-a putut elibera certificat din cauză că acest curs nu trebuia făcut la nivelul întreprinderii noastre”. Cam așa și cam de pe atunci se pare că au început nemulțumirile Elenei Baghiu, care, dacă se împleteau cu vreo absurditate, se înțelegea împede că aceasta nu venea de la ea. Ni s-a spus că, întrucît acel curs n-a fost aprobat — **după ce se desfășurase timp de opt luni!!!** —, cei care l-au urmat au fost asimilați altui curs, pentru meseria de **operatori în abatoare de păsări** și au primit această calificare. În ce o privește pe E.B., ni s-a prezentat procesul-verbal al comisiei de încadrare și promovare a personalului care îi acorda amintita calificare, la **6 septembrie 1977**. De neînțeles, schimbarea situației figurează în carnetul de muncă **începînd cu 1 iulie 1977**. Ce să ne mire mai întîi?

În anul 1975, din iunie pînă în octombrie, E.B. a urmat și absolvit, la Centrul teritorial de calcul electronic Piatra Neamț, un curs de perfecționare, fără scoatere de la locul de muncă, în specialitatea: controlor de date. De aici au pornit însă alte nemulțumiri ale ei. De ce? Pentru că, la Avicola, i s-a pretins să-și plătească școlarizarea. A depus la casierie vreo 2000 de lei, ne spun funcționarii unității, pentru că așa s-ar fi înțeles cu ei. Directorul Nicolae Dobrin ne spune că numai în aceste condiții a acceptat s-o „ajute” să urmeze acel curs. Cît despre vreo adresă oficială prin care întreprinderea să fi cerut înscrierea ei și să-și fi asumat vreo răspundere, precizează apăsător N.D., nici pomeneală. Nu i s-a eliberat decît o simplă adeverință că lucrează aici. Și totuși, la C.T.C.E., surpriză. Am găsit atît adresa nr. 1297 din 19 martie 1975, cît și **comanda pentru școlarizare** din 1 iunie același an, amîndouă privind-o pe E.B., amîndouă semnate nu numai de contabilul șef dar și de însuși directorul Nicolae Dobrin, amîndouă conținînd precizarea clară că întreprinderea se obligă să suporte cheltuielile.

În aprilie 1976 conducerea desființează, printre altele, și postul Elenei Baghiu, care este redistribuită într-o muncă necalificată. „Ea cerea mereu să lu-

creze în laborator, ne relatează directorul. Acolo, însă, nu avem decît trei posturi, ocupate de un biolog cu studii superioare, un subinginer chimist și de Nela Harja, absolventă de liceu ca și Baghiu. Întîmplător Nela Harja este cumnata mea, dar era deja atestată în meserie cînd i s-a desființat postul Elenei Baghiu”. Am stat de vorbă cu cumnata directorului, pe numele ei întreg Petronela Harja. S-a încadrat la Avicola în vara lui 1974. Aici a devenit laborantă, ne spune, în urma unui examen susținut în **octombrie 1977**. Iată, deci, nu numai că întîmplător este cumnata directorului, dar că „întîmplător” acesta ne spusese alt neadevăr și că, de loc întîmplător, E.B. avea motive să fie nemulțumită. Într-o atmosferă din ce în ce mai tensionată, aceasta a îndeplinit mai multe activități. Pe de o parte ea reclama că e tratată incorect, pe de alta conducerea se străduia să arate că sesizările ei n-au temei, că e o reclamație magioacă și, în sfîrșit — pentru că nu înțelegea să tacă o dată — că e pur și simplu nebună. Nu știm cine a spus întîi un asemenea lucru, dar, în discuțiile purtate recent, inspectorul de personal Vasile Sava l-a repetat cu o stăruință obsedantă, subliniind că va susține asta în fața oricui, pe motiv că Elena Baghiu vorbește ireverentios și cu colegii și cu șefii, că nu se mai poate purta dialogul ei cu conducerea, cu cei care se străduiau să arate că nimic din ce spune nu este îndreptățit, fiind vorba de o sărmană ființă care nu știe ce vrea. „Noi am avut grijă de ea, ne spunea Vasile Sava. La început ne-am speriat, ne teamam să nu facă ceva necugetat. Mereu o supraveghea cineva. Dacă se suia într-un tren, cineva urma după ea. Vă spun, aveam grijă de ea. Dar ea își bătea joc de noi, zise așa doar să ne sperie, nici nu se gîndea să facă vreo trăznăie. Ne țineam după ea degeaba”. Aflăm că pînă la urmă s-au considerat jigniți și s-au supărat și mai tare tot cei care spusese că e nebună. În ciuda grijii nemai-pomenite care i se purta — după spusese lui Vasile Sava — ea a fost mereu admonestată, a fost sancționată administrativ și s-a ajuns la desfacerea contractului de muncă, decizie pe care justiția a desființat-o ca netemeinică și nelegală. Directorul ne-a mărturisit că s-a bucurat de această soluție, pentru că astfel E.B. ar fi putut să vadă bine că el n-are nimic împotriva ei. Mărturisim că n-am descifrat o asemenea logică. Fapt este că încercările de loie loiale — ale unor persoane din conducere, care ați văzut, **ii purtau de grijă** — insistența de a o discredită continuă. Elena Baghiu posedă o declarație, datată 1 martie 1978, a medicului Eulalia Negoită de la dispensarul „Zorile noi”, care atestă „pe propria răspundere și nesilită de nimeni că, pe la jumătatea lunii ianuarie 1978, a venit tovarăsa Gheorghe Elena, muncitoare la Avicola, la dispensar și mi-a cerut să-i dau un bilet de trimitere precum că tovarăsa Baghiu Elena este nebună. A spus că a fost trimisă de cineva din personalul de conducere al unității. Menționez că de față erau și alți marmoratori printre care tov. soră Iancu Maria”. De la Elena Gheorghe am aflat că cel

care dorise biletul de trimitere era Vasile Sava. În toamna anului trecut, insinuările despre Elena Baghiu, bine prezentate, au alarmat chiar organele județene ale Ministerului de Interne. Iată ce ne-a relatat maiorul Petre Anton, care s-a ocupat de caz: „Noi am stat de vorbă cu ea și numai nebună nu putea să pară. Era pusă la munci necalificate, chiar la măturat. L-am chemat și pe director, sperînd că o discuție calmă cu amîndoi ar putea îmbunătăți atmosfera. A sărit ca ars, că de ce să fie chemat el, director, pentru o... iertați-mă că nu repet cuvîntul extrem de jignitor. Refuza orice dialog cu ea. Apoi, după desfacerea contractului de muncă, stătea pe sală, la ușa directorului zile întregi nemîncată, ca vai de lume, pentru că nu stăteau de vorbă cu ea. I-am propus să mergem împreună la spital, ca oameni de specialitate să-și spună părerea, iar dacă nu este bolnavă, s-o scăpăm și de insinuările de care se plîngea. A fost o discuție rezonabilă, că între orice oameni normali. A acceptat bucuroasă, sperînd lămurirea lucrurilor. Am fost la spital. Nici vorbă de boală. Ea a continuat să fie liniștită în societate. Cei de la întreprindere spun că e rea. Eu vă spun însă că, într-o măsură și nu în mică măsură, ei înșiși au făcut-o rea”. Am consențat această părere — la care faptele ne determină să subscriem — pentru că este opinia unui om ponderat, cu o bogată experiență în meseria lui care înseamnă în primul rînd omenie, un om care cunoaște bine cazul discutat. Cît privește internarea Elenei Baghiu, trebuie să spunem însă că a durat una sau două zile, — nu se știe precis — întrucît a plecat din spital fără știrea medicului. Ea declară că cineva, care i-a înțeles situația, i-a dat haifele și a îndemnat-o să-și vadă de treabă. N-a mai revenit niciodată și din cele de mai sus se înțelege de ce nici n-a mai adus-o nimeni. Ancheta socială preconizată de medic n-a mai fost întreprinsă. Ca să completăm, fie și parțial, această lacună de cunoaștere, am ajuns în satul Săvinești, în care locuiește reclamanta cu părinții. Cu atît mai mult cu cît E.B. a mai avut și alt necaz. Buletinul de identitate, care i se reținuse cu bucuria internării, a fost trimis postului de miliție din Săvinești ca să-i fie înmînat, dar l-a primit peste circa o lună de zile. A fost nevoită să facă mai multe memorii pentru asta. Două răspunsuri primite ulterior precizează fiecare cite o altă zi în care l-ar fi primit, iar într-unul din dosarele pe care le-am văzut în cursul documentării am găsit un document care indică — culmea! — o a treia dată, deci o a treia variantă. Este împede că cineva n-a procedat corect pe această filieră.

Primarul din Săvinești, Ion Căciuleanu, și colaboratorii săi, ca și învățătorul pensionar Nicolae Pîrloagă ne-au spus că este vorba de o familie foarte liniștită, de oameni așezați și harnici cu care nimeni n-a avut vreodată de furcă. Părinții au crescut în omenie, opt copii, dintre care unul este profesor, altul student, toți sînt foarte la locul lor, iar Elena e ascultătoare, îi ajută pe ai săi, în fiecare an își face concediul muncind alături de ei. Primarul ne-a condus la familia Baghiu. Acești părinți țărani ne-au spus cu tristețe cum fiica lor era căutată și chemată la postul de miliție. „Ziceau că vor să-i dea buletinul, dar

cei care veneau la noi oare nu-i puteau aduce ei și, mai ales, în liniște? Într-o viață de om era pentru prima dată cînd, în văzul vecinilor, ne băteau în poartă oameni în felul ăsta. Nu e greu să înțelegeți ce era în inima noastră. E și ea fată, urmează să-și facă un rost. Și doar ne-am crescut toți copiii și drept și cinstit, oricît de greu ne-o fi fost, numai să-i vedem oameni de omenie la casele lor”.

Nu de mult, Elena Baghiu s-a înscris bucuroasă la un test în vederea selecției lucrătorilor unui oficiu de calcul al Consiliului popular județean, care tocmai se înființează. A fost declarată reușită. Cu toate acestea i s-a spus că nu i se poate cere transferul. Pentru că de această problemă se ocupa tovarășul Constantin Marcu de la Oficiul de personal și învățămînt al Consiliului popular județean, i-am cerut sprijinul ca să înțelegem tîlcul acestei neasteptate întorsături. Cu extremă solitudine, ne-a explicat că el trebuie să țină seama, așa cum spun prevederile legale, nu numai de calitățile profesionale ale omului, ci și de recomandările colectivului în care a mai lucrat. Ne-a arătat un dosar în care a centralizat documentele necesare.

— Ce spun recomandările de la Avicola?

— Nu le avem în dosar. S-au obținut verbal.

— Cu cine s-a vorbit?

— Nu știu.

— Cine a discutat cu cei de la întreprindere?

— Nu știu. Ceea ce știu este că, după ce le pe care le-am aflat despre ea, nu-i putem cere transferul.

Întil să comentăm cele de mai sus.

Zilele trecute, la Centrala pentru producția avicolă din cadrul Departamentului agriculturii de stat al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, am discutat întreaga poveste cu tovarășul director general Stan Țîrlea. Iată ce ne-a spus în concluzie: „Nu s-a procedat bine. E clar că directorul a vrut să scape de ea. Ceva s-a sesizat și la noi. Această dorință și intenție au existat. Este incorect că i s-au luat bani pentru calificarea la care a fost trimisă. Noi avem o părere foarte bună despre director, iar unitatea de acolo este una din cele mai bune. Nu trebuie să atingem neapărat prestigiul acesteia. Unde s-a greșit vom interveni să îndreptăm, cu grijă și cu omenie. Directorul greșește cînd crede că „a terminat cu ea”, că a făcut „tot ce putea face”, cum mi-a spus și adineori, la telefon, în prezența dumneavoastră. Nu este adevărat. Sigur că ea nu mai poate fi calmă. Nu trebuie să i se tolereze abateri de la disciplina muncii, dar cum înțeleg că va rămîne tot la noi, la Avicola, vă asigur că mă voi ocupa personal de acest caz. Voi merge acolo, voi sta de vorbă liniștit cu ea, voi vorbi cu tot colectivul său de muncă, să înceteze toată zizania în jurul acestei fete tinere care trebuie să-și facă un rost în viață. Ne vom îngriji să aibă în jurul ei o atmosferă de calm, de echitate, s-o integrăm cu căldură în colectiv”.

Pentru cei care a cercetat un caz ca acesta, asemenea cuvinte și o astfel de intenție aduc evident bucurie. Singurul lucru important însă rămîne materializarea acestei intenții în viața muncitoarei Elena Baghiu, și a colectivului întreprinderii, pentru că ambițiile care generează inechități nu pot avea decît efecte nedorite și în cadrul acestuia: Așteptăm încrezători că se va proceda cu tact și cu liniște. În ceea ce o privește pe tînără. Dar față de cei care-și permit, încălcînd legile, să amărască viața unui om tot în liniște să așteptăm?!

DORIN GHERGHINESCU

COSTEL BADEA :
„Bobul de mazăre”
(ceramică
glazurată)
Fotografie de
A. MIHAILOPOL

IMI PUN SUFLETUL

imi pun astăzi
sufletul pe masă
priviți-l bine
e negru
negru ca smoala
recunosc
dar al vostru
n-are petece
e curat
ca roua
știți
dacă s-ar putea
spăla sufletul
numai odată pe săptămână
cum te speli pe git
și urechi
atunci n-ar fi
în lumea aceasta
atît noroi
și putregai
război
și vai

NIKOLAUS BERWANGER ■

În românește de
ANTON PALFI ■

Suflet locuibil

Mă interesează ce fac
cu ferestrele, ferestrele
sufletului meu locuibil !
Cînd le deschid către copilărie
zmeiele năvălesc multicolor
și asupra mea se repede
insulara fericire a dimineților ;
și dacă, printre altele,
este toamnă
le deschid larg
— parcă păcătuind —
spre un măcel al culorilor ;
pe muchia lor ruginită
se sprijină marea grea de
plăceri...
— Este posibilitate de ploaie-n
cetate !
Și îndrăznesc nebunia
ferestrelor deschise de tot
ca o revoltă.

ANA FENOUGHEN ■

Un festival de două ori omagial

FESTIVALUL
„MARIA TĂNASE“

S-a rotunjit un deceniu de cînd Craiova revindică, la întretăierea primăverii cu vara titlul de capitală a cîntecului folcloric. A cincea ediție a Concursului și festivalului interpretelor cîntecului popular românesc „Maria Tănase“ se află în plină desfășurare și, dincolo de deceniul care se împlinște de la instituționalizarea acestei prestigioase manifestări artistice, este bine să ne reamintim că, peste puțin timp, se vor împlini de asemenea cincisprezece ani de la trecerea în neființă a celei ce a fost chiar Maria Tănase. Iată de ce, de două ori omagială fiind, această ediție a concursului și festivalului de la Craiova, organizată de Consiliul popular al județului Dolj, în colaborare cu Consiliul Culturii

și Educației Socialiste, Uniunea compozitorilor și Radioteleviziunea română, în cadrul Festivalului național Cîntarea României, revindică atenția noastră cu precădere.

Ea se impune în primul rînd — ne-a spus tov. Ion Cetățeanu — vicepreședinte al Consiliului popular județean, printr-o amploare fără precedent: participă la concurs și festival soliști vocali și instrumentiști din toate județele țării, folcloriști renumiți, creatori populari, artiști profesioniști, orchestre repute de muzică populară. Astfel, nu facem decît să subliniem ceea ce se cere cu adevărat subliniat: generozitatea cadrului organizatoric. Pe parcursul unei săptămîni

frenetice ne vom întîlni aici, la Craiova, cu Florica Bradu, frații Petreș și Dumitru Fărcășu, cu Benone Sinulescu și Ileana Sărăroiu, cu Maria Ciobanu și Gheorghe Roșoga, cu Maria Cornescu și Tudor Gheorghe, cu Angela Stoican, cu numeroși alți interpreți a căror viață se mistuie sub semnul perpetuării unei nobile tradiții și, înainte de toate, ne vom întîlni cu schimbul de miine al acestor momente de culme ale artei interpretative folclorice românești contemporane. Un juriu format din personalități de prestigiu, sub președinția de onoare a prof. dr. Petre Brîncuș, președintele Uniunii compozitorilor, rector al Conservatorului „Ciprian Porumbescu“, curînd va decide. Înainte de decizia acestui juriu, Craiova ne întîmpină, între 28 mai și 3 iunie a.c., ca o veritabilă capitală a cîntecului popular românesc. După decizia acestui juriu, sintem convinși de acest lucru, cîntecul popular românesc, perspectiva lui mai bine spus, își va adăuga un nou orizont.

I. OLTEANU ■

P.S. La Craiova, Concursul și festivalul interpretelor cîntecului popular românesc „Maria Tănase“ se află în plină desfășurare. În avanpremieră, duminică, în Bănie s-a deschis tradiționalul tirg al creatorilor populari. În numărul viitor revista noastră va reveni cu amănunte.

FĂRĂ PREJUDECĂȚI... ■

Ciobanii mari din Novaci și viața lor scrisă pe un carnet de 1 leu

Între multele lucruri pe care le duce cu el ciobanul se află și un carnet ieftin, de un leu, pe care-și notează oate cheltuielile, încă de la plecarea, începînd cu lista alimentelor luate de-acasă. Iată ce-și mai nota Gheorghe Popescu, cioban cu 125 de oi din Novacii Forjului, în iarna trecută :

- 15 lei piine Hațeg.
- 20 lei baterii.
- 30 lei rachiu.
- 33 lei baterii (semnalizări).
- 55 lei piine din Arad.
- 10 lei bere.
- 30 lei telefon Mariei.
- 78 lei sare (Tohanu Mare).
- 2070 lei porumb.

Intră, cum se vede, și telefonul printre cheltuielile iernatului. Răsfoind citeva carnete, ne-am oprit mai cu seamă la apitolul „telefoane“, a fost nu numai pentru a dovedi în felul acesta „modernizarea“ transumanței ori grija pe care ciobanii o poartă celor de-acasă — ucruri firești, cum zicem — ci pentru a da de înțeles faptul că viața oierilor nu mai e atît de simplă ca altădată și că idila păstoritului care ne încredința, în cărți și din amintirile celor mai bătrîni, că turmele ar fi putut cobori la iarnă pe oriunde ar fi pofit stăpînii lor, s-a încheiat definitiv. Și un cioban are nu cunoaște legea, riscă să-și piară chiar turma. Novăcenii, care din sepmbrerie pînă la începutul lunii mai, bat rumurile Timișului, Aradului, Caraș-neverinului și Doljului, au, pe-acolo unde trec, și unele neazuri, și cu oate că sînt prudenți și chiar temători — după cum ne spunea Ioan Grecoiu, secretar adjunct al comitetului orașesc de partid — trebuie să credem că unele și le mai provoacă și singuri.

Obiective sau subiective, aceste neplăceri se abat peste turma ciobanului și iau cel mai adesea forma amenzii. În zilele acelea, în carnetul lui numărul telefoanelor se înmulțește vizibil. Aron Pienaru, unul dintre ciobanii „mari“ ai Novacilor, avînd înscrise la primărie 265 de oi, a avut în iarna trecută supărări pe la Comloșul Mic, în Timiș. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să dea telefon nevetei sale, Vioreica. Aceasta a dat fuga la Consiliul popular, să se plîngă și să ceară ajutor, iar primarul Victor Digulescu, om de inimă, a telefonat la rîndul său directorului general al Direcției agricole județene Gorj, Valeriu Olaru. Acesta, din cite ni se spune la Novaci, ar fi luat legătura cu o-mologul său de la Timiș, pentru soluționarea dreaptă și fără patimă a problemei. Tot Consiliul popular Novaci, ni se mai spune, a înaintat adrese către Direcția agricolă județeană Timiș și către C.A.P.-ul și primăria din Comloș. Ce mai aflăm, în legătură cu cazul acesta, de la Pantelimon Todea, inspector șef al serviciului financiar al primăriei Novacilor, el însuși oier, în tinerete, pînă să-și completeze studiile la seral și să-și schimbe meseria : „S-a zis că Pienaru le-ar fi stricat niște grîu și niște iarbă, și că paguba ar fi destul de însemnată, deși Aron zice că e mult mai mică, și chiar a cerut o expertiză. Dar, oricît s-ar dovedi că e paguba asta, părerea noastră este că el trebuie să plătească în bani iar oile să-i fie puse în libertate, fiindcă, dacă vor fi ținute în sechestru, mai mult fără mîncare și fără apă, se alege și Pienaru fără turmă iar C.A.P.-ul fără despăgubire“. Alți doi oieri din Novaci, Gheorghe I. Călugăru și Gheorghe Pienaru, care au iernat prin sudul județului Dolj la Cioroiși, lîngă Băilești, au avut neazuri pentru că — după cum ne spu-

nea același interlocutor, fără a-și ascunde mirarea — „au distrus niște coceni în miezul iernii“. De fapt, în cazul lor, povestea e mai complicată. O relatăm așa cum am auzit-o. Pe 6 ianuarie a.c. primul a plătit, cu chitanță, către C.A.P.-ul Cioroiși 5 040 lei, iar al doilea 3 360 lei, pentru învoirea localnicilor de a li se permite accesul — ca să zicem așa — cu turmele, pe pămîntul pe care probabil degerau cocenii aceia. Mai tîrziu, însă, pe 5 februarie, comisia de judecată a C.A.P.-ului care-și lăsase cocenii pe cîmp — raportase „eliberarea terenului?“ — „reține că pîrîții Călugăru Gheorghe și Pienaru Gheorghe din Novaci, județul Gorj, cu cele 700 bucăți oi personale au distrus 100 hectare coceni, deși nu sînt membri cooperatori și deși li s-a atras atenția să părăsească terenul C.A.P.-ului“. Am citat din hotărîrea comisiei care stabilea ca fiecare cioban să mai bage mina în pungă și să dea încă 4 000 lei. Ar fi să mai adăugăm că hotărîrea trimisă primăriei Novacilor a fost primită cu nedumerire — „cum adică au distrus deși nu sînt membri cooperatori ? dacă ar fi fost, ar fi avut dreptul ? — iar răspunsul către C.A.P. Cioroiși a fost cel convenit : „Nu putem confirma debitele solicitate intrucît nu sîntem în posesia unui titlu executoriu rămas definitiv, așa cum prevede art. 1 din Decretul 221/1960“. Semnat și ștampilat...

Întelegem acum de ce își notează în carnetele lor „telefoanele“, „cărțile postale“ ori „vederile“, și cită dreptate avea Maria, soția lui Gheorghe Popescu — din al cărui carnet notam la început — cînd ne spunea că ei, bărbății plecați cu turmele, „stau cam fugiți“. E vorba despre „ciobanii mari“, cum li se spune, care la Novaci sînt vreo 150 și au, cu totul, cam 17 000 de oi.

— Nu era ușoară viața oierului !, ne spune, cu un gest din care puteam înțelege multe, Pantelimon Todea, inspectorul financiar. Dar acum, odată cu înființarea Asociației crescătorilor de oi, aceste neazuri or să dispară...

— Intr-un fel, a adăugat Gheorghe Arcanu, secretar al Consiliului popular, ei erau și pînă acum asociați. De ani de zile s-au învățat să meargă unii cu alții, în grupuri. Filimon Chiriac, Gheorghe Taban, Nicolae Vădeanu și Mihai Băiescu merg întotdeauna vara în muntele Setea Mică și iarna în părțile Nădlacului, pe lîngă Arad. Dumitru și Gheorghe Ciortea, Ilie Ionescu și Ion Vărzaru pleacă după 21 de mai și se întorc după 20 de august, și citeva zile mai tîrziu, după ce îmbăiază oile, iau calea Felnacului, tot prin partea Aradului. Sînt mai multe grupuri din astea. Mai notați și pe cel al lui Ion Păpurică, Ion Burghiu și Caragel Sîiu, care stau vara în Pravețul Mic, lîngă obîrșia Lotrului, și ierneză pe la Birca Doljului. Ei au fost primii care s-au înscris în asociație. Fîindcă acum e cu totul altceva. Despre avantajele pe care le au ca membri ai acestei asociații a cărei înființare s-a hotărît la congresul țărînimii n-a fost nevoie să le vorbim de două ori. Au înțeles de prima dată. Bineînțeles că le-a plăcut că nu vor mai duce ei, pe poteci, cu măgarii, îngrășămintele chimice pînă pe munte, ci fertilizarea pășunilor se va face cu avionul. Și le-a plăcut și că vor beneficia de pensii, potrivit celor hotărîte de lege. Dar, înainte de toate, ei s-au declarat foarte mulțumiți de un alt punct al statutului asociației, acela care vorbește de „organizarea, cu sprijinul organelor agricole județene, a transumanței“.

DUMITRU ELIADE ■

Mă numesc **Marcel Căluș** și sint student la Facultatea de construcții hidrotehnice din cadrul Institutului politehnic Iași. În unul din numerele revistei dumneavoastră din luna decembrie, la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, a apărut o scrisoare a tatălui meu prin care vi se aducea la cunoștință situația neașteptată a unei burse la care aveam dreptul. Situația s-a rezolvat favorabil pentru mine, acordându-mi-se o bursă excepțională atât pe primul cit și pe al doilea trimestru. Țin să mulțumesc pe această cale conducerii facultății și Institutului politehnic Iași pentru modul în care mi-a rezolvat această problemă.

Mă numesc **Maria Dumitru**. Locuiesc în București, strada Drumul Taberei 25, și doresc să vă prezint un caz interesant: unul din frații mei, în vîrstă de 40 ani și tată a doi copii, s-a îmbolnăvit de icter mecanic și la data de 2.09.77 a fost operat găsindu-se „pancreatită cronică cefalică”. După operație icterul se reduce, evoluția generală este foarte bună. La data de 4.11.77 se reînfernează pentru control și se observă o stare generală bună, revine pofta de mîncare, ia în greutate. Din 15 decembrie 1977 au început niște dureri lombare puternice care la început au fost considerate ca simple răceli sau reumatism. La data de 5 ianuarie a.c. duc o probă de singe la inginerul chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița care îmi spune: este un cancer în faza 1 spre 2 de natură traumatică. Desigur, m-am intristat, mai ales că era al treilea caz în familie și am hotărît să păstrez pentru mine rezultatul acestei analize. De asemenea, mi-am amintit că la vîrsta de 22 ani, fratele meu a suferit un accident grav — a fost prins de un strung, în partea din față între zona splinei și cea a ficatului. Întrebînd pe inginerul chimist Ionescu-Dimbovița dacă în această fază se mai poate face ceva, mi-a răspuns: sper că da, dar trebuie să vă grăbiți, cancerul nu așteaptă, evoluează foarte repede, să nu așteptați să treacă de faza a doua! La 18 ianuarie a.c. fratele se internează din nou, se fac iarăși analize multe și se spune că ar fi „lombagie pe front de discopatie lombară”. Se primește tratamentul corespunzător, durerile cedează pentru 3-4 zile, însă revin cu mare intensitate. Îl transportăm la spital în București pe data de 6 februarie a.c. — din nou analize peste analize și se presupune: „litiază renală, lombagie, pancreatită hipertrofică, spondiloză”. Eu întrebam mereu, nu cumva are un cancer, de nu se poate stabili un diagnostic clar? De fiecare dată primeam același răspuns: deocamdată nimic nu ne spune că ar fi vorba de cancer, să mai facem analize, deoarece rezultatul analizelor efectuate este între limitele normale. Neajungîndu-se însă la nici un rezultat precis, se hotărîse o nouă redecidare care se efectuează la sfîrșitul lunii aprilie. După operație se spune că este: **neoplasm pancreatic** și numai o minune îl mai poate salva pe fratele meu. Se încearcă tratament cu citostatice, care nu dau nici un rezultat, se simțea tot mai rău, avea dureri tot mai mari, chinuri groaznice care ne afectau și ne afectează pe toți cei din jurul lui. Deci, a fost necesar să treacă 6-7 luni de zile pentru a afla că este vorba de cancer în ultimă fază, pentru a afla exact ceea ce inginerul chimist Ionescu-Dimbovița determinase la data de 5 ianuarie a.c.; mă chinuie mereu gîndul că acest foarte tînăr om ar fi putut trăi, dacă la acea dată metoda lui Ionescu-Dimbovița ar fi fost luată în atenție intrucît, așa cum scria într-un articol, „în stadii incipiente, o mare parte din cancere se pot vindeca prin metodele cunoscute”. Am scris toate acestea pentru a confirma, pentru a mă alătura tuturor părerilor pozitive asupra valoroasei, inegalabilei descoperiri a inginerului chimist român, convinsă fiind că trebuie să aplicăm cu cea mai mare încredere și mai ales cit mai repede metoda sa pentru salvarea altor vieți omenești!

Din partea Academiei „ȘTEFAN GHEORGHIU”:

Referitor la scrisoarea trimisă revistei FLACĂRA de către **Ion Zamfirescu**, în legătură cu faptul că tovarăsa **Elena Zamfirescu** nu-l recunoaște ca tată, din cercetările efectuate rezultă: de la vîrsta de 3 luni, Elena Zamfirescu a fost crescută de bunicii ei, iar după pronunțarea hotărîrii de divorț a fost dată în îngrijirea mamei sale. Din anul

Cu ocazia Zilei Copilului, vă trimitem acest instantaneu realizat în Piața Unirii din Iași: primăvara vieții, soarele copilăriei, bucuria de a trăi. Și, totodată,

dragostea, grija față de natură și de viețuitoarele apropiate omului prin frumusețe și gingășie. (Nicolae Tokacek, București)

1952 mama tovarăsei E.Z. s-a recăsătorit cu **Ladislau Niculescu** care i-a devenit din acel moment tată, avînd o contribuție hotărîtoare atît la întreținerea cit și la educația sa. **Ion Zamfirescu**, care revendică în prezent cu multă insistență calitatea de tată, a fost nevoit să-și aducă aminte de fiica sa în 1959 cînd, în urma unei hotărîri judecătorești, a început să achite lunar suma de 100 lei, sumă plătită neîntrerupt în perioada iulie 1959 — iulie 1972. În afara acestei obligații bănești, **Ion Zamfirescu** a mai expediat nesistematic și întîmplător anumite sume de bani și mici cadouri al căror total se cifrează în jurul a 1500 lei. Singura perioadă în care a avut întrevederi sporadice și întîmplătoare cu **Ion Zamfirescu** — la care mama ei nu s-a opus — a fost între 1961 și 1967. Tot ceea ce E.Z. a realizat pînă în prezent, pe linie profesională și a vieții de familie, esue urmarea exclusivă a efortului ei și al părinților ei — **Florica** și **Ladislau Niculescu**. În aceste condiții par de neînțelese insistențele de dată recentă, prin care **Ion Zamfirescu** cere recunoașterea unei paternități care nu l-a preocupat mai bine de 21 de ani și care nu se justifică prin aproape nimic. În ce o privește pe E.Z., ea nu nutrește nici un fel de sentimente filiale față de această persoană, fără a avea însă nici un fel de resentimente. Tovarăsa **Elena Zamfirescu** se simte legată și moral și afectiv numai de mama și tatăl ei — **Florica**, respectiv **Ladislau Niculescu**. Nu se poate atasa de un om pe care îl simte străin și care încearcă să o oblige la afecțiune prin metode care nu i se par a fi deloc părintești. Consideră, de asemenea, inadmisibile injuriile și calomniile pe care le proferează fără încetare la adresa mamei ei.

Din partea I.G.M.:

Referitor la scrisoarea numitului **Tudora Petrișor** din municipiul Pitești, care a sesizat comportarea abuzivă a plutonierului major **STANCIU ION** și a fiului acestuia, vă comunicăm că subofiterul a fost trecut în rezervă și trimis în judecată, cazul fiind pe rol la Tribunalul militar București.

Mă numesc **Alexandru I. Horga**, sint învățator educator la Școala generală ajutoare din Arad avînd o vechime de 30 de ani în învățămînt. Sint membru de partid, activ pe linie sindicală, fiind deci bine cunoscut printre tovarășii mei, cadre didactice din Arad. Zguduit sufletește am citit articolul „**Oameni duri în Casa sufletelor cu-**

va găsi ecoul cuvenit în rîndurile celor în drept a lua o astfel de frumoasă inițiativă. (Ing. Gh. Vigdorovic, Timișoara)

Din partea Ministerului Comerțului Interior:

„Urmare articolului „**La Pitești I.C.V.A. nu bate la ușă, dar stă sub fereastră**”, apărut în FLACĂRA nr. 13/1978, din care rezultă aspectul critic în care gestionara **Ioana Masală** de la Centrul de achiziții nr. 3 Pitești își desfășoară activitatea, vă aducem la cunoștință următoarele: pentru abaterile constatate cu ocazia controlului din 23.03. a.c., cit și ale altora, achizițoarea **Ioana Masală**, prin decizia nr. 41/10.04.78 a fost sancționată conform Codului Muncii cu retrogradarea din funcție pe 3 luni, iar ulterior, persistînd printr-o activitate necorespunzătoare, a fost scoasă din funcția de lucrător gestionar pentru achiziții”.

Din partea Consiliului popular al județului Satu Mare:

„Urmare notei critice publicate în revista FLACĂRA nr. 13/1978 privind starea drumului de interes comunal **Ville Satu Mare** — **Medișa** și suspendarea circulației autobuzelor pe această rută, vă facem cunoscut că în urma unor sesizări cu conținut similar adresate de către locuitorii satului **Medișa** organelor județene de partid și de stat, în ziua de 14.04. la nivelul Consiliului popular al județului, s-a constituit un colectiv de examinare la fața locului a aspectelor sesizate conduse de tovarășul vicepreședinte al Comitetului executiv, tovarășul **Carol Fülöp**. În prezența autorilor sesizărilor, a deputaților comunali, s-au luat măsuri corespunzătoare de organizare a lucrărilor de reparații și întrețineri, aprovizionare cu piatră spartă și balast, asigurare de mijloace de transport și asistență tehnică, precum și mobilizarea cetățenilor la efectuarea lucrărilor necalificate prin muncă patriotică. Ca urmare a acțiunilor organizate, porțiunea de drum a fost reparată, executîndu-se concomitent și lucrări de întreținere pe întreaga lungime de 7 kilometri de drum, fapt care a făcut posibil ca circulația autobuzelor să se reia începînd cu data de 4 mai a.c., conform graficului”.

Din tragediile copilăriei știm că la capătul străzii **Avrigului**, la numărul 1, existau un mare cinematograful cu capacitate de 3000 de locuri plus o terasă cu o panoramă aproape unică în municipiul nostru. Această sală — în care ne-am petrecut o bună parte din timpul copilăriei, vizionînd filme cu **Tarzan**, **Stan și Bran**, **Charlot** ș.a. — sală în care i-am văzut, la începuturi, pe actori ca **Stroe** și **Vasilache**, **Giugaru**, **Titu Mihăilescu**, **Puiu Călinescu** ș.a., a fost desființată și transformată într-un atelier al Teatrului **Nottara**. Cum se va fi ajuns la o atare situație este o altă treabă, fapt este însă că oricine face o sumară socoteală a numărului de locuri, a numărului de spectacole și a anilor scurși, realizează ce pierdere înseamnă această. Conducerea de partid și de stat, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** personal a atras atenția în mod deosebit asupra folosirii fiecărui spațiu, fiecărui metru pătrat, în mod productiv. Este pur și simplu de necrezut cum aici, în plin centrul Capitalei, o sală de cultură,

o sală de cinema, plus o altă sală-grădina etajată, plus încă una de sport sau baluri de sim-bătă pentru tineret, să fie pur și simplu desființată, devenind neproductivă. Sint convins că aceste rînduri vor trezi interesul celor în drept, Consiliului popular al sectorului 3, luîndu-se măsuri ce se impun. (**George Ghinescu**, strada **Elev Ștefănescu Ștefan 24**, sector 3, București)

Din partea Direcției județene P. Tc. Brașov:

„Urmare scrisorii numitei **Aneta Obreja** din Brașov, strada **Aleea Magnoliei nr. 10**, scara B, apartamentul 17, referitor la instalarea unui post telefonic la domiciliu, vă facem cunoscut că cererea a fost aprobată, luîndu-se în considerare adevărata medicală prezentată, și cu adresa nr. 41/100 din 6 mai a.c. solicitanta a fost încuștințată pentru plata taxelor”.

Din partea Comitetului municipal Bacău al P.C.R.:

„Urmare scrisorii adresate revistei FLACĂRA în care se sesizează unele abuzuri și încălcări ale normelor de etică și echitate socialistă la întreprinderea de industrializare a cărni **Bacău** și trimisă nouă spre rezolvare: cele sesizate în scrisoare au fost cercetate în totalitatea lor de către un colectiv al Comitetului județean și municipal de partid, iar în data de 18.02.1978 materialul, în urma controlului și a cercetărilor făcute, a fost prezentat și analizat de Secretariatul Comitetului județean de partid. Pe baza acestor materiale, Secretariatul Comitetului județean de partid a hotărît sancționarea cu vot de blam cu avertisment a directorului tehnic **Mihai Dragomir**, iar în data de 24 aprilie adunarea generală a organizației de bază de la sectorul de transporturi a hotărît sancționarea cu multrare a directorului comercial **Ludovic Ambăruș**. În prezent, pe baza măsurilor luate, se poate spune că s-a îmbunătățit mult activitatea în această întreprindere...”

Din partea Direcției sanitare a județului Galați:

„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către **Ionica Dobre**, domiciliată în **Isaccea**, județul **Tulcea** (care solicita transfer în secolul apropierei de soț, acesta lucrînd în **Tecuci — N.R.**), vă comunicăm că sus-numita a fost încadrată la Stația de salvare a Spitalului municipal **Tecuci**, în postul de asistență medicală, prin transfer din județul **Tulcea**, cu data de 1.04.1978”.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ **Mircea Ivan** — comuna **Pecineaga (Constanța)**. Cel care s-au calificat prin învățămîntul superior, fără frecvență, pot solicita titularizarea în învățămînt în perioada legală de numiri pe posturile didactice vacante. Pentru anul școlar 1978-1979 sesiunea de numiri se va organiza în perioada iulie-august a.c., iar posturile didactice vacante vor fi publicate în revista „**Tribuna școlii**”.

■ **Gheorghe Dobrică** — comuna **Sutești (Vilcea)**. Ați fost încadrat pe post de contabil la C.A.P. Tina din comuna **Livezi**.

■ **Vasile Bușilă** — Galați. Vi s-a aprobat schimbul de locuință solicitat. Urmează să vă adresați I.J.G.C.L. pentru întocmirea formelor legale.

■ **Valentina Grădinaru** — comuna **Coarnele Caprei**

(Iași). Inspectoratul școlar al județului **Teleorman** v-a dat aviz favorabil pentru transferarea dv. la Școala generală **Negreni**, pe o catedră de matematică.

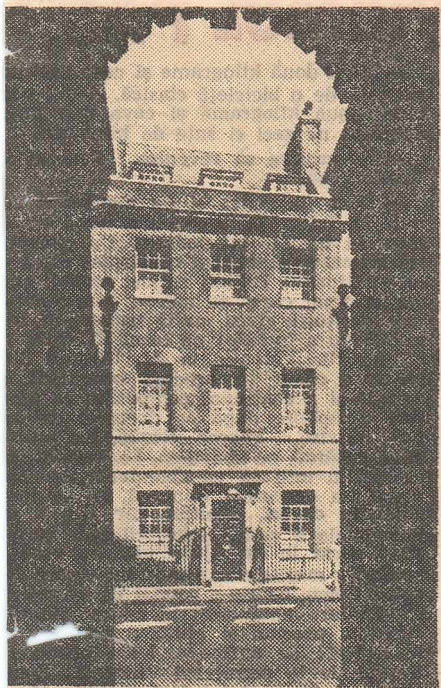
■ **Leonida Constantinescu** — Constanța. Adresa este aceeași. Așteptăm să ne scrieți.

■ **Mihaela Turturică** — Ploiești. Doctorului **Ioan Pușcaș** îi puteți scrie la Spitalul orășenesc **Șimleu Silvaniei**, secția boli interne. E bine să îi trimiteți și o radiografie recentă.

■ **Tiberiu Buruiană** — Reșița. Sinteți trecut pe lista de prioritate. Ca urmare, cererea dv. pentru locuință va fi rezolvată de către Consiliul popular municipal în prima urgență.

MARGA NEDELEA

MONUMENTE LONDONEZE

Downing Street nr. 10, reședința oficială a primului ministru

Uneori soarele reușește să învingă picla de ceață care înveșmintează în cea mai mare parte a anului Londra, capitala Marii Britanii. Atunci se înălțează în toată splendoarea lor renumitele monumente ale acestui străvechi oraș. Respirând parcă din aerul istoriei, Turnul Londrei se înalță pe malul stîng al Tamisei dincolo de Podul Londrei. Interesul deosebit pe care-l prezintă acest monument se datorează atât strînsei sale legături cu bogatele evenimente din istoria Angliei, cât și impunătoarelor fortificații medievale conservate aproape în întregime. Podul Turnului atrage, în primul rînd, atenția, prin cele două turnuri gotice nasive, ce intră în componența sa, a căror temelii sînt amplasate direct în Tamisa. Podul permite, prin ridicarea celor două elemente mobile din centrul său, pătrunderea vaselor de mare tonaj. Nici un alt monument nu este atît de strîns legat de istoria Angliei ca Westminster Abbey, fondată în secolul XI de Eduard Confesorul. Aici s-au încoronat toți regii Angliei, de la William Cuceritorul la Elisabeta a II-a, în anul 1953. Tot aici și-au găsit ultimul lăcaș cei mai de seamă suverani englezi.

Scurgerea ireversibilă a timpului este acest oraș, care numără în prezent 1935 de ani (se presupune că Londra a fost întemeiată în anul 43 e.n. la prilejul campaniei militare a împă-

ratului roman Claudius), este marcată cu o deosebită exactitate de orologiul Big Ben, al cărui clopot cîntărește 13 tone și jumătate. Big Ben este adăpostit de Clock Tower, parte componentă a clădirii parlamentului. Această clădire impresionează prin vastitatea sa. Astfel, ea se întinde pe o suprafață de peste 3 hectare, are 11 curți interioare, 100 de scări, peste 1000 de încăperi și coridoare însumînd o lungime de 3,2 km. Pe Downing Street, la numărul 10, se află, din 1735, reședința oficială a primului ministru.

O deosebită rezonanță istorică o are așa-zisul City, situat aproape în același loc în care se afla Londra în perioada cuceririi normande. În decursul timpului, City-ul și-a cucerit renumele de a fi unul din cele mai de seamă centre comerciale din lume. Aici își au sediul bine cunoscute bănci, între care și celebra Bank of England, companii de asigurare și case de comerț. În această zonă, uimește prin frumusețea ei catedrala Sf. Paul, capodoperă a renumitului arhitect Christopher Wren (1632-1723). Construcția, terminată în 1710, este concepută în stilul Renașterii. În mod deosebit impresionează cupola sa imensă, a doua din lume ca mărime după aceea a bisericii Sf. Petru din Roma.

Un alt moment de seamă din istoria Angliei, acela al biruinței din 1805 a amiralului Nelson, este comemorat de Trafalgar Square. Piața este dominată de Columna lui Nelson înaltă de peste 50 de metri, pe care este fixată statuia amiralului, ce măsoară, la rîndul ei, circa 5 metri.

Mărturiile de mare preț despre trecutul civilizației se găsesc în incinta lui British Museum, care include muzeul național de arheologie și etnografie, precum și biblioteca națională. Muzeul posedă o bogată colecție de exponate preistorice, de antichități grecești, romane, orientale, obiecte de artă din evul mediu, o multitudine de piese etnografice, precum și gravuri, desene, ceramică, numismatică etc. Biblioteca, cu cele peste 7 milioane de volume, cu greu își poate găsi concurență în lume.

Ochiul obosit de cercetarea numeroaselor mărturii de mare rezonanță în istoria Angliei se odihnește, la încheierea acestui periplu, la vederea mării de verdeț din Hyde Park. Privirea, după ce trece ca o mîngiere peste renumitul gazon englezesc, descoperă, pe neașteptate, în imensitatea verde, o alee de nisip, lungă de 1600 metri, destinată amatorilor de echitație, apoi se oprește cu admirație asupra statuiilor lui Epstein: Rima și grupul Pan, pentru ca, în cele din urmă, să se oglindească în apele lacului artificial cunoscut sub numele de Serpentine.

TUDOR PRELIPCEANU ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Pentru copiii mari

De ziua copiilor mici, copiii mari le-aș povesti — dacă mai știu să citească — o poveste adusă ieri de la școală de o fetiță în vîrstă de 9 ani, spusă mamei ei care a știut să ridă: un șoricel stătea ascuns, de zile și nopți, înfricoșat de pisica din camera de alături; într-o bună dimineață, el aude un ham-ham puternic, de dincolo, apoi se lasă o liniște grea. „Bravo! Ciinele a mîncat pisica”... își zice șoricelul și iese fericit din ascunzișul său. Pisica-l aștepta, și-l înhață. După ce-l mîncă, lingindu-se pe mustață, pisica meditează: „Ce bine-i să știu o limbă străină!”

Copiii mari — celor care mai știu să citească — le-aș povesti ce-a întrebat o fetiță de 9 ani, după ce-a citit „Mama lui Ștefan cel Mare” de Dimitrie Bolintineanu: „Dar de ce nu l-a primit în casă? De ce nu l-a pansat? Li era mamă vitregă?”

Copiii mari — celor care mai știu, desigur, să citească — le-aș povesti despre elefantul care s-a dus să cumpere roșii de la Aprozar. „Avem roșii — l-a spus vînzătorul — dar să știți că sînt cam verzi.” „Nu-i nimic, — a răspuns elefantul — eu sînt cu bicicleta.”

Copiii mari — celor care mai știu să asculte — le-aș povesti că o fetiță de 8 ani și-a scos un dinte în ora de franceză și profesoara a certat-o rău: „Am încercat și-n alte ore — l-a răspuns cuminte fetița — dar numai acum am reușit”. „Bine, dar nu-ți dai seama că ai răspuns foarte obraznic?” a întrebato-mă mîmica ei, care a știut să suridă. „N-am răspuns obraznic. Așa era.”

Copiii mari — celor care mai știu să audă — le-aș spune cum a definit un școlar de 8 ani calul, într-o compoziție a sa: „Calul e un animal cu care să fac westernuri.”

Copiii mari — celor care mai știu să priceapă ceva — le-aș spune că le spun asemenea povești nu ca să rămînă cu degetul în gură, uimiți de cit de deștept sînt copiii mici în ziua de azi, li asigur de convingerea mea că și ei, cîndva, au fost tot atît de deștepti, după cum copiii mici pot fi tot atît de proști pe cit pot fi copiii mari — și nici ca să știți foarte intrigată de ideea că obrăznicia se definește prin a spune minciuni, iar străvechii joc „de-a v-ați ascunselea” se cheamă azi „fată” pentru că e mai simplu și se consumă mai puțină energie verbală. Eu îmi permit să le spun copiilor mari doar să fie atenți, foarte atenți, la semenii lor, copiii mai mici, pentru a observa că lumea — de la roșii la cai, de la cuvinte la dențiști — se reflectă întru totul în mintea lor, de unde și dreptul fiecăruia de a spune ca tot înțeleptul cu barbă mare și albă (pe care uite-așa și-o mîngia, uite-așa și-o pleptăna): nimic din ce e omenesc nu ne e străin. *)

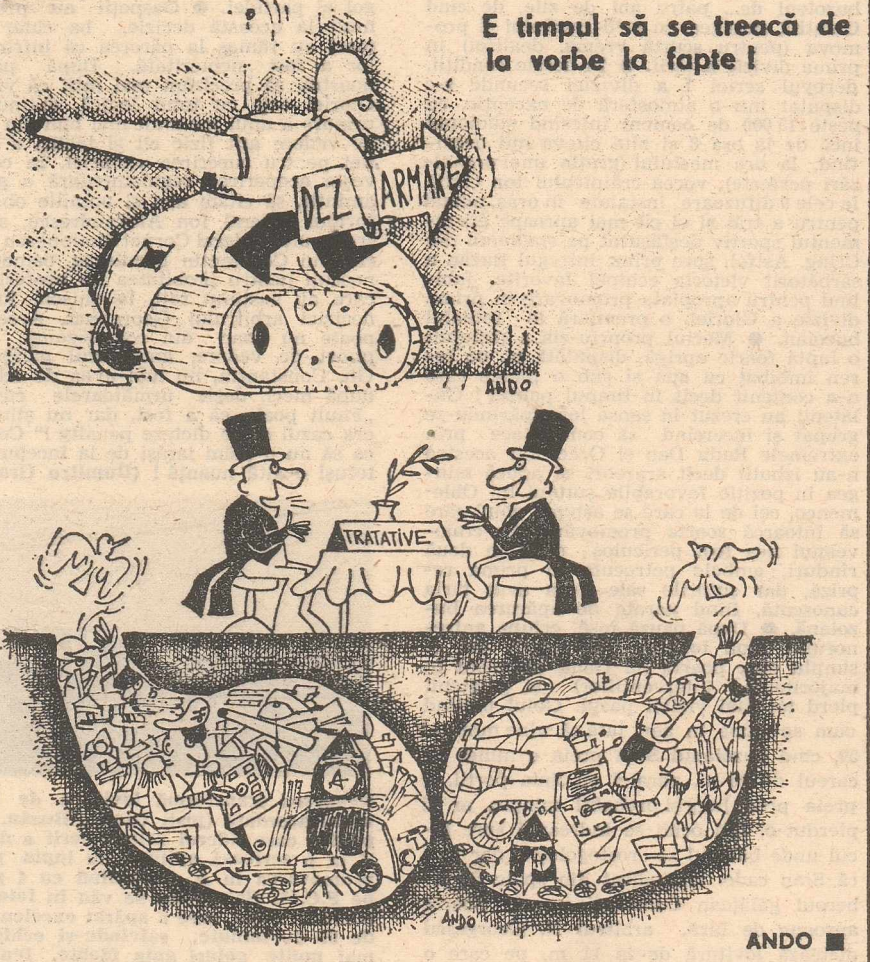
Copiii mari — celor care mai știu să asculte și altceva decît anecdote și știri — le-aș mai spune ce-a spus cel mai inteligent copil din ciți au trăit pe lume în ultimul timp, Feodor Mihailovici Dostoievski: „Toate cărțile lumii nu cîntăresc cit lacrimile unui copil”. Și vorbele unui alt om, care și-a dedicat toată viața copiilor mici, mergînd la moarte, spre o groapă comună, în fruntea a 200 de orfani, la Treblinka, cîntînd, doctorul pediatru Ianus Korczak, un polonez: „Am văzut trei războaie, răniți fără brațe și fără picioare, am văzut răni cumplite între ochi și la cap, soldați nenorociți... dar vreau să vă spun că nu există nimic mai oribil ca un bețiv bătînd un copil nevinovat!”

Așa și altfel sînd lucrurile, copiii mari — celor încă apți să gîndească atunci cînd aduc o bomboană copiilor lor mai mici — le doresc să vadă în ziua de 1 lunie intruchiparea unei mandarinelor miraculoase ale cărei miez să le dea gustul unic al bunătății speriate de propria ei inteligență. Eu am simțit așa ceva, demult, pe un șantier, cînd un copil mi-a dat, de ziua lui, o „mentosană”.

RADU COSAȘU ■

*) În acest sens, l-aș mai informa pe copiii mari — mă rog, doar pe aceia care nu știu chiar totul — că la un post de radio mediteranean, s-a prezentat zilele trecute un băiat de 10 ani, Roni, care a anunțat că el e fundat și s-a autointitulat președinte al unei liگی pentru apărarea drepturilor copiilor, avînd în vedere că prin atîtea fapte de ale lor, copiii prea mari îl liğnesc pe cel mai scursul, cum ar fi de pildă în băcniile, cînd copiii, doar fiindcă se numesc copii, deși au venit înaintea altora, mai înalți și mai voinici care și spun oameni, sînt dați deoparte, fără milă și fără proteste. Tot așa cum, aceiași oameni, fără a fi întrebați sau solicitați, bat la cap, plictisesc și boscorodesc copiii — fenomen care cînd are loc între ei, oamenii, îl enervează cumplit și poate duce uneori, rar, dar poate duce, și la războaie în care mor și copiii mari și copiii mici.

E timpul să se treacă de la vorbe la fapte!

DIN PRESA STRĂINĂ

Un alt triunghi al misterelor: BOUCHES-DU-RHONE

Făcînd bilanțul accidentelor rutiere pe anii 1975, 1976, specialiștii francezi au fost frapați de o anomalie, cu atît mai ciudată cu cît pînă acum nu a fost semnalată de nimeni: departamentul Bouches-du-Rhone se distinge printr-o cifră extrem de ridicată de accidente: 10 565 în 1975, 10 040 în 1976. O comparație se impune: departamentul are 300 locuitori pe kilometru patrat, față de 22 000 locuitori pe kilometru patrat cît există la Paris, și totuși... se distinge printr-o cifră a accidentelor de șapte ori mai ridicată decît cifra dată pentru orașul Paris (unde numărul accidentelor este deja foarte ridicat). Transpunînd în procente: la Paris avem 1,5 accidente pe locuitor, în Bouches-du-Rhone, 36 accidente pe locuitor! Inseși accidentele au un caracter neobișnuit: astfel în luna iulie 1975, în plină zi, are loc un carambolaj în care sînt accidentate nu mai puțin de 34 de vehicule. Cîteva zile mai tîrziu, un accident inedit, am putea spune: o rută intră în plină viteză într-un autoturism; din lovitură se detașează de mașină și pleacă singură, avînd la bord ca pasager un ciine ce scapă astfel cu viață! În septembrie 1975 și în martie și iulie 1976 o nouă serie de accidente la fel de ciudate care se soldează cu răniți și morți; o statistică pe ultimii 10 ani duce la concluzia că drumurile acestui departament sînt marcate de o fatalitate datorată unui fe-

nomen unic, pus în evidență de observații ca: dintre toate departamentele franceze, Bouches-du-Rhone n-a înregistrat, în 30 de ani, decît două apariții de obiecte neidentificate (O.V.N.I.) și acelea contestabile; departamentul este cel mai sărac în megaliti: o singură menhiră și șase dolmene (spre comparație departamentul Ardèche are 500 dolmene și 8 menhire!). Și totuși atît de multe accidente! Care poate fi legătura dintre aceste fapte?

Arheologia ne spune că în trecut megalitiile aveau o valoare mai mare decît se crede în general. Ei nu erau numai borne rutiere dar și indicatoare magnetice, indicînd zonele de securitate unde se putea — și se poate încă — circula fără a suporta tulburările datorate instabilității cîmpului magnetic terestru. În afara itinerarelor indicate de menhire și dolmene o plimbare era aventuroasă. Busoalele se dereglau, lucru care a fost re-verificat în 1976, atunci cînd se găseau în afara itinerarelor balizate de înțelepciunea ancestrală a primilor inițiați.

Explicația propusă „lumii științifice” ar fi următoarea: în momentul în care se aventurează pe itinerare magnetice instabile automobilii suferă tulburări ale sensului de orientare, nemaiputînd să conducă în linie dreaptă. Ei întorc volanul la stînga sau la dreapta, intrucît au impresia că nu se află pe drumul bun. Și așa apar accidentele!

O experiență deosebit de interesantă a fost realizată la Marsilia: șase porumbei călători lansați în 1977 deasupra regiunii Canebiere nu au fost niciodată regăsiți. Cum se știe că păsările în special se orientează bazîndu-se pe cîmpul magnetic terestru, demonstrația este elocventă: nu există cîmp magnetic în Canebiere și deci nici în întreg departamentul Bouches-du-Rhone, sau acest cîmp are variații atît de mari încît devine inutilizabil.

Există deci un mister al triunghiului de la Bouches-du-Rhone, în ciuda negațiilor din ce în ce mai puțin convinse ale oficialităților.

(După „Science et vie”)

Din mișcare

Presat de călătorii obligatorii, mă aflu în situația unui om care vorbește despre lucruri pe care abia le știe. Între tren și avion am avut răgazul să văd un singur meci la televiziune: cel dintre Universitatea Craiova și Dinamo, disputat la Sibiu. Un meci aspru, care a plăcut, deopotrivă și celor din tribune, și celor din fotolii. După cum se știe, au lipsit jucătorii importanți din ambele echipe, cum ar fi Cheran și Dinu de la Dinamo, și Ștefănescu și Balaci de la U Craiova. Nu știu cu cât ar fi fost mai interesant meciul dacă ei ar fi participat la acest derby, dar ni se spune că unele absente s-ar datoră unor comisii speciale inventate și anume o comisie cu sediul la Federația de fotbal. Ca proaspăt membru al Comitetului federal, ales în absentă, nu pot să-mi spun cuvântul decât în scris și cam tirziu asupra acestei chestiuni. Adică de ce o comisie de la București să hotărască în locul medicului de la Craiova, știindu-se bine că fiecare echipă are un doctor care poate decide dacă un jucător este valid sau nu (dealtfel la Craiova există și o Facultate de medicină, după cum știu eu, așa încît un certificat mai serios decât cel de la Craiova nu se putea da în cazurile lui Ștefănescu și Balaci). S-ar putea ca jucătorii în cauză să fie cu toții în stare de invaliditate și atunci bănuiețile mele ar cădea. Mă opun însă în principiu ca această comisie să decidă în locul doctorilor de pe lângă cluburi. Dacă, de pildă, în cazul remunerării de către federație a antrenorilor mi se pare că s-a luat o decizie excelentă, pentru a-i feri pe aceștia de presiunile exercitate de către conducerea grăbite și aventuriste de la cluburi; dacă jubilez la gândul că o veche idee a noastră, și anume aceea a mini-terenurilor este pe cale de a fi înfăptuită în toată țara, că s-a stabilit și un procent obligatoriu de fotbalisti la mia de locuitori; că s-au înființat 2 centre pentru juniori, lucrurile sînt splendide, în ce privește chestiunea medicală, îmi am rezervele mele.

Dar să ne întoarcem la meciul de la Sibiu. Ce a arătat această partidă? 1. Că echipele noastre joacă o singură repriză, întrucît pregătirea fizică la cluburi este deficitară, cum știe toată lumea. 2. Că jucătorii ca Sătmăreanu II sau Cîrțu, cînd se mobilizează, pot să arate că știu fotbal, totuși. 3. Că echipa „U” Craiova ambiționează să devină un colecționar de Cupe ale României, dacă nu cumva în semifinale vom fi dezmintiți. În rest, salut revenirea lui Crișan care, ca și în meciul cu U.R.S.S., a arătat că, bine pregătit, poate fi un mare jucător. Mai cred că portarul Lung va fi viitorul portar al naționalei. Eu as juca cu el la Sofia, și nu cu Răducanu, întrucît acolo nu avem ce pierde. Îl mai semnez antrenorilor pe Tilihoi care, deznădat de jocul brutal, va putea fi adevărata pereche a lui Ștefănescu în viitoarele meciuri ale naționalei. De la Dinamo, cred că Dobrua a făcut o partidă foarte bună și că vindecăt de „căderile” de care suferă, va deveni ceea ce a fost. Altfel despre Cupă...

În campionat, situația este destul de incurcată și absentind atîta, nu pot să mă pronunț. Există suspiciuni asupra unor partide terminate cu rezultate dubioase asupra cărora nu ne putem pronunța lipsindu-ne dovezile. Aici intră multe lucruri: de pildă, detașarea cu care echipa din Reșița, pierzînd totul, joacă de citeva etape. Mai sunt, poate, vechi polițe care sunt plătite în circuit, dar ar trebui o poliție a Federației de fotbal care să ne ducă pe urmele făptașilor. Dealtfel, și asta e o propunere, presa ar trebui — mai ales în ultimele etape — să publice rapoartele observatorilor federali, mai ales la meciurile ce stau sub semnul întrebării. În felul acesta opinia publică ar avea garanția că un „ochi rece” veghează la soarta unor partide de care atîrnă foarte multe...

Subsemnatul, plecînd spre Argentina, vă promite o relatare zilnică și săptămînală a celor ce va vedea acolo, ca cronicar al ziarului *România liberă* și al revistei „Flacăra”. Să sperăm că va fi un **Campionat mondial** interesant, dinamic, cu fotbal modern, fără vinzări de frate (citește continentale), fără trucaje de arbitraj și alte chestiuni de culise. Ca participant la o a treia competiție de o asemenea anvergură, susțin că lucrurile enumerate mai sus sunt posibile, deși, ca să zicem așa, le va vedea toată lumea, dar fiind mai aproape de ele ca dv. îmi rămîne rolul de detectiv. Din păcate, la acest **Campionat mondial** lipsește echipa care m-ar fi interesat cel mai mult: echipa României! Componentii ei vor privi de acasă iarba pe care ar fi trebuit să joace...

Păcat!

EUGEN BARBU ■

Interviul nostru cu Vasile Selejan, maestru al sportului

„CURSA PĂCII N-A FOST DECÎT PRIMUL PAS”

— La numai 29 de ani și la prima apariție ca antrenor al echipei naționale, s-ar putea zice, Vasile Selejan, că ai călcat cu dreptul în meserie. După mai mulți ani de anonim, rutierii noștri s-au aflat printre protagoniștii Cursei Păcii, iar Mircea Romascanu s-a clasat al treilea în clasamentul general individual, readucînd, ca să zic așa, ciclismul nostru în atenția specialiștilor. N-am să te întreb cum a fost, firește, greu. De aceea, ca fost de 6 ori participant în Cursa Păcii, am să te rog să ne spui cum s-a prezentat ediția din acest an în comparație cu cele în care, în urmă cu citeva sezoane, ai alergat tu însuși?

— A fost, fără îndoială, cea mai dificilă cursă la care am participat. Nu-i nimic de mirare în treaba asta și nici nu e vreo exagerare, ca să ne atragem niște laude speciale. În primul rînd, traseul s-a schimbat, în sensul că 8 din cele 12 etape pe ruta Berlin-Praha-Varșovia s-au alergat pe munte, solicitînd la maximum forța și iscusința sportivilor. Apoi, 3 sferturi din timp a plouat și a fost frig, drept pentru care s-au înregistrat destule abandonuri. S-au înscris la start echipe din 15 țări, dar garniturile Angliei și Olandei au renunțat pe parcurs. În etapa Halle-Erfurt, de pildă, au abandonat 18 cicliști, între care și românul Bondrea.

— Cu toate astea, văzută de departe, Cursa Păcii din acest an parcă n-a avut tîria altor ediții. Schur, Kapitonov, Szurkowski, marile personalități de altădată ale șoselei, au dispărut, fără ca alergătorii de valoare egală să le fi luat locul. E așa sau mă înșel?

— Nu-i deloc așa. Din cei 90 de rutieri care au încălecat pe biciclete la Berlin mulți dețin o valoare foarte ridicată. Sovieticul Pikuus, de exemplu, care are în palmares o Cursă Păcii cîștigată, a fugit nu demult alături de profesioniști și nu s-a făcut de rusine! L-a bătut pe Poulidor la contratimp și asta spune ceva! Apoi, anul acesta au luat startul, între alții, Hartnick, cîștigătorul de acum două ediții al cursei, Szozda, de asemenea creditat cu o victorie pe traseul Berlin-Praha-Varșovia, alți alergători cu renume.

— Cum se face că nici unul din cei enumerați n-a cîștigat acum?

— Szozda a căzut de mai multe ori, ultima oară fiind nevoit să abandoneze. Toată lumea a fost cu ochii pe Pikuus, dar acesta a făcut o excelentă cursă pentru echipă, permițîndu-le foarte tinerilor săi coechipieri Averin și Zaharov să se distanțeze și să termine, în final, în ordine pe primele locuri. Nici lui Averin și nici lui Zaharov nu le dădea nimeni, înainte de start, vreo șansă, dar cînd cursa le-a oferit-o n-au stat nici o clipă pe gînduri și s-au folosit de ea cu o maturitate surprinzătoare. Averin venise la Berlin ca rezervă a echipei sovietice! Hartnick s-a clasat al patrulea, după Romascanu, el și Schmeitzer contribuind la obținerea locului secund pentru reprezentativa R.D.G. în vreme ce polonezii, lipsiți de liderul Szozda, au fost nevoiți să se

mulțumească abia cu poziția a patra în clasamentul general pe echipe.

— În care ciclismii români au încheiat pe locul al șaselea. Cum îți se pare această clasare?

— Îndrăznesc să zic că mulțumitoare. Echipa Bulgariei ne-a depășit în penultima etapă, cînd Vasile Teodor a spart și, în ciuda eforturilor supraomenesti, n-a

„La 24 de ani, Mircea Romascanu nu și-a spus încă ultimul cuvînt pe șosea”

Fotografie de AUREL NEAGU ■

mai reușit să prindă plutonul pierzînd minute prețioase. Dealtfel, l-aș considera pe Vasile Teodor marele ghinionist al cursei, deși poziția pe care a încheiat el competiția, locul 12, este cea mai bună din istoria participării lui la întrecere. El a venit pe locul secund într-o etapă și de 9 ori în primii 10, ceea ce mi se pare o ispravă în condițiile în care materialele pe care le-au folosit sportivii noștri n-au fost la nivelul celor utilizate de adversari.

— Adică?

— La contratimp, de pildă, reprezentativa R.D.G. a alergat pe biciclete din titaniu. Ca urmare, Hartnick și ceilalți au cîștigat contratimpul.

— Ce vrea să însemne o bicicletă din titaniu?

buzoieni de... patru ani de zile, de cînd Galațiul smulgea un 0-0 Buzăului și promoția (pentru scurtă vreme, dealtfel) în prima divizie a țării. ● În aceste condiții, derbyul seriei I a diviziei secundे s-a disputat într-o atmosferă de excepție, cu peste 15 000 de oameni înședînd stadionul încă de la ora 8 și alte citeva mii ascultînd, la ora meciului (grație unei organizații perfecte), vocea crainicului Ion Ghiță la cele 9 difuzoare instalate în oraș, numai pentru a trăi și ei cit mai aproape evenimentul sportiv desfășurat pe stadionul din Crîng. Astfel, spre prînz, întregul Buzău a sărbătorit victoria echipei favorite, jubînd pentru apropiata promovare în prima divizie a Gloriei, o premieră în fotbalul buzoian. ● Meciul propriu-zis a prilejuit o luptă foarte aprigă, disputată pe un teren îmbibat cu apă și sub o ploaie care n-a conținut decât în timpul pauzei! Gălățenii au crezut în șansa lor, apărîndu-se grupat și încercînd să contraatace prin extremele Radu Dan și Oraș, dar acestea n-au izbutit decât arareori să aducă mîngea în poziție favorabilă șutului lui Oblemenco, cel de la care se aștepta golul care să întorcă soarta promovării. Ex-craioveanul n-a fost periculos decât în două rînduri, ambele petrecute în prima repriză, dar șuturile sale n-au avut tîria cunoscută, fiind parate de apărarea buzoiană. ● După pauză însă, echipa antrenorului Ion Ionescu se repede pur și simplu spre poarta lui Oană (excelent în majoritatea intervențiilor) și gălățenii pierd tot mai vizibil pasul. Golul plutînd cum se spune în aer, iată că vine minutul 59, cînd buzoianul Stan preia o minge în careul de 16 m, paralel cu linia porții, o preia prea lung și probabil mîngea ar fi pierdut-o, toți ochii se îndreaptă spre locul unde balonul se rostogolește, dar iată că Stan cade, împiedicat din spate de liberoul gălățean Constantinescu! Foarte aproape de fază, arbitrul N. Georgescu dictează lovitură de la 11 m, pe care o va transforma Negoescu, aducînd unicul

— Vrea două kilograme și ceva mai puțin față de o bicicletă clasică. Altfel vorbind, două kilograme și ceva mai puțin de cărat pe zeci și sute de kilometri.

— Îți propun să revenim. Vorbeai de Vasile Teodor.

— Dacă nu cădea și nu pierdea în nite la Suhla, Vasile concura, după opinia mea, la un loc pe podium. Cu excepția lui Romascanu, care a confirmat clasa sa internațională, ceilalți rutieri români care au terminat cursa au alergat mai modest dar meritori și cu multă tragere de inimă. Savu a încheiat pe locul 35, Cîrje pe 37, iar Ilie Valentin pe 51. Ultimul dintre ei a căzut în aceeași busculadă cu Szozda și a continuat competiția cu eforturi deosebite, după ce doctorul delegației noastre, Mircea Răzuș, i-a aplicat două cusături pe abdomen. La început, a crezut cu toții că va abandona, dar medicul s-a descurcat minunat, ca în toate celelalte cazuri, dealtfel, iar Ilie a dovedit de o voință extraordinară, terminînd cursa în șa. Ajuns aici, aș vrea să subliniez meritele antrenorului emerit Nicolae Voicu, care s-a ocupat de pregătirea sportivilor enumerați în cadrul clubului Dinamo, precum și ajutorul pe care l-a dat în calitate de antrenor, l-am primit în timpul de la secretarul federal Traian Dinuț și, în cu totul altă direcție, de mecanicul Dumitru Lascu, mereu neobosit și săritor.

— Hai să discutăm despre Mircea Romascanu. A surprins clasarea lui lumii ciclismului internațional?

— De ce să fi surprins?!

— Știi și eu? Întreb că doar asta meseria mea.

— N-a surprins. Romascanu e un nunt respectat în ciclismul de șosea din Europa, recomandat de succese mai vechi, mai noi. Serios, muncitor, el și-a apărut cu înversunare șansa, în care, poate și acesta e un merit, a crezut de la început. Nu cred să fi avut vreun moment de cumpănă, a asudat extraordinar în fiecare etapă, a atent la toate atacurile adversarilor, ambițios, făcînd multă risipă de energie. La 24 de ani, Mircea Romascanu nu și-a spus încă ultimul cuvînt pe șosea.

— Vasile Selejan, poate că e bine cîitorii să cunoască și amănuntul că pe tîru a obține acest scurt interviu de antrenorul echipei naționale pentru Cursa Păcii l-am deranjat pe studentul Vasile Selejan, din anul al doilea al I.E.F.S.-ului de la pregătirea unui examen. Dar da tot am făcut-o, mai rezistă la o întrebare. La ce competiții mai importante va prezenta, în viitorul apropiat, ciclismul nostru?

— În prima jumătate a lui iulie, la Bucăria. Apoi, în luna august, la campionatele mondiale de șosea din R.F.G. Apoi, după aceea vom putea vorbi în condițiile de cauză, despre reînnoirea sportului nostru cu pedale în circuitul marilor performanțe. Cursa Păcii n-a fost decât primul pas, dar nu văd ce motive am avea să nu fim optimiști.

— Să fim, Vasile Selejan, de ce să nu fim!

OVIDIU IONIȚOIA

FOTBAL — Divizia A

HUNEDOARA: F.C. Corvinul — F.C. Bihor 7-1 (3-1). Scor surpriză, prin proporțiile sale, chiar dacă hunedoreni nu au pierdut nici un meci în ultimele șapte etape, amănunt care vine să ilustreze ascensiunea lor în clasament. ● N-ar fi exclus, credem noi, căutînd să explicăm proporțiile scorului, ca bihoreni să fi jucat cu gîndul la cele două dificile meciuri pe care le mai au de susținut, pe teren propriu, cu F.C. Constanța și cu Argeșul. Altfel spus, oaspeții au jucat mult sub valoarea lor obișnuită, mai ales în apărare, unde s-au comis nu doar 7 greșeli, așa cum arată scorul final, ci încă alte 10 gafe, care se puteau solda cu tot atîtea goluri. ● Dincolo de această simplă presupunere, să recunoaștem și meritul echipei gazdă, care, condusă magistral din primul și pînă în ultimul minut de neobositul Lucescu, a atacat continuu, creîndu-și, cu deosebire în prima repriză, o suită de ocazii irosite de Văetuș, Gălan, Meriă, Petcu sau Dumitriu IV. Cu un joc în viteză, pe extreme, la care au participat ambii fundași laterali remarcîndu-l în acest sens pe Bucur, mereu prezent în spatele lui Lucescu, hunedoreni și-au sufocat literalmente adversarii, care au cedat chiar din min. 18, cînd Lucescu a deschis seria celor 7 goluri. ● O remarcă deosebită pentru Văetuș, un adevărat tîțirez, care, printr-o mișcare permanentă, își creează numeroase poziții de gol, dar, pripindu-se, le ratează cu seninătate, așa cum a făcut-o în prima repriză. Sfătuit la pauză de Lucescu, Văetuș avea să fie necruțător în repriza a doua, cînd a înscris două goluri spectaculoase. ● Corect arbitrajul brigăzii bucareștene conduse de C. Bărbulescu. (Victor Niță)

FOTBAL — Divizia B

BUZĂU: Gloria — F.C. Galați 1-0 (0-0). O revanșă așteptată de microbiștii

gol al partidei. ● Oaspeții au protestat la această decizie, ba chiar doi meci au rămas la părerea că înfrîngerii lor a fost nemeritată. După părerea noastră, să precizăm mai întii că victoria Gloriei este cu totul logică, obținută urmare a unui joc mult mai bun din punct de vedere atît fizic cît și tactic, a amănunției pe tîru cucerirea victoriei. În ce privește acoperirea regulamentară a golului amintit, să cităm aici și opiniile observatorului federal Ion Alexandrescu, ale antrenorului federal Cornel Simionescu și șierului Constantin Dinulescu, oameni cunoscuți pentru probitatea lor profesională care au susținut toți, la unison, justici deciziei arbitrilor Georgescu. Acceptăți poate nu doar din complzență, ac punct de vedere, antrenorul gălățenilor Gh. Constantin, nu mai avea de adăug după meci, decât următoarele cuvînt: „Fault poate că a fost, dar nu știu dacă era cazul să se dicteze penalty!” Ceea ca să nu o luăm iarăși de la început, e totuși o altă nuanță! (Dumitru Graur)

Negoescu transformă lovitura de la metri acordată (just) Gloriei Buzău, dar pentru care liderul primei serie a diviziei B ia o serioasă opțiune în lupta pentru promovarea în A, devansînd cu 4 puncte pe F.C.M. Galați. Nu se vîg în fotografia portarului Oană, care a apărut excelent în de 90 de minute, salvîndu-și echipa mai multe goluri gata făcute, fîntat abilitate de atacantul buzoian.

Moartea boxerului

— Cui aparține ideea folosirii ca tripou a grajdului, întrebă în mijlocul tăcerii Ghiniță, tușind de două ori la rând ca să-și dreagă glasul.

Răspunsul fu o tăcere deplină. În mijlocul ei, jucătorii se priveau unii pe alții, uluiți, fiorosi, acuzatori. Păreau că nu-și mai recunosc chipurile și că nici nu-și vor veni în fire așa curind după această lovitură. În încăperea de acolo se simteau ca într-un cosmar căci apariția prin surprindere a miliției aducea cu o lovitură aplicată în plex.

„Cine i-a turnat?” se întrebau înnebuniți în sinea lor misterii tripoului clandestin, stringând din făci și scrișind din dinți. De aceea, cu fiecare clipă înfățișarea lor se degrada, devenea mai cruntă, privirile lor mai pline de ură, încercându-și fulgerarea ochilor cu venin. Este de fapt știut că asemenea coalizări nu se bizuie decât pe viciul comun și pe santajul deschis. Se aveau unul pe altul la mână cu cite o potlogărie și în căutăturile lor minioase ghiceai cum se acuză și se suspectează unul pe altul. Ba se și amenințau.

„Grupul de infractori arăta jalnic. Băieții erau fierți, plouați, furioși, încercând zadarnic să se dezlege de una și aceeași soartă blestemată, care i-a unit în atâtea împrejurări, ca și în noaptea asta în hruba unde și-au căutat refugiu, ca să însele nu numai legea, ci să se însele și pe ei înșiși.

În cele din urmă s-au contabilizat pe loc banii aflați în dreptul fiecărui jucător. Flagrantul delicat nu mai putea fi contestat sub nici o formă. Perchezițiile corporale executate cu iuteală au scos la suprafață și alte sume ascunse prin buzunare, prin sin și, în sfârșit, s-a format monumul de declarații care, la lumina lanternelor puternice, s-a îndreptat spre mașinile parcate în strada Belvedere. Ușa grajdului a rămas deschisă, asupra ierbii grase din curte stăruia un imens dreptunghi de lumină, în mijlocul căruia veghea un milițian lăsat de pază la fața locului. Între timp, larma a trezit cartierul, s-au deschis citeva geamuri și când oamenii s-au dumirit, după ce se sculară din somn vocile lor se încrucșau

prin aerul serii calme, exprimând satisfacția că, măcar pentru o vreme, mahalaua va fi scăpat de pușlamale.

„Era ușor de presupus că ancheta va dura destul de mult, că acești clienți versați ai judiciarului își vor arunca vina unul altuia ca pe o găină moartă și pînă se va descluci ghemul, oamenii în albastru vor avea de furcă.

Ca din întâmplare, Covaliu pică în ultima mașină, așezându-se chiar lângă Pora, care-l privea pe ofiter cu ochii holbați. În afara lor, în turismul de serviciu se afla doar soferul de la volan. Fredi nu-și revenise, încă se simtea năuc și-l scruta cu o nedismulată dușmănie pe sectorist. Luminile vagi ale străzilor adormite decupau pe geamurile laterale profilul pușlamalei aflate la strimtoare, care, întocmai și altor împrejurări anterioare, nu prea stia ce-l așteaptă. Forta minților acestor oameni ai legii o simțea în chip acut, aproape fizic și-l speria. Nu izbutise încă să-și adune gândurile. Presimțea în schimb, ca orice recidivist înrăit și trecut prin birourile de cercetări, că în noaptea respectivă vor fi hărțuiți ca să denunțe întreaga rețea de jucători clandestini din port sau din oras și nu vor fi lăsați să închidă un ochi. În primul rînd va fi vizat el, ca unul ce îi este specific acest gen de infracțiuni, de mult aflat în evidența cartotecii. Dar va tăgădui pe rupte; se pricepe la asta. Se pricepe să infrunte răbdarea oamenilor în albastru. Deocamdată îi veni în minte să încerce a atinge coarda sentimentală a lui Covaliu, cunoscînd intrucitva firea de cavalier a boxerului.

— Domnule sublocotenent, mi-ai făcut-o. V-ai ținut de capul meu și pînă nu m-ai văzut aici nu v-ai lăsat. Ce Dumnezeu aveți cu mine? Tocmai cu mine v-ai găsit, care vă apreciez și vă admir de atîta ani și care v-am aplaudat cînd ați fost mare campion al Brăilei și al țării. Un meci n-am scăpat cel puțin aici în orașul nostru. Europenele și Olimpiada le-am urmărit la televizor.

— Nu mă încîntă, Fredi, treci la subiect, ajungem la sediu și n-ai timp să-ți descarci sufletul față de omul față de care singur te-ai angajat să-ți vezi de treabă. Lucrul asta nu l-ai înțeles?

— Ba da, răspunde perfid Pora, cel mai mare bine ce mi l-ai putea face ar fi ca în noaptea asta să rămîn liber, mai cu seamă că mă aflam absolut întimplător pe acolo. Am trecut doar să mă conving dacă e adevărat ce auziseam de la unii, că prietenii mei s-au apucat de timpenii. Eu venisem doar să le sparg gașca.

Pe onoarea mea! Dacă ați fi ajuns cu cinci minute mai devreme la fosta curte a lui Lichiardopol nu mă găseai. Dracu' m-a pus?!

— Minti. Pora, minti, esti încolțit și nu știi cum să scapi. Asta-i.

Tăcură. Un timp nu se auzi decît motorul mașinii. Soferul tușea repetat, simulînd indiferența. Chipurile, nu asculta discuția dintre ofiter și infractor și-și vedea de drum.

— Băiețas poznaș, nu se angajează nimeni să te învoiască noaptea asta să rătăcești pe nicăieri. Nu permit regulamentele, băiețas... Te sfătuiesc să-ți încordezi inteligența, ca să relatezi ce știi despre jocurile de noroc din port de pe unele vapoare și despre grupurile nomade de barbugii și pocheriști. Bagă de seamă că nu ne jucăm și oricît ți s-ar părea de curios, dacă nu ne duci pe pista cea bună, cea reală, și nu divulgi totii complicită la traficul de valută și la contrabanda despre care avem cunoștință (tu ești unul dintre inițiatori) cu noi ai încurcat-o! Băiețas, nu mai merge să faci pe mironosița fiindcă treaba s-a îngroșat. Sint autorizat la ora asta să-ți spun deschis. Azi dimineață mai aveam niște rețineri. Sintem informați, pe de altă parte, că una din pramatele din Galați, prins la același convoi cu cei de aici, dă tare din zbaturi pe la Galați. De Mița Garoi, țiganca, ai auzit?

— Nu, n-am auzit, domnule sublocotenent. Nu mă luați așa repede, că nu știu ce spun.

— Ai să-ți amintești tu, nici o grijă. Ai mers prea departe. O descoperim noi și pe licheaua aia, poate ne ajută chiar tu.

Derutat de avalanșa datelor desfășurate de Covaliu aproape fără a se opri, Pora dădu semne de neliniște și de groază. Își fixă bărbia în piept încleștindu-și pumnii pe genunchi, definitiv lămurit că a picat în mina judiciaristilor cu probe zdrobitoare.

Cînd ajunseră în dreptul miliției municipale, turismele, unul după altul, se goliră de prietenii lui. Ei coborîră unul cite unul, flancați de agenți, spre adăpostul sigur de la subsol. Cînd Covaliu îl încerdință și pe Fredi Pora sefului de arest, iar acesta îl introduse într-o celulă, contrabandistul avu senzația că rămîne întocmai unei frunze pe apă să tremure și să-și verifice în cap, una cite una, fărdelegile pe care le comisesse. Peste citeva minute începeau cercetările.

EUGEN TEODORU

(Va urma)

Spionaj și electronică

Evenimente destul de recente au confirmat faptul că tehnica modernă este în curs să revoluționeze încă un domeniu al activității de informații, și anume acela al recunoașterii în zona de operații tactice. Intreprinsă pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial cu ajutorul cercetărilor voluntari strecurați dincolo de liniile inamice, această activitate se duce în prezent din ce în ce mai mult cu mijloace electronice, automate. Aceste mijloace sint chemate să descopere tot ceea ce încearcă să disimuleze adversarul, fie că este vorba de mișcări de trupe, de aprovizionări cu materiale, de amplasarea bazelor pentru trupele de rezervă, a depozitelor de muniții și multe altele. Detectoarele de diverse tipuri destinate înlocuirii patrulelor de cercetare au primit din partea constructorilor lor numele generic de senzori. Cu toate că majoritatea ustensilelor de această natură sint clasificate drept secrete, capturarea unora din senzori a permis ca embargoul ce protejea acest secret să fie, în parte ridicat iar revistele de specialitate să poată să descrie principiile pe care se bazează construcția senzorilor. La bază stă ideea acțiunilor tradiționale de recunoaștere, și anume aceea de a vedea fără a fi văzut și de a raporta apoi rezultatele observațiilor făcute. E drept că nu s-a ajuns încă la un sistem care să răspundă complet acestor cerințe, respectiv la construcția unei camere de luat vederi care să permită transmiterea de imagini rămînînd abil disimulată în teritoriul controlat de inamic. Absența unei asemenea camere este suplinită, ca și în trecut, de aviația de recunoaștere. Pentru mișcățile de trupe și transporturile de materiale care au loc în timpul nopții sarcinile aviației de recunoaștere sint preluate de senzori. Există o mare varietate de asemenea senzori, fiecare tip răspunzînd unei anumite necesități. În majoritatea lor senzorii pot fi împărțiți în două mari grupe: senzori care detectează mișcările inamicului pe baza perturbațiilor provocate de aceste mișcări mediului înconjurător sonor și cei care detectează perturbațiile aduse mediului înconjurător electromagnetic. În ce privește prima grupă, s-a pornit de la constatarea că trupa cea mai disciplinată și mai bine instruită nu se poate deplasa niciodată fără zgomot, mai ales dacă această deplasare se face cu mijloace motomecanizate. Senzorii urmăresc atît unda sonoră transmisă prin aer cit și captarea unei sonore transmise prin sol. Senzorii captori de zgomote sint deci fie un fel de microfoane ultrasensibile, fie niște seismografe miniaturizate, nu mai puțin perfecționate, care reacționează la cea mai mică

mișcare de pe sol. Pornind de la faptul că această mișcare va fi maximă chiar în locul unde soldatul va pune piciorul, specialiștii au conceput detectoare ce reacționează doar la mișcarea directă adică la atingerea sau deplasarea lor de către încălțămînta infanteriștilor sau de senilele tancurilor. Aceasta permite localizarea precisă a mișcării înregistrate.

A doua grupă de senzori are drept obiectiv detectarea modificărilor aduse mediului înconjurător electromagnetic și vizează în mod deosebit autovehiculele. Se cunoaște faptul că orice motor de autotanc sau de tanc emite unde radio fie prin sistemul de aprindere, fie prin sistemul de pornire, fie prin dinam. Acest gen de perturbații este cunoscut de toată lumea, deoarece trecerea prin apropiere a unui mijloc de transport auto produce perturbații pe ecranele televizoarelor sau în difuzorul aparatului nostru de radio de acasă. Odată ce acest gen de perturbații este semnalat chiar de către instalații protejate împotriva lor cum sint difuzoarele și tuburile televizoarelor, cu atît mai mult pot fi reperate de către sisteme concepute special să le capteze.

Pe lângă cele două categorii de senzori, mai există și alte dispozitive, mai puțin comode de utilizat și mai ales mai puțin selective, printre care detectoarele de raze infraroșii care reperează orice obiect cald, precum țevile de eșapament ale motoarelor, motoarele înseși și chiar oamenii și animalele cu singe cald.

Raza de acțiune a senzorilor rămîne încă destul de limitată: un infanterist poate fi detectat doar de la o distanță de 10 metri, iar un vehicul sau un tanc, de la o distanță de 100 metri. Un echipament cu o rază mai mare de acțiune ar fi mai greu de plasat, iar detectarea lui de către adversar ar fi mult mai simplă.

Toți senzorii sint dotați cu un emițător radio însărcinat să transmită informația fie sub forma cea mai simplă de „da” sau „nu” exprimată prin starea de zgomot sau tăcere, fie sub o formă mai complexă de tipul „zgomot de intensitate x ce se deplasează pe direcția y”. Intrucît se urmărește ca senzorii să fie cit mai mici cu puțință, emițătorul radio instalat în interiorul lor este, de asemenea, mic și deci cu o putere de transmisie limitată. De aceea, emisiunea lor trebuie preluată și retransmisă printr-un sistem de releu, iar această sarcină este îndeplinită, de regulă, de către un avion ce survolează regiunea în care este plasat senzorul.

Un grad sporit de eficacitate poate fi obținut prin interconectarea senzorilor: de-a lungul unui itinerar este instalat un grup numeros de senzori ale căror informații nu sint transmise numai avionului-releu, ci și unui alt grup de senzori instalat mai departe de același itinerar. Aceștia din urmă sint în așa fel construiți încît să nu intre în funcțiune decît în momentul cînd sint alarmați de senzorii din primul grup.

Negustorii de „ploșnițe” electronice urmăresc în prezent cu multă aviditate tot ce se publică în legătură cu senzorii întrebuințați în războiul din Vietnam. Ei socotesc, nu fără temei, că viitorul aparatului destinate spionajului industrial se află în minile strategilor și oamenilor de știință ce coordonează cercetările cu aplicație militară, care au la dispoziție un buget anual important pentru a-și pune în practică descoperirile. Ca în toate cazurile, cercetările științifice cu caracter militar vor avea și în acest domeniu al senzorilor unele aplicații nemilitare. Senzorii camuflați sub aspectul unor pietre inofensive, sub forma unor gunoaie, sau sub orice altă formă corespunzătoare terenului de spionat, pot înregistra și transmite variațiile de căldură, miros, sunet sau imagine. Emisiunile lor pot fi captate la bordul unor avioane și elicoptere zburînd la joasă altitudine sau în automobile staționate în apropiere. Și cei însărcinați cu apărarea secretelor industriale își pun la rîndul lor multe speranțe în senzori. Ei se gîndesc mai ales la:

— „Senzorii termici”, care pot semnaliza prezența unui intrus în zonele interzise accesului;

— „Senzorii care adulmecă”, semnalînd prezența unor substanțe chimice străine de mediul obișnuit;

— „Senzorii santinelă”, ce pot deveni înlocuitori mai eficace ai vizoarelor cu raze infraroșii sau amplificatorilor electronici de lumină.

În ce-i privește pe spionii industriali au și aceștia, după cum am arătat, speranțele lor, bineînțeles diame-tral opuse celor chemați să-i depisteze. Ei au luat act cu mult interes de faptul că audio-senzorii folosiți în Vietnam au fost suficienți de sensibili pentru a detecta sunetele greu perceptibile urechilor omenesti. Un alt punct de interes l-a constituit faptul că senzorii în chestiune au putut fi lansați din avioane și elicoptere cu ajutorul unor parasute fabricate dintr-un material furnizat de firma „Playtex Corporation”. Materialul furnizat de acești faimoși fabricanți de lenjerie de damă are calitatea de a se autodistrage imediat ce parasuta depune în siguranță la sol senzorul lansat, îngreunînd astfel descoperirea acestuia.

Folosind diferite metode de implantare a senzorilor, spionii industriali speră să ajungă într-o zi să „satureze” cu mijloace electronice o întreagă uzină. Ei își propun să plaseze, prin persoane corupte special pentru această treabă, audio-senzori în toate atelierele și să-i lanseze din aer pe terenurile și pistele de încercare ale uzinelor de automobile sau de avioane.

Din toate cele de mai sus rezultă că senzorii nu și-au spus încă ultimul cuvînt în materie de spionaj.

I. MOCANU

(Va urma)

CRONICA ȘOSELEI

Din nou, viteza!

Performanțele autovehiculelor grele realizate de uzinele noastre sint tot mai nalte. Șoferii primesc mașini rezistente, cu un grad ridicat de manevrabilitate, mai rapide și cu consumuri mai reduse în comparație cu vechile tipuri.

Efortul și priceperea constructorilor de autovehicule se cer a fi continuate și în același timp prețuite în garaje și auto-aze prin perfectă întreținere și exploatare a acestor adevărate microuzine pe oțel. Putem spune cu satisfacție că acest lucru se și realizează în covîrșitoarea majoritate a unităților.

Mai sint însă destule cazuri cînd moderne autobasculante, autobuze, auto-peciale sint pur și simplu maltratate, leseori sub ochii șefilor respectivi, de cei care le pilotează. Și culmea! După ce rodice accidente din pricina ignorării celor mai elementare reguli de circulație, șoferii respectivi aruncă vina pe autovehiculele respective, așa cum a făcut și D.T., șofer la secția din Zalău a stației de utilaj pentru transport greu din Cluj-țapoca.

Conducător auto profesionist din 1965, ucrează timp de 10 ani la Direcția județeană de poștă și telecomunicații pe un

autovehicul de intervenții — timp suficient pentru a acumula destulă experiență și a se convinge cum trebuie și cum nu trebuie condusă o mașină pe drum.

Din 1975 și pînă în 1978, luna martie, renunță să profeseze meseria de șofer și lucrează ca mecanic de întreținere la aceeași unitate — trei ani în care are prilejul să-și perfecționeze serios cunoștințele tehnice despre autovehicul.

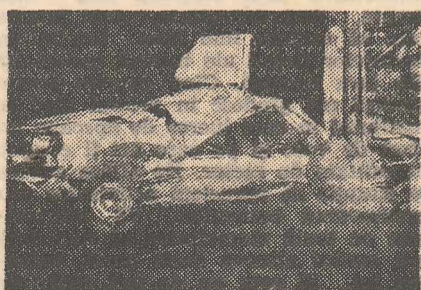
Se transferă apoi la unitatea sus amintită unde ia în primire o modernă autobasculantă de 16 tone, primind sarcina să transporte balast de la Jibou la Zalău.

În timpul unei asemenea curse, pe un drum cu patru benzi de circulație (artera de penetrație în Zalău), D.T. pierde controlul mașinii din cauza vitezei mari cu care o conduce, aceasta „zboară” literalmente peste scuarul median (lat de 2 m) ce desparte cele două sensuri de circulație și intră în plin într-un autoturism pe care îl aduce în starea ce se vede din fotografie.

Șoferul autoturismului decedează pe loc din cauza puternicelor deformări ale autovehiculului care s-au produs ca urmare a impactului violent în dreptul postului de pilotaj.

Soția șoferului, care ocupa locul din dreapta acestuia, scapă doar cu echimoze pe mîini și pe față.

Astfel, un om absolut nevinovat, care

circula normal, regulamentul pe banda din dreapta a sensului său de mers, își pierde viața din cauza încălcării grosolane a celei mai elementare, dar în același timp a uneia din cele mai importante reguli de circulație, anume respectarea normelor de viteză stabilite prin lege. În cursul primelor cercetări, șoferul încearcă să dea vina pe mecanismul de direcție, dar verificările făcute îi găsesc în perfectă stare de funcționare.

Spectacolul degradant al unor autovehicule grele care se deplasează cu viteze mult mai mari, nu numai în raport cu cele prevăzute în Regulamentul de circulație, dar îndeosebi ridicate față de condițiile concrete de trafic, de starea timpului, a drumurilor, de gradul de a-

glomerare a șoselelor etc., etc. a devenit din păcate din ce în ce mai frecvent înțilnit în unele localități și pe drumurile din afara lor, stîrnind în mod justificat indignarea participanților la traficul rutier.

Se organizează cu regularitate ședințe cu șoferii profesioniști (unde li se arată printre altele sfîrșitul trist al unor asemenea curse iresponsabile), unii conducători auto sint amendați pentru exces de viteză, alții care persistă în asemenea abateri sint depistați de psihologi ca avînd defecțiuni grave de caracter și temperament și, în consecință, sint scoși din circulație.

Factorul de bază care trebuie însă să contribuie la diminuarea și apoi la eradicarea unor încălcări de acest gen, deosebit de periculoase în general pentru trafic și în special în cazul unor asemenea mastodonti care pot provoca catastrofe, este însă opinia majorității șoferilor contra acestor manifestări de indisciplină și de fapt de inconștiență.

Nu mai puțin important este rolul factorilor de răspundere din transporturile auto, ingineri, tehnicieni, care au obligația să controleze conduita șoferilor din subordine pe arterele rutiere și să le explice cu argumente de ordin tehnic, economic, social, daunele grave ale abuzului de viteză.

Colonel VICTOR BEDA

„La noi nu contează nimic altceva decât omul, valoarea lui”

Pálfalvi Attila, n. 1930, la Cluj-Napoca. Profesor universitar, rector al Institutului Politehnic Cluj-Napoca, absolvent al Facultății de mecanică Cluj-Napoca (1952). Doctor în științe tehnice (1963), cu teza „O nouă metodă de fabricare a pulberilor de fier prin reducere cu gaz metan”, sub conducerea profesorului emerit Alexandru Domsa, alături de care, împreună cu alți specialiști, a pus bazele școlii românești de metalurgia pulberilor. A elaborat 45 de lucrări științifice cu directă aplicabilitate în producție, a brevetat 14 invenții și inovații. Pentru meritele sale a fost decorat cu ordine și medalii ale Republicii Socialiste România. E membru în Biroul Comitetului municipal de partid Cluj-Napoca și în Consiliul național pentru știință și tehnologie.

— A fost grea ziua de azi?
— Poate mai încărcată ca de obicei, dar n-aș putea zice că grea. După-amiază am avut patru ore cu studenții, iar dimineața 3 ședințe...
— Trei?
— Vi se par multe? Să știți că eu nu iubesc ședințele și mai ales pe cei ce își caută „vad” pentru valorificarea debitului verbal. Sint însă situații când sint necesare...
— Și azi, de ce au fost necesare?
— Pentru că institutul trăiește cea mai dinamică dezvoltare din cei 30 de ani de existență. Și totul trebuie făcut din mers. Construim, pregătim cadre, cercetăm, mutăm amfiteatrele în uzine și aducem uzinele în amfiteatre, ne perfecționăm propria noastră activitate. Și toate acestea le gândim și le realizăm în comun.
— Cum va arăta la toamnă Politehnica?
— Va avea peste 7000 de studenți, aproape 400 de cadre didactice și un spațiu de învățămînt de 50000 mp. În 1948 cifrele acestea erau de 341, 56, respectiv 1852 mp. Numărul laboratoarelor a ajuns la 100, avem 3 ateliere de prototipuri și microproducție, precum și 10 unități de cercetare, proiectare și microproducție. Incepe curînd și construirea celei mai tinere dintre facultățile institutului nostru — cea de electrotehnică, integrată în noua platformă electronică ce se construiește la Cluj-Napoca.
— ...deci foarte aproape de pulsul uzinei!
— Așa este. Dealtfel, Facultatea de mecanică, construită în inima platformei industriale Someș Nord, este un exemplu elocvent de felul cum am înțeles noi integrarea. La rezolvarea marilor probleme ale Combinatului de utilaj greu, aflat în plină construcție, vor participa direct și cadrele noastre, iar cei mai mulți dintre studenții aflați azi pe băncile facultății vor fi repartizați în acest mare obiectiv al cincinalului...
— Cîte contracte are Politehnica cu producția?
— În acest an avem încheiate 140, iar cadrele didactice împreună cu studenții desfășoară activitate de cercetare, proiectare și microproducție și în cadrul unor filiale ale institutelor de cercetare. Proiecte sau produse ale activităților comune a studenților și cadrelor noastre didactice au fost deja și exportate în diferite țări ale lumii...
— Am auzit că la 12 ani ați construit un string. E adevărat?
— Așa este. Cu el mi-am făcut cele mai frumoase și mai ingenioase jucării.
— Și cum ați ajuns la... sinterizarea pulberilor?
— Terminasem facultatea cu diploma roșie, adică cu nota 10 și în momentul cînd eminentul om de știință, prof. Al. Domsa, primul rector al Politehnicii, a primit dreptul de a conduce doctoranzi, m-am înscris la aspirantură. Și marea sa preocupare era aceasta: metalurgia pulberilor.
— Prof. Al. Domsa a fost primul rector al Politehnicii. D-voastră al treilea. Se poate vorbi chiar de un schimb de ștafete...
— Timp de un sfert de veac am învățat și m-am dezvoltat pe toate planurile alături de profesorul emerit Alexandru Domsa. Și azi, cînd se află demult la pensie, continuă să vină la catedră și să ajute în continuare dezvoltarea școlii românești de metalurgia pulberilor...
— Cum e privită școala românească de metalurgia pulberilor în lume?
— E recunoscută pe plan internațional, bine apreciată și se află în avangardă atît pe planul cercetărilor cît și pe cel al realizărilor practice. De la experimentele făcute cu decenii în urmă în micul laborator al Politehnicii, la extinderea experimentelor pe plan industrial la Cîmpia Turzii, grație regretatului director general Ion Stanațiev, om cu o largă viziune asupra per-

spectivei, pînă la trecerea la aplicații industriale de anvergură, la întreprinderea „Sinterom” din Cluj-Napoca, s-a parcurs un drum în care s-a muncit fără odihnă și cu mare folos.
— Aceasta e una din școli. Mai sint și altele la Politehnică?
— Politehnica clujeană s-a impus, de asemenea, în ultimul deceniu și în construcții și electrotehnică. La Facultatea de construcții, în jurul profesorului Mircea Mihăilescu s-a constituit o foarte puternică școală de betoane, iar la Facultatea de electrotehnică, în jurul profesorului Arpad Kelemen, o bună școală de motoare electrice pas cu pas, ale căror realizări au un mare răsunet pe plan mondial.
— Văd pe biroul d-voastră, cu dată foarte proaspătă, brevetul de inventator cu nr. 64586...
— E ultima invenție brevetată împreună cu dr. ing. Zeno Spârchez. Pentru mine e a 14-a invenție. Este vorba de un cuptor tunel cu 2 vetre pășitoare și cu atmosferă controlată, realizat pe un principiu nou. Se rezolvă în acest mod reducerea pulberii în atmosferă de amoniac disociat, în condiții economice deosebit de avansate...
— Avem o puternică școală românească de metalurgia pulberilor, dar totuși... importăm pulberi!
— Importăm, într-adevăr, pulberi din Suedia. De ce? Aici poate vor fi în măsură să răspundă alții. Convingerea mea este că a existat prea puțin interes din partea industriei să dezvolte acest domeniu, deosebit de important. Noi putem în cel mai scurt timp, pe baza tehnologiilor proprii, nu numai să eliminăm importurile dar și să exportăm pulberi metalice. Și resurse, pentru asta, avem suficiente. Mai trebuie inițiativă din partea factorilor de decizie...
— Pe aiurea, unii își fac mari „griji” de soarta maghiarilor din România...
— Eu am trăit întotdeauna cu sentimentul că în patria noastră românii, maghiarii, germanii și toți cei ce conviețuiesc împreună cu noi sint oameni cu concepții și interese identice, slujitori devotați ai unui scop comun: construirea unei societăți noi, mai drepte, mai dezvoltate, mai bogate care să asigure mai bine împlinirea dorințelor firești ale tuturor oamenilor din țara noastră. Cînd exprim aceste gânduri mă gîndesc în primul rînd la institutul în care lucrez de aproape un sfert de veac și pe care azi îl conduc în calitate de rector. Me aflu adesea în situația să apreciem activitatea sau promovarea oamenilor. Vă mărturisesc cu toată sinceritatea că niciodată n-a contat altceva decât omul, valoarea lui. Și asta nu de ieri, nici de alaltăieri. E statuată ferm în constituția țării și în același timp, riguros respectată.

— Ce exemple ați putea oferi în sprijinul acestei afirmații?
— E fără sens să vă aduc exemple. Dar dacă totuși îmi cereți, rețineți că rectorul Politehnicii, decanul Facultății de electrotehnică, șeful catedrei de științe sociale, prodecanul Facultății de mecanică, unul din secretarii adjuncți ai Comitetului de partid pe institut sint maghiari. Tot la Cluj-Napoca, de pildă, rectorul Institutului de arte plastice, decanul Facultății de matematică informatică, unul din secretarii adjuncți ai Comitetului de partid pe Centrul universitar sint tot maghiari. Mai rețineți că directorul celui mai mare Institut de cercetări și proiectări din Cluj-Napoca, care este și deputat în Marea Adunare Națională, e tot maghiar. Am luat cîteva exemple, la întimplare. Dar nu există nici un cadru organizatoric în care populația maghiară sau germană să nu-și aibă reprezentanții ei...
— Se bate mult și moneda... drepturilor!
— Drepturi? Eu ce să vă spun? Nu m-am simțit niciodată în România un om cu drepturi mai puține decât colegii români. Toți colegii cu care am lucrat au fost apreciați și promovați pe baza meritelor și a pregătirii lor profesionale indiferent dacă au fost români, maghiari, germani sau de altă naționalitate. La drept vorbind toate aceste discuții îmi par lipsite de sens. Cum altfel din populația de 1700000 de cetățeni de naționalitate maghiară ar fi posibil ca aproape 7500 de tineri să fie studenți? Cum altfel ar putea să existe 687 cadre didactice universitare de naționalitate maghiară, din rîndul cărora aproape 100 sint profesori universitari?
— Iată, sint gânduri peste care orice om de bună-credință nu poate să treacă cu vederea. Pentru că sint fapte evidente, care reflectă un mare adevăr: unitatea poporului român, în care se includ cu drepturi pe deplin egale și maghiarii și germanii și celelalte naționalități care conviețuiesc pe meleagurile românești. Eu cred că ar trebui să se înțeleagă că avem în fruntea țării un forum puternic, clarvăzător, care a știut și știe să rezolve în cele mai bune condiții toate problemele care apar inerent în drumul nostru spre construirea noii orînduirii în patria noastră.
— Ce e patria, tovarășe Pálfalvi?
— N-am să dau o definiție, dar am să vă spun că pentru mine e acest pămînt pe care m-am născut, trăiesc și muncesc alături de toți oamenii muncii de bună-credință. Nu demult am făcut parte dintr-o delegație care a vizitat S.U.A. Am avut șansa să vizitez cîteva universități americane iar în întîlnirile avute acolo cu cadre didactice, oameni de știință și alți cetățeni, am putut să aduc și eu o modestă contribuție la cunoașterea realităților românești. Realități așa cum sint ele, văzute și

trăite aici, acasă, în patria noastră comună, în care fiecare avem posibilitatea să ne desăvîrșim propria noastră personalitate. Aici, unde ne-am născut, unde au trăit părinții și strămoșii noștri, unde prin muncă și luptă unită edificăm o orînduire nouă.
— Și cum vă explicați toate aceste „idei” ce se debitează pe aiurea?
— Într-un singur fel. Sint unii, străini de realitățile românești, care încearcă să se amestece în treburile noastre interne, străduindu-se să aducă, prin diferite mijloace, prejudicii unității oamenilor muncii din România în lupta pentru făurirea socialismului și comunismului. Că sint în România probleme de rezolvat? Da, sint. Dar sint probleme ale tuturor, nu numai ale naționalităților. Și e firesc să fie. Important e să știm să le soluționăm. Și am dovedit că știm. Asta s-a discutat deschis și la Congres și la Conferința Națională. Că sint șovăielnici? Da, sint și din aceia și probabil vor mai fi. Dar noi mergem înainte și vom învinge toate greutățile. Sintem încă țară în curs de dezvoltare, dar prin efortul nostru comun vom depăși și acest stadiu. Important e să punem toți umărul, indiferent de naționalitate. E un efort la care contribuie cu perseverență și întregul nostru colectiv. Sarcinile ce le avem pentru pregătirea cadrelor tehnice superioare au sporit mult în ultimii ani, tocmai pentru acest efort pe care-l face patria noastră. În România se construiește mult. E știut că țara noastră are unul din cele mai înalte ritmuri de dezvoltare a economiei din lume.
— Ce pasiuni aveți?
— Iubesc muzica. Cînd timpul îmi permite sint nelipsit de la concertele de muzică simfonică și de la spectacolele de operă.
— Vine curînd „admiterea”. Cîți „boboci” vor fi la toamnă în Politehnică?
— 1805. Dintre ei, 1250 la cursurile de ingineri la zi, iar 555 la cursurile de subingineri.
— Cele mai proaspete bucurii?
— Aleg din foarte multe. Încep cu cea trăită cu cîteva zile în urmă: întoarcerea de la șantierul Dunărea — Marea Neagră a brigăzii nr. 3 a institutului, prezentă acolo 3 luni de zile. Este vorba de cea a studenților din anul II subingineri T.C.M. Am aflat cu bucurie că și-au făcut și ei, ca și cei din celelalte brigăzi ale Facultății de construcții, care au fost pe acest mare șantier în cursul anului trecut, în mod exemplar, datoria. Mi-a adus apoi o mare satisfacție preocuparea doctoranzilor mei, inginerii Eugen Tătaru de la Institutul pentru tehnologia izotopică și moleculară, Ioan Kuszalik de la „Sinterom”, și Carol Sallai din Satu Mare, de a aduce contribuții originale în cadrul temelor pe care abordează în domeniul Tehnologiei metalelor.
— Am auzit că peste cîteva zile veți pleca din nou în străinătate...
— La o zi după apariția revistei „Flacăra”, deci vineri, plec pentru 5 zile în Suedia, la Stockholm, pentru a participa la un congres european de metalurgie a pulberilor, unde voi avea ocazia să aflu cele mai recente noutăți în acest domeniu care mă preocupă de un sfert de veac și în care Cluj-Napoca deține cea mai mare pondere din țara noastră.
— Cum ați dori să încheiem acest dialog?
— Anticipînd marele eveniment pe care institutul nostru îl sărbătorește în toamna acestui an...
— Adică?
— Se împlinesc în această toamnă 30 de ani de la înființarea institutului. Și pe această cale invit pe toți cei aproape 9000 de absolvenți, aflați la datorie în toate colțurile țării, să participe la sesiunea științifică organizată cu acest prilej la Cluj-Napoca.

CONSTANTIN MUSTAȚA

FLACARA. Redacția : București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, J. Purcaru, L. Nițescu - 16 17); reportaj (Nicolae Cristache - 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (1595); documentare (16 23); cenoacu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137 telex : 11226 București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU